

SÉANCE DU VENDREDI 30 AVRIL 1999 VERGADERING VAN VRIJDAG 30 APRIL 1999

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 7805.

MESSAGES :

Page 7805.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS :

Page 7806.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.
3. Communication au Parlement.

ORDRE DES TRAVAUX :

Orateurs : **M. le président, M. Verreycken**, p. 7808.

PROJETS DE LOI ET ÉVALUATION D'UNE LOI (Discussion) :

Projet de loi portant des dispositions en matière d'accises (Évocation).

Discussion générale. — *Orateur* : **M. Vandenberghe**, rapporteur, p. 7808.

Projet de loi portant des dispositions fiscales diverses (Évocation).

Discussion générale. — *Oratrice* : **Mme Willame-Boonen**, rapporteuse, p. 7809.

Projet de loi portant des dispositions fiscales et autres (Évocation).

Discussion générale. — *Orateur* : **M. Istasse**, rapporteur, p. 7810.

Projet de loi visant à promouvoir la création de sociétés civiles de groupements forestiers.

Discussion générale. — *Orateur* : **M. Nothomb**, rapporteur, p. 7810.

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 7805.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 7805.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 7806.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.
3. Mededeling aan het Parlement.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Sprekers : **de voorzitter, de heer Verreycken**, blz. 7808.

WETSONTWERPEN EN EVALUATIE VAN EEN WET (Bespreking) :

Wetsontwerp houdende bepalingen inzake accijnzen (Evocatie).

Algemene bespreking. — *Spreker* : **de heer Vandenberghe**, rapporteur, blz. 7808.

Wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen (Evocatie).

Algemene bespreking. — *Spreker* : **mevrouw Willame-Boonen**, rapporteur, blz. 7809.

Wetsontwerp houdende fiscale en andere bepalingen (Evocatie).

Algemene bespreking. — *Spreker* : **de heer Istasse**, rapporteur, blz. 7810.

Wetsontwerp ter bevordering van de oprichting van burgerlijke bosgroeperingsvennootschappen.

Algemene bespreking. — *Spreker* : **de heer Nothomb**, rapporteur, blz. 7810.

Projet de loi portant création du Palais des Beaux-Arts sous la forme d'une société anonyme de droit public à finalité sociale et modifiant la loi du 30 mars 1995 concernant les réseaux de distribution d'émissions de radiodiffusion et l'exercice d'activités de radiodiffusion dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale (Évocation).

Discussion générale. — *Orateur*: **M. Istasse**, rapporteur, p. 7811.

Projet de loi relative à la réparation des dommages de guerre 40-45 en application de la loi du 6 juillet 1948 mettant à charge de l'État la réparation des dommages de guerre aux biens nécessaires à un service public ou à la poursuite d'une fin d'intérêt général (Évocation).

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Bock**, rapporteur, **Vandenbergh**, **Nothomb**, **Verreycken**, **Erdman**, **Hatry**, **Mahoux**, **M. Viseur**, ministre des Finances, p. 7812.

Évaluation de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

Discussion. — *Orateurs*: **Mme de Bethune**, corapporteuse, **M. Verreycken** (appel au Règlement), **Mmes Cornet d'Elzuis**, **Lizin**, corapporteuse, **Milquet**, **M. Coveliers**, p. 7815.

Projet de loi modifiant la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, ainsi que la loi du 23 mars 1995 tendant à réprimer la négation, la minimisation, la justification ou l'approbation du génocide commis par le régime national-socialiste allemand pendant la Seconde Guerre mondiale (Évocation).

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Erdman**, rapporteur, **Verreycken**, **Moens**, **Boutmans**, **Ceder**, **Loones**, **Van Hauthem**, p. 7827.

Discussion des articles. — *Orateur*: **M. Verreycken**, p. 7831.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS (Votes):

Projet de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne le régime disciplinaire applicable aux membres de l'ordre judiciaire, p. 7835.

Explication de vote: *Orateur*: **M. Loones**, p. 7835.

Proposition de loi étendant la faculté d'attribution préférentielle dans les cas de décès et de divorce d'époux mariés sous le régime de la séparation de biens.

Vote sur la proposition de la commission, p. 7836.

Projet de loi sur les jeux de hasard, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs.

Votes réservés, p. 7832.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Verreycken**, **Hatry**, **Anciaux**, p. 7832.

Vote sur l'ensemble, p. 7836.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Olivier**, **Vergote**, **Anciaux**, **Boutmans**, **Verreycken**, **Hotyat**, **Loones**, **Mme Willame-Boonen**, p. 7836.

Proposition de résolution relative au taux de TVA sur les services à forte intensité de main-d'œuvre, p. 7838.

Projet de loi modifiant la loi du 30 mars 1994 portant des dispositions sociales (Évocation), p. 7839.

Wetsontwerp houdende oprichting van het Paleis voor Schone Kunsten in de vorm van een naamloze vennootschap van publiek recht met sociale doeleinden en tot wijziging van de wet van 30 maart 1995 betreffende de netten voor distributie voor omroepuitzendingen en de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad (Evocatie).

Algemene bespreking. — *Spreker*: **de heer Istasse**, rapporteur, blz. 7811.

Wetsontwerp betreffende het herstel van de oorlogsschade 40-45 in toepassing van de wet van 6 juli 1948 waarbij het herstel van de oorlogsschade aan de goederen noodzakelijk voor een openbare dienst of voor het nastreven van een doel van algemeen nut ten laste van de Staat wordt gelegd (Evocatie).

Algemene bespreking. — *Sprekers*: **de heren Bock**, rapporteur, **Vandenbergh**, **Nothomb**, **Verreycken**, **Erdman**, **Hatry**, **Mahoux**, **de heer Viseur**, minister van Financiën, blz. 7812.

Evaluatie van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Bespreking. — *Sprekers*: **mevrouw de Bethune**, corapporteur, **de heer Verreycken** (beroep op het Reglement), **de dames Cornet d'Elzuis**, **Lizin**, corapporteur, **Milquet**, **de heer Coveliers**, blz. 7815.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, alsmede van de wet van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen, of goedkeuren van de genocide die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd (Evocatie).

Algemene bespreking. — *Sprekers*: **de heren Erdman**, rapporteur, **Verreycken**, **Moens**, **Boutmans**, **Ceder**, **Loones**, **Van Hauthem**, blz. 7827.

Artikelsgewijze bespreking. — *Spreker*: **de heer Verreycken**, blz. 7831.

WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN (Stemmingen):

Wetsontwerp houdende wijziging, wat het tuchtrecht voor de leden van de rechterlijke orde betreft, van het Gerechtelijk Wetboek, blz. 7835.

Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Loones**, blz. 7835.

Wetsvoorstel strekkende om de mogelijkheid van toewijzing bij voorrang uit te breiden tot het geval van overlijden en echtscheiding van echtgenoten die gehuwd zijn onder het stelsel van scheiding van goederen.

Stemming over het voorstel van de commissie, blz. 7836.

Wetsontwerp op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers.

Aangehouden stemmingen, blz. 7832.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Verreycken**, **Hatry**, **Anciaux**, blz. 7832.

Stemming over het geheel, blz. 7836.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Olivier**, **Vergote**, **Anciaux**, **Boutmans**, **Verreycken**, **Hotyat**, **Loones**, **mevrouw Willame-Boonen**, blz. 7836.

Voorstel van resolutie betreffende het BTW-tarief op arbeidsintensieve diensten, blz. 7838.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen (Evocatie), blz. 7839.

Projet de loi modifiant l'article 23 de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des Chambres fédérales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, p. 7839.

Projet de loi sur l'égalité de traitement entre hommes et femmes en ce qui concerne les conditions de travail, l'accès à l'emploi et aux possibilités de promotion, l'accès à une profession indépendante et les régimes complémentaires de sécurité sociale (Évocation).

Votes réservés, p. 7833.

Vote sur l'ensemble, p. 7840.

Projet de loi modifiant le Code judiciaire à l'occasion de la loi sur l'égalité de traitement entre hommes et femmes en ce qui concerne les conditions de travail, l'accès à l'emploi et aux possibilités de promotion, l'accès à une profession indépendante et les régimes complémentaires de sécurité sociale, p. 7840.

Projet de loi portant le tarif des taxes consulaires et des droits de chancellerie (Évocation), p. 7841.

Projet de loi relative à la coopération internationale belge (Évocation), p. 7841.

Projet de loi modifiant la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur (Évocation), p. 7842.

Projet de loi modifiant les articles 97 et 117 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, p. 7842.

Projet de loi modifiant l'article 54 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers et l'article 57ter de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, les articles 2, § 5, 5, § 2, et 11bis de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale (Évocation), p. 7842.

Projet de loi modifiant la loi du 29 juillet 1955 créant un Fonds agricole (Évocation), p. 7843.

Projet de loi modifiant les lois relatives à l'organisation des classes moyennes, coordonnées le 28 mai 1979 (Évocation), p. 7843.

Projet de loi modifiant l'article 10 de la loi du 12 juillet 1976 relative à la réparation de certains dommages causés à des biens privés par des calamités naturelles (Évocation), p. 7844.

Projet de loi modifiant la loi du 29 mars 1963 tendant à promouvoir la rentabilité de l'agriculture et son équivalence avec les autres secteurs de l'économie (Évocation), p. 7844.

Projet de loi portant des dispositions en matière d'accises (Évocation), p. 7844.

Explication de vote : *Orateur* : **M. Vandenberghe**, p. 7844.

Projet de loi portant des dispositions fiscales diverses (Évocation), p. 7845.

Projet de loi portant des dispositions fiscales et autres (Évocation), p. 7845.

Proposition de résolution sur la réforme institutionnelle de l'Union européenne en vue de l'élargissement adopté par le Comité d'avis chargé de questions européennes le 9 février 1999, p. 7846.

Projet de loi visant à promouvoir la création de sociétés civiles de groupements forestiers (Évocation), p. 7846.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 23 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale Kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, blz. 7839.

Wetsontwerp op de gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden, de toegang tot het arbeidsproces en de promotiekansen, de toegang tot een zelfstandig beroep en de aanvullende regelingen voor sociale zekerheid (Evocatie).

Aangehouden stemmingen, blz. 7833.

Stemming over het geheel, blz. 7840.

Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek naar aanleiding van de wet op de gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden, de toegang tot het arbeidsproces en de promotiekansen, de toegang tot een zelfstandig beroep en de aanvullende regelingen voor sociale zekerheid, blz. 7840.

Wetsontwerp houdende het tarief van de consulaire rechten en de kanselarijrechten (Evocatie), blz. 7841.

Wetsontwerp betreffende de Belgische internationale samenwerking (Evocatie), blz. 7841.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (Evocatie), blz. 7842.

Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 97 en 117 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, blz. 7842.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 54 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van artikel 57ter van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, van de artikelen 2, § 5, 5, § 2, en 11bis van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door openbare centra voor maatschappelijk welzijn (Evocatie), blz. 7842.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 29 juli 1955 tot oprichting van een Landbouwfonds (Evocatie), blz. 7843.

Wetsontwerp tot wijziging van de op 28 mei 1979 gecoördineerde wetten betreffende de organisatie van de middenstand (Evocatie), blz. 7843.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 10 van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen (Evocatie), blz. 7844.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 29 maart 1963 ertoe strekkende de rendabiliteit in de landbouw op te voeren en zijn gelijkwaardigheid met de andere sectoren van het bedrijfsleven te bevorderen (Evocatie), blz. 7844.

Wetsontwerp houdende bepalingen inzake accijnzen (Evocatie), blz. 7844.

Stemverklaring : *Spreker* : **de heer Vandenberghe**, blz. 7844.

Wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen (Evocatie), blz. 7845.

Wetsontwerp houdende fiscale en andere bepalingen (Evocatie), blz. 7845.

Voorstel van resolutie over de institutionele hervormingen van de Europese Unie in het licht van de uitbreiding aangenomen door het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden op 9 februari 1999, blz. 7846.

Wetsontwerp ter bevordering van de oprichting van burgerlijke bosgroeperingsvennootschappen (Evocatie), blz. 7846.

Projet de loi portant création du Palais des Beaux-Arts sous la forme d'une société anonyme de droit public à finalité sociale et modifiant la loi du 30 mars 1995 concernant les réseaux de distribution d'émissions de radiodiffusion et l'exercice d'activités de radiodiffusion dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale (Évocation), p. 7847.

Projet de loi relative à la réparation des dommages de guerre 40-45 en application de la loi du 6 juillet 1948 mettant à charge de l'État la réparation des dommages de guerre aux biens nécessaires à un service public ou à la poursuite d'une fin d'intérêt général (Évocation).

Votes réservés, p. 7834.

Vote sur l'ensemble, p. 7847.

Explication de vote: *Orateur*: **M. Vandenberghe**, p. 7848.

Projet de loi modifiant la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, ainsi que la loi du 23 mars 1995 tendant à réprimer la négation, la minimisation, la justification ou l'approbation du génocide commis par le régime national-socialiste allemand pendant la Seconde Guerre mondiale (Évocation).

Votes réservés, p. 7835.

Vote sur l'ensemble, p. 7848.

Projets et propositions de déclaration de révision de la Constitution, p. 7849.

Projet de texte portant révision de l'article 150 de la Constitution.

Votes réservés, p. 7880.

Vote sur l'ensemble, p. 7882.

Explication de vote: *Orateur*: **M. Van Hauthem**, p. 7882.

ALLOCUTION DE M. LE PRÉSIDENT:

Orateurs: **M. Lallemand**, **M. Viseur**, ministre des Finances, p. 7881.

Wetsontwerp houdende oprichting van het Paleis voor Schone Kunsten in de vorm van een naamloze vennootschap van publiek recht met sociale doeleinden en tot wijziging van de wet van 30 maart 1995 betreffende de netten voor distributie voor omroepuitzendingen en de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad (Evocatie), blz. 7847.

Wetsontwerp betreffende het herstel van de oorlogsschade 40-45 in toepassing van de wet van 6 juli 1948 waarbij het herstel van de oorlogsschade aan de goederen noodzakelijk voor een openbare dienst of voor het nastreven van een doel van algemeen nut ten laste van de Staat wordt gelegd (Evocatie).

Aangehouden stemmingen, blz. 7834.

Stemming over het geheel, blz. 7847.

Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Vandenberghe**, blz. 7848.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, alsmede van de wet van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de tweede wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd (Evocatie).

Aangehouden stemmingen, blz. 7835.

Stemming over het geheel, blz. 7848.

Ontwerpen en voorstellen van verklaring tot herziening van de Grondwet, blz. 7849.

Ontwerp van tekst houdende herziening van artikel 150 van de Grondwet.

Aangehouden stemmingen, blz. 7880.

Stemming over het geheel, blz. 7882.

Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Van Hauthem**, blz. 7882.

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER:

Sprekers: **de heer Lallemand**, **de heer Viseur**, minister van Financiën, blz. 7881.

PRÉSIDENTE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 9 h 20.
De vergadering wordt geopend om 9.20 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Chantraine, Coene et Jonckheer, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Chantraine, Coene et Jonckheer, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

MESSAGES

Chambre des représentants

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

M. le président. — Par messages du 28 avril 1999, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du 28 avril 1999:

Article 78

1° Projet de loi portant des dispositions en matière d'accises.

— Le projet de loi a été reçu le 28 avril 1999; la date limite pour l'évocation est le vendredi 14 mai 1999.

2° Projet de loi visant à promouvoir la création de sociétés civiles de groupements forestiers.

— Le projet de loi a été reçu le 28 avril 1999; la date limite pour l'évocation est le vendredi 14 mai 1999.

3° Projet de loi visant à promouvoir la production socialement responsable.

— Le projet de loi a été reçu le 28 avril 1999; la date limite pour l'évocation est le vendredi 14 mai 1999.

4° Projet de loi portant création du Palais des Beaux-Arts sous la forme d'une société anonyme de droit public à finalité sociale et modifiant la loi du 30 mars 1995 concernant les réseaux de distribution d'émissions de radiodiffusion et l'exercice d'activités de radiodiffusion dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale.

— Le projet de loi a été reçu le 28 avril 1999; la date limite pour l'évocation est le vendredi 14 mai 1999.

5° Projet de loi relative à la réparation des dommages de guerre 40-45 en application de la loi du 6 juillet 1948 mettant à charge de l'État la réparation des dommages de guerre aux biens nécessaires à un service public ou à la poursuite d'une fin d'intérêt général.

— Le projet de loi a été reçu le 28 avril 1999; la date limite pour l'évocation est le vendredi 14 mai 1999.

6° Projet de loi modifiant l'article 120bis de la nouvelle loi communale.

— Le projet de loi a été reçu le 28 avril 1999; la date limite pour l'évocation est le vendredi 14 mai 1999.

Notification

1° Projet de loi modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.

— La Chambre a adopté le projet le 28 avril 1999 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

2° Projet de loi spéciale modifiant l'article 32 de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, relative à la prévention et au règlement des conflits d'intérêts.

— La Chambre a adopté le projet le 28 avril 1999 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

3° Projet de loi portant approbation de l'accord de coopération entre l'État fédéral et la Communauté flamande relatif à la guidance et au traitement d'auteurs d'infractions à caractère sexuel.

— La Chambre a adopté le projet le 28 avril 1999 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

4° Projet de loi instaurant la responsabilité pénale des personnes morales.

— La Chambre a adopté le projet le 28 avril 1999 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

5° Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération entre l'État fédéral et la Région wallonne relatif à la guidance et au traitement d'auteurs d'infractions à caractère sexuel.

— La Chambre a adopté le projet le 28 avril 1999 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

6° Projet de loi complétant la loi du 25 ventôse an XI, contenant organisation du notariat, par les articles 38, § 5, 76, 1°, 78 à 85 et 95 à 112.

— La Chambre a adopté le projet le 28 avril 1999 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

7° Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République Argentine tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, faits à Bruxelles le 12 juin 1996.

— La Chambre a adopté le projet le 28 avril 1999 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

8° Projet de loi portant assentiment à la Convention contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants, adoptée à New York le 10 décembre 1984.

— La Chambre a adopté le projet le 28 avril 1999 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

9° Projet de loi modifiant la loi du 10 avril 1990 sur les entreprises de gardiennage, sur les entreprises de sécurité et sur les services internes de gardiennage.

— La Chambre a adopté le projet le 28 avril 1999 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

Bij boodschappen van 28 april 1999 heeft de Kamer van volks- tegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van 28 april 1999 werden aangenomen:

Artikel 78

1° Wetsontwerp houdende bepalingen inzake accijnzen.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 28 april 1999; de uiterste datum voor evocatie is vrijdag 14 mei 1999.

2° Wetsontwerp ter bevordering van de oprichting van burgerlijke bosgroeperingsvennootschappen.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 28 april 1999; de uiterste datum voor evocatie is vrijdag 14 mei 1999.

3° Wetsontwerp ter bevordering van sociaal verantwoorde productie.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 28 april 1999; de uiterste datum voor evocatie is vrijdag 14 mei 1999.

4° Wetsontwerp houdende oprichting van het Paleis voor Schone Kunsten in de vorm van een naamloze vennootschap van publiek recht met sociale doeleinden en tot wijziging van de wet van 30 maart 1995 betreffende de netten voor distributie voor omroepuitzendingen en de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 28 april 1999; de uiterste datum voor evocatie is vrijdag 14 mei 1999.

5° Wetsontwerp betreffende het herstel van de oorlogsschade 40-45 in toepassing van de wet van 6 juli 1948 waarbij het herstel van de oorlogsschade aan de goederen noodzakelijk voor een openbare dienst of voor het nastreven van een doel van algemeen nut ten laste van de Staat wordt gelegd.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 28 april 1999; de uiterste datum voor evocatie is vrijdag 14 mei 1999.

6° Wetsontwerp tot wijziging van artikel 120bis van de nieuwe gemeentewet.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 28 april 1999; de uiterste datum voor evocatie is vrijdag 14 mei 1999.

Kennisgeving

1° Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 28 april 1999 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

2° Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van artikel 32 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, betreffende de voorkoming en de regeling van de belangenconflicten.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 28 april 1999 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

3° Wetsontwerp houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 28 april 1999 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

4° Wetsontwerp tot invoering van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 28 april 1999 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

5° Wetsontwerp houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en het Waalse Gewest inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 28 april 1999 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

6° Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 25 ventôse jaar XI, op het notarisambt, met de artikelen 38, § 5, 76, 1°, 78 tot 85 en 95 tot 112.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 28 april 1999 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

7° Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Argentijnse Republiek tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, gedaan te Brussel op 12 juni 1996.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 28 april 1999 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

8° Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing, aangenomen te New York op 10 december 1984.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 28 april 1999 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

9° Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 28 april 1999 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le président. — En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat:

1. la question préjudicielle relative à l'article 13 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail, posée par le tribunal du travail de Mons (numéro du rôle 1137);

2. les questions préjudicielles relatives à l'article 87, §§ 2 et 4, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, modifié par la loi spéciale du 8 août 1988, posées par le Conseil d'État (numéros du rôle 1657, 1658, 1659, 1660).

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van:

1. de prejudiciële vraag betreffende artikel 13 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, gesteld door de arbeidsrechtbank te Bergen (rolnummer 1137);

2. de prejudiciële vragen betreffende artikel 87, §§ 2 en 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, gesteld door de Raad van State (rolnummers 1657, 1658, 1659 en 1660).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Parlement européen — Europees Parlement

M. le président. — Par lettre du 27 avril 1999, le président du Parlement européen a transmis au Sénat :

a) une décision sur la proposition de décision du Conseil relative à la position de la Communauté européenne sur le projet de règlement de la Commission économique pour l'Europe des Nations unies concernant l'homologation des organes spéciaux pour l'alimentation du moteur au gaz naturel comprimé (GNC) sur les véhicules ainsi que des véhicules munis d'organes spéciaux d'un type homologué pour l'alimentation du moteur au gaz naturel comprimé (GNC) en ce qui concerne l'installation de ces organes;

b) une décision sur la proposition de décision du Conseil relative à la position de la Communauté européenne sur le projet de règlement de la Commission économique pour l'Europe des Nations unies concernant les prescriptions uniformes relatives à l'homologation des véhicules-citernes des catégories N et O en ce qui concerne la stabilité au retournement;

c) une résolution législative portant avis du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion d'un accord modifiant l'accord de coopération scientifique et technique entre la Communauté européenne et le Canada;

d) une résolution législative portant avis du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil concernant l'adoption, au nom de la Communauté, de l'amendement de l'annexe I et des nouvelles annexes VIII et IX à la convention sur le contrôle des mouvements transfrontières de déchets dangereux et de leur élimination (convention de Bâle), conformément à la décision IV/9 de la conférence des parties;

e) une résolution sur le troisième rapport de la Commission sur les négociations relatives à l'accès aux marchés publics des pays tiers dans les secteurs couverts par la directive 93/38/CEE (la directive «Secteurs spéciaux»);

f) une résolution sur le projet de plan d'action du Conseil et de la Commission concernant les modalités optimales de mise en œuvre des dispositions du Traité d'Amsterdam relatives à l'établissement d'un espace de liberté, de sécurité et de justice;

g) une résolution sur le document de stratégie sur la politique de l'Union européenne en matière de migrations et d'asile;

h) une recommandation du Parlement européen au Conseil sur Europol: Renforcement du contrôle parlementaire et élargissement des compétences;

i) une résolution sur les procédures pénales dans l'UE (Corpus juris);

j) une résolution sur le rapport du Conseil au Conseil européen incluant les éléments principaux d'une stratégie antidrogue de l'UE après 1999 sur les activités menées dans le domaine de la drogue et des questions connexes sous la présidence du Royaume-Uni;

k) une résolution législative portant avis du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion de l'accord de coopération entre la Communauté européenne et le Royaume du Cambodge;

l) une résolution sur les résultats du Conseil européen extraordinaire de Berlin des 24 et 25 mars 1999;

m) une résolution sur la situation en Indonésie et au Timor oriental;

n) une résolution sur l'amélioration du fonctionnement des institutions sans modification du Traité;

o) une résolution sur la communication de la Commission au Conseil, au Parlement européen, au Comité économique et social et au Comité des régions «Deuxième rapport semestriel de suivi sur l'ESB»;

p) une résolution sur le rapport régulier de la Commission sur les progrès accomplis par l'Estonie sur la voie de l'adhésion;

q) une résolution sur le rapport régulier de la Commission sur les progrès accomplis par la Hongrie sur la voie de l'adhésion;

r) une résolution sur le rapport régulier de la Commission sur les progrès accomplis par la Slovaquie sur la voie de l'adhésion;

s) une résolution sur le rapport régulier de la Commission sur les progrès accomplis par la Pologne sur la voie de l'adhésion;

t) une résolution sur le rapport de la Commission de mise à jour de l'avis de la Commission sur la demande d'adhésion de Malte;

u) une résolution sur une communication de la Commission au Conseil, au Parlement européen, au Comité économique et social, au Comité des régions et aux pays candidats à l'adhésion d'Europe centrale et orientale intitulée «Stratégies d'adhésion dans le domaine de l'environnement: relever le défi de l'élargissement avec les pays candidats d'Europe centrale et orientale»;

v) une résolution sur le rapport annuel d'activité du médiateur européen pour l'année 1998;

w) une résolution sur les délibérations de la Commission des pétitions pendant l'année parlementaire 1998-1999;

x) une résolution sur le Livre blanc de la Commission intitulé «Des redevances équitables pour l'utilisation des infrastructures: une approche par étapes pour l'établissement d'un cadre commun en matière de tarification des infrastructures dans l'Union européenne»;

y) une résolution sur Venise,

adoptées au cours de la période de session du 12 au 16 avril 1999.

Bij brief van 27 april 1999 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden :

a) een besluit betreffende het voorstel voor een besluit van de Raad inzake het standpunt van de Europese Gemeenschap over het ontwerp van een reglement van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties betreffende de goedkeuring van specifieke onderdelen van motorvoertuigen voor het gebruik van gecomprimeerd aardgas (CNG) als brandstof, alsmede van voertuigen wat de installatie betreft van specifieke onderdelen van een goedgekeurd type voor het gebruik van gecomprimeerd aardgas (CNG) als brandstof;

b) een besluit betreffende het voorstel voor een besluit van de Raad inzake het standpunt van de Europese Gemeenschap over het ontwerp van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties betreffende eenvormige voorschriften voor de goedkeuring van tankwagens van de categorieën N en O wat de kantelstabiliteit betreft;

c) een wetgevingsresolutie houdende advies van het Europees Parlement inzake het voorstel voor een beschikking van de Raad tot sluiting van de overeenkomst tot wijziging van de overeenkomst inzake wetenschappelijke en technische samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en Canada;

d) een wetgevingsresolutie houdende advies van het Europees Parlement inzake het voorstel voor een besluit van de Raad inzake de goedkeuring, namens de Gemeenschap, van de wijziging van bijlage I en de aanneming van de nieuwe bijlagen VIII en IX bij het Verdrag inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan (verdrag van Bazel), als neergelegd in besluit IV/9 van de conferentie van de partijen;

e) een resolutie over het derde verslag van de Commissie betreffende de onderhandelingen over de toegang tot de markten van derde landen voor overheidsopdrachten op de onder richtlijn 93/38/EEG (de richtlijn nutsbedrijven) vallende gebieden;

f) een resolutie over het ontwerpactieplan van de Raad en de Commissie hoe de bepalingen van het Verdrag van Amsterdam inzake de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid het best kunnen worden uitgevoerd;

g) een resolutie over de strategienota inzake migratie en asiel;

h) een aanbeveling van het Europees Parlement aan de Raad betreffende Europol: Versterking van de parlementaire controle en uitbreiding van bevoegdheden;

i) een resolutie over de strafprocedures in het kader van de Unie (Corpus juris);

j) een resolutie over het verslag van de Raad, met inbegrip van de voornaamste pijlers van een EU-drugsstrategie na 1999, aan de Europese Raad over de onder het Britse voorzitterschap uitgevoerde activiteiten inzake drugs en daarmee verband houdende problemen;

k) een wetgevingsresolutie houdende advies van het Europees Parlement inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van een samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Cambodja;

l) een resolutie over de resultaten van de buitengewone vergadering van de Europese Raad in Berlijn op 24 en 25 maart 1999;

m) een resolutie over de situatie in Indonesië en Oost-Timor;

n) een resolutie over verbeteringen in het functioneren van de instellingen zonder wijziging van het Verdrag;

o) een resolutie over de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economische en Sociaal Comité en het Comité van de regio's over het tweede halfjaarlijkse verslag over de BSE-follow-up;

p) een resolutie over het periodiek verslag van de Commissie over de vorderingen van Estland op de weg naar toetreding;

q) een resolutie over het periodiek verslag van de Commissie over de vorderingen van Hongarije op de weg naar toetreding;

r) een resolutie over het periodiek verslag van de Commissie over de vorderingen van Slovenië op de weg naar toetreding;

s) een resolutie over het periodiek verslag van de Commissie over de vorderingen van Polen op de weg naar toetreding;

t) een resolutie over het verslag van de Commissie betreffende de actualisering van het standpunt van de Commissie inzake de toetredingsaanvraag van Malta;

u) een resolutie over een mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economische en Sociaal Comité en het Comité van de regio's en de kandidaat-lidstaten in Midden- en Oost-Europa over de «toetredingsstrategieën op milieugebied: hoe de uitbreiding met de kandidaat-lidstaten in Midden- en Oost-Europa tegemoet moet worden getreden»;

v) een resolutie over het jaarverslag van de activiteiten van de Europese ombudsman in 1998;

w) een resolutie over de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften in het parlementaire jaar 1998-1999;

x) een resolutie over het Witboek van de Commissie getiteld «Een eerlijke vergoeding voor het infrastructuurgebruik: een gefaseerde aanpak van een gemeenschappelijk kader voor het in rekening brengen van het gebruik van vervoersinfrastructuur in de EU»;

y) een resolutie over de crisissituatie in Venetië, aangenomen tijdens de vergaderperiode van 12 tot en met 16 april 1999.

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.

Versending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Communication au Parlement

Mededeling aan het Parlement

M. le président. — Par lettre du 29 avril 1999, le président du Parlement flamand a transmis au président du Sénat, en vue d'une concertation, la note de politique sociale du 10 mars 1999 sur l'assistance spéciale à la jeunesse, et une motion de recommandation du 10 mars 1999, établies par la Commission *ad hoc* en matière de sollicitude pour la jeunesse.

Bij brief van 29 april 1999 heeft de voorzitter van het Vlaams Parlement aan de voorzitter van de Senaat overgezonden, met het oog op overleg, de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg van 10 maart 1999 en een motie van aanbeveling van 10 maart 1999, opgesteld door de Commissie *ad hoc* Bijzondere Jeugdzorg.

— Dépôt au greffe.

Neergelegd ter greffie.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le président. — Mesdames, messieurs, nous avons évoqué hier la possibilité d'ajouter à notre ordre du jour un certain nombre de points qui étaient encore en discussion à la Chambre. Nous les avons déjà inscrits pour mémoire. Je vous propose de les examiner effectivement aujourd'hui.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, om welke punten gaat het dan wel?

De voorzitter. — Het gaat om de punten 4, 5, 6 en 7 die pro memorie staan vermeld op de agenda die vandaag is rondgedeeld.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Met sommige stukken die in ijltempo zijn rondgedeeld, hoeven we dus geen rekening te houden?

De voorzitter. — We zijn overeengekomen in het Bureau dat het voor vijf ontwerpen te laat is om ze nog door de Senaat te laten bespreken.

Le Sénat est-il d'accord avec cet ordre des travaux?

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden? (*Instemming.*)

WETSONTWERP HOUDENDE BEPALINGEN INZAKE ACCIJNZEN (EVOCATIE)

Algemene bespreking

(*Artikel 60 van het Reglement*)

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS EN MATIÈRE D'ACCISES (ÉVOCATION)

Discussion générale

(*Article 60 du Règlement*)

De voorzitter. — We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Nous abordons l'examen du projet de loi.

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie gedrukt stuk nr. 1-1417/3 van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998/1999.*)

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-1417/3 de la commission des Finances et des Affaires économiques du Sénat. Session 1998/1999.*)

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur voor een mondeling verslag.

De heer Vandenberghe (CVP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, dit wetsontwerp werd op 29 april door de Senaat geëvoceerd en op dezelfde dag in de commissie besproken.

De minister van Financiën gaf de volgende uiteenzetting. Het wetsontwerp heeft inzonderheid de bekrachtiging tot doel van de hierna genoemde koninklijke besluiten die werden genomen op grond van artikel 11, paragraaf 2, en artikel 13, paragraaf 1, tweede alinea, van de algemene wet inzake douane en accijzen. Het betreft de koninklijke besluiten van 21 oktober 1997 en 19 juni 1998 betreffende het fiscaal stelsel van gefabriceerde tabak, en de koninklijke besluiten van 8 juni en 22 december 1998 tot wijziging van de wettelijke bepalingen betreffende de structuur en de accijzinstarieven inzake minerale olie.

Hetzelfde ontwerp bevat eveneens nieuwe bepalingen die moeten worden ingevoegd in de wet van 10 juni 1997 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer ervan en de controles daarop en in de wet van 22 oktober 1997 betreffende de structuur en de accijnstarieven inzake minerale olie. De nieuwe bepalingen strekken ertoe de te vervullen voorwaarden voor het krijgen van de hoedanigheid van erkend entrepouhouder te verzwaren teneinde een zekere vorm van vastgestelde fraude, vooral op het gebied van minerale oliën, in te dijken. Op deze wijze wenst men tegemoet te komen aan de bezorgdheid van de parlementaire commissie die belast is met het instellen van een onderzoek met betrekking tot de georganiseerde criminaliteit in België.

Tijdens de bespreking werden geen amendementen ingediend. Het wetsontwerp werd eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden. Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur voor het uitbrengen van een mondeling verslag.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP HOUDENDE DIVERSE FISCALE BEPALINGEN (EVOCATIE)

Algemene bespreking

(Artikel 60 van het Reglement)

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS FISCALES DIVERSES (ÉVOCATION)

Discussion générale

(Article 60 du Règlement)

De voorzitter. — We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Nous abordons l'examen du projet de loi.

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. *(Zie gedrukt stuk nr. 1-1398/4 van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998/1999.)*

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. *(Voir document n° 1-1398/4 de la commission des Finances et des Affaires économiques du Sénat. Session 1998/1999.)*

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, is er al een gedrukt verslag rondgedeeld van het wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen en van het wetsontwerp houdende fiscale en andere bepalingen?

De voorzitter. — Mevrouw Willame zal namens de commissie mondeling verslag uitbrengen.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Ik hoop dat ze het gedrukte verslag dan integraal zal voorlezen en zich niet zal beperken tot een korte samenvatting.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

De voorzitter. — Mevrouw Willame zal een mondeling verslag uitbrengen van de werkzaamheden van de commissie.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Op basis van artikel 27 van het Reglement, kan de Senaat voorlezing van de verslagen gelasten.

De voorzitter. — Het mondeling verslag is het verslag waarvoor de commissie vertrouwen heeft gegeven aan de rapporteur. De tekst van dat verslag wordt later gedrukt.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Wordt het mondeling verslag van mevrouw Willame dan integraal gedrukt?

De voorzitter. — Inderdaad.

La parole est à la rapporteuse pour un rapport oral.

Mme Willame-Boonen (PSC), rapporteuse. — Monsieur le président, je rappelle que ce projet de loi a été évoqué par le Sénat le 27 avril 1999. Le délai d'examen expire le 27 mai 1999. La commission a examiné le projet lors de ses réunions des 28 et 29 avril 1999.

Après l'exposé introductif du ministre des Finances, trois articles ont fait l'objet d'une discussion en commission. Des amendements y ont été déposés, mais ils ont été rejetés à la suite des explications fournies par le ministre.

Le premier article ayant fait l'objet d'une discussion portait sur le principe d'attraction appliqué aux dirigeants d'entreprises.

Les membres de la commission se sont interrogés sur les répercussions sociales qu'aurait cette mesure fiscale.

Un membre estimait qu'une telle disposition allait obliger l'administration fiscale à communiquer l'ensemble des revenus des dirigeants d'entreprises à l'INASTI. Par conséquent, il était à craindre que l'INASTI assujettisse cet ensemble, y compris la partie des revenus qui doit faire l'objet de cotisations à l'ONSS. Cette mesure, selon un membre, constituait une source d'ennuis pour les cadres d'entreprises.

À ce sujet, le ministre a affirmé une indépendance entre les plans fiscal et social. Il estimait également que le maintien de ce principe constituait une demande du secteur.

Le second article qui a soulevé une discussion en commission, porte sur les modifications qui tentent d'uniformiser la jurisprudence divergente concernant la taxation, à titre de commissions secrètes, de bénéfices dissimulés. La discussion portait sur le fait de savoir si cette disposition s'appliquait aux commissions secrètes de bénéfices dissimulés versés à l'étranger. La réponse du ministre s'est révélée négative.

Le troisième article sujet à discussion portait sur la prolongation, pour un an, de la contribution exceptionnelle des producteurs d'électricité qui, dans le contexte de la libéralisation de ce marché, n'était pas acceptable. Le ministre s'est déclaré d'accord sur ce point de vue et il a confirmé que c'était la dernière fois qu'une telle mesure serait prise.

À la suite des réponses fournies par le ministre, les trois amendements déposés ont été rejetés par six voix contre trois. L'ensemble du projet a été adopté par six voix pour, deux contre et une abstention. *(Applaudissements.)*

M. le président. — Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS FISCALES
ET AUTRES (ÉVOCATION)

Discussion générale
(Article 60 du Règlement)

WETSONTWERP HOUDENDE FISCALE
EN ANDERE BEPALINGEN (EVOCATIE)

Algemene bespreking
(Artikel 60 van het Reglement)

M. le président. — Nous abordons l'examen du projet de loi.

We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-1394/3 de la commission des Finances et des Affaires économiques du Sénat. Session 1998/1999.*)

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie gedrukt stuk nr. 1-1394/3 van de commissie voor de Financiën en de Economische aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998/1999.*)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est au rapporteur pour un rapport oral.

M. Istasse (PS), rapporteur. — Monsieur le président, le présent projet a été examiné en commission les 28 et 29 avril 1999. Confiance est faite au rapporteur. Ce projet comporte trois parties relevant de trois ministres différents.

Le ministre des Finances expose la première partie. Il s'agit de remédier à certaines anomalies.

L'une des mesures envisagées vise à répartir la majoration de la quotité exemptée pour enfants à charge en cas de garde alternée.

Une autre mesure vise à traiter comme un isolé le conjoint survivant pour l'année du décès d'un conjoint qui bénéficiait du quotient conjugal.

En matière de recouvrement, une autre mesure permet de traiter de la même manière tous les conjoints, quel que soit leur régime matrimonial, et améliore la situation d'un conjoint séparé de fait poursuivi pour un impôt à charge de l'autre conjoint.

Lors de la discussion générale, un membre se réjouit des mesures et pose le problème de la preuve.

Le ministre répond que, dans les cas prévus, la preuve est assez facile.

Un autre membre rappelle une question au ministre relative à la conservation des factures par des particuliers imposée par circulaire.

Les articles 1er à 8 sont ensuite adoptés à l'unanimité des huit membres présents.

Suit l'exposé du ministre de la Fonction publique.

La disposition examinée vise à percevoir, pour l'année 1998, une cotisation dans la Fonction publique déjà perçue dans le privé. Par la suite, une disposition globale relevant de la sécurité sociale reprendra ces mesures.

L'article 9 ne donne pas lieu à observation ou amendement. Il est adopté par cinq voix et trois abstentions.

Suit l'exposé introductif de la ministre des Affaires sociales.

Ce projet comporte diverses dispositions déposées à la Chambre sous forme d'amendements.

La première disposition permet le transfert des moyens laissés par le Fond d'équipement et de services collectifs.

La seconde disposition prévoit une cotisation supplémentaire de 2% sur le chiffre d'affaires des spécialités pharmaceutiques remboursables, réalisés en 1998.

Selon la ministre, il ne s'agit que d'une disposition préventive au cas où le système de remboursement des médicaments devrait connaître des problèmes *quod non*.

Une autre disposition intègre, dans les lois relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, les modifications de l'assurance maternité en cas de naissance multiple.

La disposition suivante établit les conditions d'association d'institutions soumises à la banque-carrefour de la sécurité sociale pour leur gestion informatique.

Le projet prévoit également que les travailleurs qui redeviennent chômeurs complets indemnisés dans les six mois qui suivent leur engagement, recouvrent le droit aux allocations familiales majorées.

Les deux derniers articles prévoient certains droits aux allocations familiales pour la personne travaillant en France ou aux Pays-Bas et domiciliée en Belgique.

Un membre regrette l'alourdissement supplémentaire imposé aux producteurs de produits pharmaceutiques, promoteurs d'activités scientifiques et de santé.

Le membre a reçu deux réactions de société pharmaceutiques dont il donne lecture. Il regrette que le gouvernement actuel obère la politique du gouvernement suivant.

Le ministre répond qu'il a des contacts suivis avec le secteur, dont il comprend l'intérêt pour la recherche et l'emploi. La mesure proposée n'est que la base légale permettant de réagir si nécessaire. Le ministre cite un exemple et dit préférer ne pas devoir utiliser la mesure.

Par ailleurs, le ministre compte sur une meilleure visibilité future au sein de l'INAMI pour mesurer l'effet du médicament sur l'économie, ce qui n'est actuellement le cas que pour un échantillon très restreint de patients notamment atteints du sida, où le traitement médical évite d'autres dépenses.

Actuellement, l'INAMI travaille avec de nouveaux outils qui pourront à l'avenir éviter les dépassements budgétaires, sans une vision réductrice enveloppe par enveloppe. Le membre renvoie à une proposition de modulation de la taxe. Le ministre répond que cette proposition n'est pas praticable en l'état et vise principalement à préserver un médicament vedette, mais peut être envisagée éventuellement plus tard. Le ministre espère que le gouvernement suivant pourra continuer dans la voie du dialogue avec le secteur.

L'amendement de M. Hatry est rejeté par six voix contre trois. Les articles 10 à 19 du projet de loi sont adoptés par six voix contre une et deux abstentions.

M. le président. — Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

PROJET DE LOI VISANT À PROMOUVOIR LA CRÉATION
DE SOCIÉTÉ CIVILES DE GROUPEMENTS FORESTIERS
(ÉVOCATION)

Discussion générale
(Article 60 du Règlement)

WETSONTWERP TER BEVORDERING VAN DE
OPRICHTING VAN BURGERLIJKE BOSGROEPEN
RINGSVENNOOTSCHAPPEN (EVOCATIE)

Algemene bespreking
(Artikel 60 van het Reglement)

M. le président. — Nous abordons l'examen du projet de loi.

We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-1418/3 de la commission des Finances et des Affaires économiques du Sénat. Session 1998/1999.*)

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie gedrukt stuk nr. 1-1418/3 van de commissie voor Financiën en de Economische Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998/1999.*)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est au rapporteur pour un rapport oral.

M. Nothomb (PSC), rapporteur. — Monsieur le président, ce projet de loi a été évoqué par le Sénat le 29 avril 1999. La commission des Finances et des Affaires économiques l'a examiné lors de sa réunion du 29 avril 1999. Il est issu d'une proposition déposée à la Chambre par MM. Arens, Demotte et Didden. Le ministre a déclaré d'emblée qu'il s'agissait d'un bon projet. Celui-ci vise à prévenir la parcellisation de la forêt privée en vue d'en assurer la gestion durable.

Elle prévoit la création de groupements forestiers réunissant plusieurs propriétaires en qualité d'associés ou d'actionnaires nominatifs de sociétés civiles ayant adopté la forme d'une société commerciale.

Le texte déroge cependant aux règles communes des impôts sur les revenus à un double titre :

Premièrement, en soustrayant ces sociétés à l'Isoc., pour leur appliquer un régime de transparence fiscale, comme c'est déjà le cas notamment pour les sociétés agricoles — sauf option pour l'Isoc. — et pour les groupements d'intérêt économique, conformément à l'article 29 du CIR.

Deuxièmement, en imposant les revenus dans le chef des membres du groupement — associés ou actionnaires — comme des revenus de capitaux et de biens mobiliers — par exemple, les revenus de placements du groupement —, des revenus immobiliers ou des revenus divers — par exemple, la chasse, la pêche ou des opérations quelconques visées à l'article 90, 1°, du CIR — suivant leur propre nature, alors que l'article 29 traite exclusivement des bénéficiaires ou profits des membres.

La proposition souffrait d'imperfections techniques et ne contenait pas toutes les garanties pour prévenir les abus, notamment l'exploitation commerciale ou industrielle sous forme sociétaire et qui serait néanmoins soumise à un régime d'imposition plus favorable ne frappant pas les bénéficiaires.

En effet, si les revenus tirés de la gestion d'une parcelle boisée à titre privé ne sont pas taxables à titre de bénéficiaires — par exemple la coupe d'arbres à maturité et la replantation peuvent être considérées, suivant les circonstances, comme des actes de gestion du patrimoine privé échappant à l'impôt sur les revenus ou comme des revenus divers — ce n'est pas le cas des revenus de l'exploitation systématique, en l'occurrence ceux de l'exploitation forestière.

Il convient donc d'éviter l'évasion d'une catégorie de revenus vers d'autres. Le texte qui vous est soumis contient toutes les garanties pour prévenir de tels abus.

À la suite de l'exposé du ministre, un membre a fait remarquer que le régime fiscal d'exception n'était plus une exception en Belgique. Il cite comme exemple les Sicafis et les Sicav. En effet, le ministre confirme qu'il existe bien 240 régimes dérogatoires.

Le projet a été adopté à l'unanimité des membres présents et, étant donné son intérêt, principalement pour les régions forestières, j'espère qu'il recueillera aujourd'hui également l'unanimité. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-DFD). — Monsieur le président, puisque nous ne nous verrons pas ce lundi 3 mai, je tiens à souhaiter dès maintenant un heureux anniversaire à M. Nothomb.

M. Nothomb (PSC). — Merci, monsieur Hatry.

M. le président. — Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

PROJET DE LOI PORTANT CRÉATION DU PALAIS DES BEAUX-ARTS SOUS LA FORME D'UNE SOCIÉTÉ ANONYME DE DROIT PUBLIC À FINALITÉ SOCIALE ET MODIFIANT LA LOI DU 30 MARS 1995 CONCERNANT LES RÉSEAUX DE DISTRIBUTION D'ÉMISSIONS DE RADIODIFFUSION ET L'EXERCICE D'ACTIVITÉS DE RADIODIFFUSION DANS LA RÉGION BILINGUE DE BRUXELLES-CAPITALE (ÉVOCATION)

Discussion générale
(Article 60 du Règlement)

WETSONTWERP HOUDENDE OPRICHTING VAN HET PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN IN DE VORM VAN EEN NAAMLOZE VENNOOTSCHAP VAN PUBLIEK RECHT MET SOCIALE DOELEINDEN EN TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 30 MAART 1995 BETREFFENDE DE NETTEN VOOR DISTRIBUTIE VOOR OMROEPUITZENDINGEN EN DE UITOEFENING VAN TELEVISIE-OMROEPACTIVITEITEN IN HET TWEETAALIG GEBIED BRUSSEL-HOOFDSTAD (EVOCATIE)

Algemene bespreking
(Artikel 60 van het Reglement)

M. le président. — Nous abordons l'examen du projet de loi. We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-1420/3 de la commission des Finances et des Affaires économiques du Sénat. Session 1998/1999.*)

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie gedrukt stuk nr. 1-1420/3 van de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998/1999.*)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est au rapporteur pour un rapport oral.

M. Istasse (PS). — Monsieur le président, la commission s'est réunie hier soir et a débuté par un exposé introductif de la représentante du ministre de la Politique scientifique qui a rappelé que le département de la Politique scientifique avait actuellement sous sa tutelle trois établissements biculturels : le Palais des Beaux-Arts, le Théâtre royal de la Monnaie et l'Orchestre national de Belgique.

Au début de cette législature et dans le cadre de la déclaration gouvernementale, il avait été décidé de faire procéder à un audit par les services de l'Université de Liège. Cet audit a fait ressortir que c'était essentiellement le Palais des Beaux-Arts qui se trouvait dans une situation nécessitant des modifications législatives.

Une proposition de loi avait déjà été déposée en 1995 par Mme Creyf portant sur les institutions culturelles fédérales. Cette proposition visait les trois établissements biculturels susmentionnés. Puisque l'audit a révélé que seul le Palais des Beaux-Arts à l'heure actuelle nécessitait des modifications législatives, le gouvernement a déposé à la Chambre un amendement global à la proposition de Mme Creyf portant sur la modification du statut du Palais des Beaux-Arts.

La modification essentielle qu'apporte ce projet est qu'il fait du Palais des Beaux-Arts une société anonyme de droit public à finalité sociale. Le but essentiel de la mention « finalité sociale » était d'insister sur le fait que le profit ou un quelconque enrichissement n'est pas l'objet essentiel poursuivi par la nouvelle société et d'insister sur le caractère éminemment culturel.

Les dispositions principales du projet de loi sont donc cette modification en profondeur du statut du Palais des Beaux-Arts. Le fait que le gouvernement fédéral obtiendra sur le bâtiment du palais un droit réel, et vraisemblablement un droit d'usufruit mais à durée indéterminée, donnera pour obligation à la nouvelle société d'assurer les frais d'entretien du bâtiment. Les frais de grosses réparations et d'amortissement restent à charge de l'État fédéral.

Puisque cet apport essentiel du bâtiment qui va être évalué par des réviseurs constituera l'essentiel du capital de la société, toutes cessions de parts devront être soumises à l'approbation du Conseil des ministres et faire l'objet d'un arrêté royal délibéré. De toute manière, l'État reste en toute hypothèse l'actionnaire principal et doit détenir à tout moment plus de 50% des parts dans le capital de la nouvelle société.

Une autre modification par rapport à la situation actuelle sera l'existence d'un contrat de gestion qui devra déterminer de la manière la plus harmonieuse et la plus cohérente possible, d'une part, la mission de service public que devra assurer la nouvelle société, et, d'autre part, ses rapports avec l'État fédéral et notamment les conditions auxquelles les subventions resteront accordées à la société à devenir.

Il y a une modification aussi au niveau de la direction de la société puisque l'actuel directeur et le directeur adjoint seront remplacés par un comité de direction comprenant quatre membres: un directeur général, un directeur culturel et deux autres directeurs.

Dans la discussion, le président a fait remarquer qu'il existe un avis du Conseil d'État qui manquait à l'origine puisqu'il s'agissait d'une proposition de loi. La commission de la Chambre a demandé cet avis.

Un commissaire fait valoir qu'il y a eu beaucoup de querelles depuis le début des années 80 parce que les autorités qui dirigeaient le Palais des Beaux-Arts voulaient à tout prix mettre dans les magasins qui forment le seul cordon commercial entre le bas et le haut de la ville, entre la place Royale et le quartier de la gare centrale, non plus des commerces mais des administrations. L'intervenant — le président — a obtenu, à l'époque où M. Olivier était le ministre de tutelle de cette institution, qu'il garantisse que le cordon commercial se maintiendrait. La Ville de Bruxelles a d'ailleurs à l'époque insisté pour aller dans la même direction.

Or, le commissaire ose espérer que, dans le contexte de ce projet de loi, le ministre garantira, comme cela a été fait par les autorités fédérales antérieures et comme la Ville de Bruxelles l'avait demandé, que les magasins qui sont au rez-de-chaussée dans tout l'espace entre la rue Horta et la place Royale, resteront opérationnels et que l'on ne va pas y substituer des bureaux d'ASBL ou autres qui vont totalement tuer le cordon commercial.

En deuxième lieu, le président a souhaité connaître la place des personnalités bruxelloises dans les organes de gestion de cet établissement. Il craint en effet que le comité de direction ne soit composé que de personnes extérieures avec pour effet que les Bruxellois n'auraient plus rien à dire, comme c'est presque le cas actuellement.

En ce qui concerne les commerces, le ministre se voit obligé d'être un peu réservé au niveau de sa réponse. La réponse qu'il est en mesure de donner vient de discussions qui se sont déroulées notamment avec le vicomte Davignon, actuel président du conseil d'administration du Palais des Beaux-Arts, desquelles il ressortait qu'en effet la Régie des Bâtiments concéderait vraisemblablement le droit réel mentionné ci-avant, non seulement sur le bâtiment du Palais des Beaux-Arts *stricto sensu*, à savoir l'endroit où se déroulent actuellement les activités culturelles, mais également sur les commerces, restaurants, etc. dont le membre a parlé.

À la connaissance du ministre, il n'a jamais été dans les intentions de modifier l'affectation de ce cordon commercial. Au contraire, un des buts poursuivis est d'assurer au Palais des Beaux-Arts un rayonnement international et bruxellois plus important et notamment par les vecteurs classiques susceptibles d'attirer le tourisme ou les personnes intéressées, autres que culturels, à savoir précisément la présence d'un secteur horeca et d'un secteur commercial. Le ministre ne pense vraiment pas que l'affec-

tation de ces bâtiments sera modifiée mais qu'au contraire, elle devra aller vers davantage de développements de type commercial.

En ce qui concerne la composition du conseil d'administration, le texte du projet comprend des incompatibilités mais ne prévoit pas d'obligations. Il n'est pas prévu de manière explicite qu'une représentation bruxelloise doive être assurée de la même manière qu'il n'est pas prévu non plus d'autres représentations institutionnelles. Le ministre pense que la situation actuelle permet à des Bruxellois de siéger au sein du Palais des Beaux-Arts et il imagine mal que l'on puisse ultérieurement fonctionner dans ce type de société, implantée dans Bruxelles-Capitale, sans y associer des représentants de cette région.

Une commissaire souhaite savoir ce qu'il faut entendre par les mots «en dehors du site du Palais des Beaux-Arts» qui figurent à l'article 3, paragraphe 2, alinéa 1er.

La représentante du ministre fait valoir que lorsque l'on parle du site du Palais des Beaux-Arts, il s'agit du site tel qu'il est identifiable actuellement comme étant créé par M. Horta. Normalement, l'essentiel des activités doit se dérouler sur ce site et ce n'est qu'à titre tout à fait exceptionnel, via un arrêté royal, que l'on pourrait autoriser la tenue d'activités en dehors de ce site spécifique. À cet égard, une demande très nette avait été formulée par M. Declerck. Une activité peut donc avoir lieu dans une autre ville pour autant que cette activité soit complémentaire à une activité organisée sur le site. Par conséquent, une activité ne peut jamais se dérouler en dehors du site alors que rien ne se déroule sur le site du Palais des Beaux-Arts. On envisage par exemple le cas où une exposition sur le site supposerait l'organisation d'un colloque en rapport étroit avec cette exposition, demandant la location d'une salle de conférence ailleurs.

La commission constate qu'aucun amendement n'a été déposé à ce projet de loi.

L'ensemble du projet de loi a été adopté par huit voix contre une. Confiance a été faite au rapporteur pour un rapport oral en séance plénière.

M. le président. — Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

PROJET DE LOI RELATIVE À LA RÉPARATION DES DOMMAGES DE GUERRE 40-45 EN APPLICATION DE LA LOI DU 6 JUILLET 1948 METTANT À CHARGE DE L'ÉTAT LA RÉPARATION DES DOMMAGES DE GUERRE AUX BIENS NÉCESSAIRES À UN SERVICE PUBLIC OU À LA POURSUITE D'UNE FIN D'INTÉRÊT GÉNÉRAL (ÉVOCATION)

Discussion générale

Discussion des articles

(Article 60 du Règlement)

WETSONTWERP BETREFFENDE HET HERSTEL VAN DE OORLOGSSCHADE 40-45 IN TOEPASSING VAN DE WET VAN 6 JULI 1948 WAARBIJ HET HERSTEL VAN DE OORLOGSSCHADE AAN DE GOEDEREN NOODZAKELIJK VOOR EEN OPENBARE DIENST OF VOOR HET NASTREVEN VAN EEN DOEL VAN ALGEMEEN NUT TEN LASTE VAN DE STAAT WORDT GELEGD (EVOCATIE)

Algemene bespreking

Artikelsgewijze bespreking

(Artikel 60 van het Reglement)

M. le président. — Nous abordons l'examen du projet de loi. We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-1421/3 de la commission des Finances et des Affaires économiques du Sénat. Session 1998/1999.*)

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie gedrukt stuk nr. 1-1421/3 van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998/1999.*)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est au rapporteur pour un rapport oral.

M. Bock (PRL-FDF), rapporteur. — Monsieur le président, la proposition de loi de MM. Duquesne et consorts tend, sous certaines conditions, à relever de la prescription et donc à indemniser les personnes qui avaient droit à une indemnisation sur la base de la loi du 6 juillet 1948, c'est-à-dire la réparation de dommages de guerre aux biens publics.

En effet, le législateur dispose de la faculté d'atténuer la rigueur du régime de prescription. Comment? En relevant de la prescription les créances dont l'équité impose qu'elles soient payées en dehors des délais fixés.

Il semble juste et équitable que l'État intervienne enfin financièrement dans la réparation de biens nécessaires à un service public ou à la poursuite d'une fin d'intérêt général.

Afin de pouvoir bénéficier de l'application de la loi du 6 juillet 1948, les sinistrés devront confirmer leur créance par lettre recommandée dans un délai d'un mois et y joindre un certain nombre de documents.

Je dois cependant attirer votre attention sur le fait que le ministre du Budget a souligné l'impact budgétaire non négligeable de cette proposition. En effet, si la proposition devait être adoptée, son impact budgétaire se chiffrerait à un demi-milliard. Je demande donc à chacun de peser ce que ce coût pourrait représenter en termes de sacrifices budgétaires dans d'autres secteurs, tout en rappelant que c'est une justice qui serait rendue dans tout le pays à l'égard de personnes attendant depuis longtemps une indemnisation des dommages de guerre.

Monsieur le président, la proposition a été signée par six membres, MM. Duquesne, Arens, Moock, Schellens, Van Aperen et Larcier. Vous apprécierez le fait que plus de la moitié d'entre eux ont siégé au Sénat. Ils y reviendront sans doute et retrouveront une institution qui, à la suite du vote positif que nous émettrons tout à l'heure, aura rendu justice à des personnes qui le méritent depuis longtemps. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik betreur het dat de commissie voor de Financiën gisteravond om 19 uur nog drie ontwerpen op een drafje heeft besproken om deze vanochtend in een mondeling verslag voor de plenaire vergadering te kunnen toelichten. De CVP- en SP-fractie hebben niet aan de commissievergadering kunnen deelnemen. Dat betekent dat de meerderheid van de Vlamingen niet werd betrokken bij de bespreking van deze drie ontwerpen.

Als de Senaat de dringende noodzaak voor de behandeling van een ontwerp inroept, moet hij er ook voor zorgen dat alle voorwaarden zijn vervuld opdat alle senatoren die aan de bespreking wensen deel te nemen, daartoe ook effectief de gelegenheid krijgen.

Daarenboven zou met de goedkeuring van dit ontwerp op een drafje worden beslist om 500 miljoen frank extra uit te geven. Vijfhonderd miljoen dat is niet niks. Dat stemt tot nadenken, temeer daar het ontwerp niet louter technisch is, maar belangrijke beginselen in toepassing brengt.

Met dit ontwerp worden eerst en vooral de gemeenrechtelijke regels van de verjaring opgeheven voor bepaalde publieke personen. Op grond van welke criteria is dit mogelijk met eerbiediging van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet?

Voor andere personen die zich in een vergelijkbare situatie kunnen bevinden, worden die verjaringsregels niet opgeheven. Dit punt is voor ons een bron van grote bezorgdheid.

Verder zouden we graag vernemen welke publiekrechtelijke personen in aanmerking komen bij de verdeling van die 500 miljoen.

Ten slotte vragen we ons af welke gemeenschap voordeel heeft bij de goedkeuring van dit ontwerp. De minister van Begroting heeft bevestigd dat het hier minstens 500 miljoen bijkomende uitgaven betreft. Een eerste schijf zou een vordering van 200 miljoen van het OCMW van Brussel betreffen.

Het is dus niet van belang ontbloeit dat alle verkozenen klaar en duidelijk weten aan welke rechtspersonen het voordeel van de opschorting der verjaring wordt verleend. Ik ga er niet mee akkoord om dit ontwerp op een drafje goed te keuren als ik geen bevredigend antwoord op voormelde vragen heb gekregen.

Ik zou het nogal kras vinden dat er allerlei beperkingen worden opgelegd aan de politieke communicatie, terwijl er zomaar een cadeau van 500 miljoen wordt goedgekeurd zonder te weten wie de gelukkige ontvangers zijn.

De CVP-senaatsfractie zal zich over de verstrekte antwoorden beraden en vervolgens haar houding bepalen.

M. le président. — La parole est à M. Nothomb.

M. Nothomb (PSC). — Monsieur le président, après avoir entendu les interrogations de notre collègue, le chef du groupe CVP, je voudrais souligner que le fait de traiter en 1999 de la question de dommages de guerre, qui sont légitimement dus depuis 1945, ne revient pas précisément à faire une faveur à ceux qui ont subi ces dommages. Si les dommages de guerre concernés par le présent projet de loi sont principalement situés dans une des régions du pays, c'est que l'avancée von Rundstedt s'est faite dans le sud-est du pays, dans une des régions les plus pauvres de Belgique. Je me souviens très bien, monsieur le chef du groupe CVP, que lorsque je suis devenu député en 1968, soit 23 ans après la guerre, je me suis rendu sur place avec certains ministres afin de leur montrer les dégâts occasionnés à des biens publics dans cette zone et qui n'avaient pas encore pu être réparés en raison de la pauvreté des communes. Le fait d'octroyer les moyens nécessaires en 1999 n'a rien de scandaleux. Le vrai scandale, c'est le retard.

Dans son intervention en commission, M. Bock a rappelé que des dommages de guerre avaient aussi été causés à l'occasion des combats menés par les Chasseurs ardennais sur la Lys. Chacun a eu à payer les pots cassés dans le conflit qui nous a opposés à l'Allemagne. Aussi, j'estime qu'il ne convient pas de répartir les réparations dues aux uns et aux autres en fonction de critères communautaires. C'est la raison pour laquelle je soutiens pleinement M. Bock comme rapporteur et comme coauteur, en demandant au Sénat de bien vouloir adopter le projet qui nous est soumis.

M. le président. — La parole est au rapporteur.

M. Bock (PRL-FDF), rapporteur. — Monsieur le président, à la suite de l'intervention de M. le chef du groupe CVP, je voudrais préciser que le projet de loi énonce clairement en sa première phrase qu'il s'agit de dommages de guerre à certaines communes, à des CPAS et à des fabriques d'église qui ne sont pas vu attribuer une indemnité pour tout ou partie de leurs biens sinistrés. Dois-je rappeler que d'autres ont bel et bien bénéficié de l'intervention de l'État pour leurs biens sinistrés.

Ayant entendu l'intervention de M. Nothomb, je voudrais ajouter quelques remarques. M. Vandenberghe a évoqué le cas du CPAS de Bruxelles. S'il devait s'avérer que ce dernier est concerné par le présent projet de loi, je pense que l'indemnisation concernerait des propriétés forestières. Comme bourgmestre d'une commune concernée, je tiens à souligner que le CPAS de Brugge possède sur nos territoires, près de la propriété de M. de Limburg Stirum, d'immenses étendues forestières. Il n'est pas impossible que le CPAS de Brugge soit également concerné par la mesure dont nous discutons.

Je voudrais revenir sur une remarque que j'ai faite hier, au Bureau. Il est vrai que les Ardennes sont essentiellement visées par ce projet, mais les Ardennais n'avaient pas demandé à vivre l'offensive von Rundstedt. Cette dernière était dirigée contre le port d'Antwerpen, pour des raisons stratégiques. Il convenait que l'armée américaine et les volontaires belges issus de toutes les régions du pays retardent au maximum l'avancée von Rundstedt, afin de préserver le port d'Antwerpen et, en tout cas, d'éviter qu'il ne soit saccagé. Imaginez le montant des dégâts! Mais oublions l'argent. J'éprouve un profond respect pour le ministre du Budget, à qui nous devons beaucoup.

Ces dommages de guerre sont dus en réparation de pertes matérielles, mais les valeurs humaines sont encore bien plus importantes.

Il est étrange que le dernier jour de notre session, alors que je ne suis pas candidat au Sénat pour les prochaines élections, je sois amené à dire certaines choses que personne ne connaît, si ce n'est Mme France Truffaut.

La guerre a particulièrement éprouvé les habitants de certaines régions du pays et il nous appartient de leur rendre hommage. Ceux qui ont le plus souffert n'en ont jamais parlé et personne ne peut comprendre ce qu'ils ont réellement vécu.

Hier encore, j'évoquais les Chasseurs ardennais qui ont combattu à Vinkt, le long de la Lys. Je pense que certains d'entre eux n'ont pas été honorés comme il convenait et n'ont pas reçu les dédommagements qui leur revenaient. Peut-être pourront-ils maintenant obtenir réparation? Je le souhaite vivement car le peuple belge doit pouvoir garder la confiance qu'il a dans son État. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.).— Mijnheer de voorzitter, dit ontwerp is niet het enige dat op een drafje door de Senaat wordt gejaagd. In de voorbije drie dagen hebben we niets anders gezien. Bij gebrek aan een agenda heeft het Bureau zich in de voorbije maanden meer dan eens afgevraagd of de Senaat wel in plenaire vergadering zou bijeenkomen. Maar deze week is het anders. Deze dagen werden zelfs drie zittingen per dag gepland, ingevuld of niet. Moest ik vroeger, als verantwoordelijke voor een privé-bedrijf, zoveel efficiëntie hebben tentoon gespreid, zou ik na twee dagen reeds aan de deur zijn gezet. Zulke werksituatie is blijkbaar enkel mogelijk op staatskosten.

De snelheid waarmee zoveel ontwerpen en voorstellen door het Parlement worden gesluisd, hebben meer te maken met de persoonlijke ijdelheid van sommige indieners dan met de noodzaak tot verbetering van 's lands instellingen. Met alle respect voor de emoties van de vorige spreker; de persoonlijke ijdelheid weegt hier zwaarder. Als het om 500 miljoen gaat, beschikken sommige senatoren blijkbaar over eigen informatie. Waar kan ik het gedrukte stuk vinden waarin de besteding van die 500 miljoen wordt beschreven? Of de lijst die deze 500 miljoen toewijst? Waar is het verslag? Ik wens in dit debat niet enkel van mijn spreekrecht gebruik te maken. Ik wil ook ten gronde iets veranderen via een amendement, maar daarvoor moet ik over een tekst beschikken. Als ik even emotioneel zou zijn als de vorige spreker, zou ik het in dit debat hebben over repressieslachtoffers en een amendement indienen om te vragen dat een deel van die 500 miljoen wordt besteed aan die slachtoffers. Zo'n amendement kan ik echter niet indienen omdat ik over geen enkel geschreven stuk beschik.

Gisteravond is ook een en ander misgelopen met de commissievergadering. De commissie voor de Financiën was om 19 uur samengeroepen, maar die vergadering kon niet doorgaan omdat de voorzitter niet op de hoogte was gebracht van het uur! Hoe kunnen we in zulke chaos ernstig werken? Niemand begrijpt er nog iets van. Ik vraag dus met de meeste nadruk dat dit ding, zo zal ik het maar noemen, wordt teruggezonden naar de commissies voor een grondige bespreking. Ik zou dit namelijk willen amendementen, maar daarvoor moet ik de artikelen zien, zodat ik een basis heb voor mijn amendement.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, de werkwijze op het einde van de legislatuur moet dringend worden herzien. Ik heb het al vaker gezegd. Deze manier van werken is noch de Kamer, noch de Senaat waardig. Het is onaanvaardbaar dat ontwerpen, die al maanden of jaren ter tafel liggen, op het einde van de legislatuur in ijlt tempo worden behandeld.

Anderzijds stellen we vast dat op het einde van een legislatuur bepaalde hefbomen kunnen worden gebruikt waardoor sommige voorstellen uiteindelijk toch in een wet kunnen worden omgezet. Niettemin is dit jammer, omdat we niet de tijd kunnen nemen om de dossiers grondig te bestuderen en de hele draagwijdte ervan zelfs niet meer kunnen beoordelen.

Aansluitend bij wat over dit ontwerp gisteren is gezegd en wat de heer Bock daarnet heeft onderstreept — ik heb het von Rundstedt-offensief beleefd, terwijl andere misschien niet eens weten waarover het gaat — zou ik van de minister graag duidelijkheid bekomen over twee zaken.

Ten eerste, gaat het om gekende schadeclaims, die op basis van de huidige wetgeving niet kunnen worden ingediend? Gaat het om een opheffing van verjaring of een erkenning van vroegere schulden waaraan geen gevolg kan worden gegeven? Zijn alle elementen van dit dossier gekend of open men de deur voor nieuwe eisen? Die vragen zijn volgens mij heel terecht, omdat niet kan worden aanvaard dat bijkomende eisen worden gesteld in reeds lang bestaande dossiers.

Ten tweede, de budgettaire orthodoxie was in de voorbije elf jaar de gedragsregel voor de meerderheid. Waar is voor dit dossier een krediet ingeschreven? Is daar budgettaire ruimte voor? Gaat het om een nieuwe uitgave? Op dit vlak moeten we worden gerustgesteld.

Als het gaat om bestaande budgettaire middelen die nog niet werden toebedeeld, maar voor dit dossier kunnen worden gebruikt, zal de SP dit ontwerp goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, je souhaiterais rappeler le déroulement des événements. La commission des Finances et des Affaires économiques s'est réunie une première fois hier, à 9 h 30, pour examiner quatre projets de loi transmis par le ministre de l'Agriculture et des PME et évoqués par la majorité. Il ne s'agit pas de projets fondamentaux mais il eut été dommage qu'il faille les relever de caducité après les élections. À ce stade, il n'y avait plus d'autres projets qui avaient été évoqués.

Dans le courant de la journée, trois autres projets évoqués me sont parvenus. J'ai convoqué la commission des Finances et des Affaires économiques à 19 heures afin de les traiter. À ce moment, nous avons réglé tous les points évoqués par le Sénat. Ces trois points contiennent des dispositions très diverses et, personnellement, je n'ai pas voté certains textes.

Je dirai donc à M. Vandenberghe que mon souci de président a été de régler les problèmes tels qu'ils se présentaient de manière à terminer nos travaux en temps utile. Je voudrais lui signaler par ailleurs que si les trois commissaires CVP étaient absents, un commissaire SP était bien présent. Par conséquent, il n'y a pas lieu de soulever un quelconque problème communautaire.

M. le président. — La parole est à M. Mahoux.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, je n'imagine pas, moi non plus, que ce problème puisse susciter une polémique communautaire. L'offensive von Rundstedt s'est fort heureusement arrêtée au sud de la Belgique.

Quoi qu'il en soit, cette juste réparation s'est fait trop longtemps attendre. Elle concerne des communes, des CPAS, des fabriques d'église.

Enfin, je déplorerai que nous ayons été obligés d'entendre, une fois de plus, que les victimes puissent être mises sur le même pied que ceux qui auraient été complices de l'ennemi de l'époque. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à M. Viseur, ministre.

M. Viseur, ministre des Finances. — Monsieur le président, je remarque que des projets et des propositions ont été déposés jusqu'à la dernière minute. Cela montre l'intense activité déployée par le Parlement et la volonté de la Chambre et du Sénat d'adopter aussi un certain nombre de propositions de loi. Je crois qu'il convient de se réjouir que toutes les branches du pouvoir législatif remplissent pleinement leur rôle. Nous avons estimé que ce texte qui avait reçu l'aval des signatures et des votes exprimés à la Chambre, n'était pas un point moins urgent que les projets déposés par le gouvernement.

Je pense toutefois qu'une telle quantité de textes à adopter en fin de législature ne donne pas une image adéquate de nos assemblées, même si les points essentiels ont chaque fois été mis en évidence et que la commission n'a pas bâclé son travail.

En ce qui concerne cette proposition de loi, devenue projet à la suite du vote de la Chambre, je viens de demander à mon collègue M. Daerden en charge de cette matière si des dossiers étaient actuellement pendants.

Mon collègue m'a confirmé qu'il y en avait effectivement, et ce depuis très longtemps. Nous sommes dès lors en présence d'une question qui n'a que trop tardé à trouver sa solution, puisque plus de 50 ans se sont écoulés depuis l'apparition de la situation qui a fait naître ces dommages. Comme l'a rappelé M. Mahoux, il s'agit d'une offensive qui portait sur la province du Luxembourg et la province de Liège et qui, en outre, avait pour but d'affaiblir les forces alliées et de couper l'alimentation de celles-ci en «étranglant» le port d'Anvers.

La deuxième question posée par M. Erdman a son importance. Durant la présente législature, nous avons suivi la logique de l'orthodoxie budgétaire. Par ailleurs, à travers notre programme de stabilité, nous nous sommes engagés à maintenir le surplus primaire à 6% du PIB. Dès lors, il n'est pas question, par des propositions ou projets de loi votés en fin de législature, de déroger à l'orthodoxie budgétaire. J'ai eu confirmation de l'existence, au sein du département de M. Daerden, de postes pouvant faire l'objet de transferts internes destinés à couvrir les dépenses envisagées, sans alourdir les finances générales de l'État. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik wil gebruik maken van mijn recht om amendementen in te dienen, maar dan moet ik uiteraard beschikken over de tekst van het ontwerp. Artikel 57 van ons Reglement zegt immers dat een amendement betrekking moet hebben op een specifieke bepaling of op het voorstel in zijn geheel. Ik vraag u dan ook de algemene bespreking niet te sluiten voor ik de kans heb gekregen een amendement in te dienen.

De voorzitter. — Mijnheer Verreycken, ik begrijp uw opmerking niet goed. De tekst is rondgedeeld. Het gaat om het gedrukt stuk van de Kamer, nummer 2115.

Het stuk van de Senaat draagt het nummer 1421/1.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik vind dat stuk niet op mijn bank. Misschien werd het aan de leden van de commissie gegeven, maar niet aan alle senatoren. Ik heb het in elk geval niet ontvangen.

De voorzitter. — Neen mijnheer Verreycken, het werd niet alleen aan de commissieleden gegeven; het werd aan alle senatoren bezorgd.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik weet niet wanneer dat gebeurd is. Ik fantaseer hier echt niet over. Ik heb het stuk niet.

De voorzitter. — In elk geval zullen we straks stemmen over uw voorstel om het ontwerp naar de commissie terug te zenden.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, dat doet niets af aan mijn vraag om de algemene beperking niet te sluiten vóór ik de kans heb gekregen mijn amendement in te dienen.

De voorzitter. — Toch wel. U mag amenderen en u had de stukken. Daarin ben ik formeel. Het stuk is als stuk van de Senaat rondgedeeld. Het heeft een officieel nummer van de Senaat. Ik kan natuurlijk niet uitmaken hoe het komt dat u het niet in handen hebt.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik leg mij natuurlijk neer bij uw beslissing, maar ik kan u verzekeren dat het stuk niet is rondgedeeld. Ik heb het niet.

De voorzitter. — Mijnheer Verreycken, misschien is er een misverstand. Duidelijk is wel dat er een stuk van de Senaat is, met een officieel nummer, dat aan de leden werd overgezonden. Ik kan dus niet ingaan op uw verzoek om de algemene bespreking niet te sluiten. Ik zal straks wel laten stemmen over uw voorstel om het ontwerp terug naar de commissie te sturen. Indien de Senaat uw voorstel goedkeurt, hebt u nog de mogelijkheid in de commissie amendementen in te dienen.

Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik wil graag nog even reageren op enkele opmerkingen. Van mijn betoog werd onmiddellijk gebruik gemaakt om te wijzen op het belang van de oorlogsschade en alle gevolgen van de Tweede Wereldoorlog. Daarover ging mijn uiteenzetting echter niet. Ik had het over de vraag hoe het komt dat de vorderingen zijn verjaard. Verjaring impliceert immers dat degene die de vordering heeft, zijn vordering niet heeft gesteld binnen de termijn van 30 jaar. Indien een vordering tijdig wordt gesteld, sluit dit de verjaring. Zodra een rechtsgeding wordt begonnen, loopt de verjaringstermijn niet meer. Er zijn veel mensen die een vordering tegen de Staat hebben die door de korte verjaringstermijn, is verjaard. Mijn vraag is dan ook in welke mate het gelijkheidsbeginsel wordt gerespecteerd, wanneer we een wet goedkeuren ten voordele van een aantal personen met een vordering tegen de Belgische Staat die is verjaard. Dat is de echte juridische kwestie. Het gaat mij niet om de vraag of wie oorlogsschade heeft geleden, al dan niet vergoed moet worden. Daaraan twijfel ik niet. Het gaat mij om de omstandigheden van de verjaring.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

De heer Verreycken stelt voor een nieuw artikel 4bis in te voegen, dat luidt:

«Art. 4bis. Oorlogsschade kan ook toegewezen worden aan repressieslachtoffers.»

«Art. 4bis. Des dommages de guerre peuvent également être accordés aux victimes de la répression.»

De aangehouden stemming en de stemming over het geheel van het wetsontwerp hebben later plaats.

Il sera procédé ultérieurement au vote réservé ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

EVALUATIE VAN DE WET VAN 15 DECEMBER 1980 BETREFFENDE DE TOEGANG TOT HET GRONDGE- BIED, HET VERBLIJF, DE VESTIGING EN DE VERWIJ- DERING VAN VREEMDELINGEN

Bespreking

ÉVALUATION DE LA LOI DU 15 DÉCEMBRE 1980 SUR L'ACCÈS AU TERRITOIRE, LE SÉJOUR, L'ÉTA- BLISSEMENT ET L'ÉLOIGNEMENTS DE ÉTRANGERS

Discussion

De voorzitter. — Aan de orde is de evaluatie van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

L'ordre du jour appelle l'évaluation de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie gedrukt stuk nr. 1-768/1 van de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998/1999.*)

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-768/1 de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives du Sénat. Session 1998/1999.*)

De bespreking is geopend.

La discussion est ouverte.

De aanbevelingen luiden als volgt:

IV. AANBEVELINGEN

1. Toegang tot het grondgebied

1.1. Visumverstrekkung

De afgifte van een visum (studentenvisum, toeristenvisum, zakenvisum,...) moet binnen een termijn van gemiddeld één maand gerealiseerd kunnen worden. Deze termijn begint te lopen wanneer het dossier volledig is. Indien dit met de huidige infrastructuur en het huidig personeelsbestand niet haalbaar is dan moeten er desgevallend bijkomende middelen worden vrijgemaakt om te investeren in bijkomende infrastructuur (elektronische post) en personeel.

In geval van een weigering van het visum dient deze beslissing schriftelijk aan de betrokkene te worden medegedeeld met inachtneming van de motiveringsplicht, zoals die in artikel 62 van de vreemdelingenwet is ingeschreven. Aan de betrokkene moet ook inzage van het dossier worden verleend, met inachtneming van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur en behoudens de uitzonderingen waar die wet in voorziet.

De visumprocedure moet transparant verlopen. Daarbij verheugt de commissie zich over het feit dat het ministerie plant om visa-folders uit te geven met de nodige informatie maar dringt aan dat deze nog vóór de zomer gebruiksklaar zouden zijn.

Het niet-toekennen van een visum mag niet *a priori* automatische gevolgen hebben voor de beoordeling van een asielverzoek.

1.2. Toezicht op de vervoersmaatschappijen

De commissie meent dat de minister een controle moet blijven uitoefenen over de wijze waarop de vervoersmaatschappijen passagiers die de toegang tot het grondgebied werd geweigerd, terugbrengen. Hierbij moet men bijzonder voorzichtig zijn met het inzetten van privé-bewakingsfirma's.

Over de wijze van terugbrengen en de controle erop dienen in de toekomst afspraken worden vastgelegd bij het afsluiten of de evaluatie van de protocolakkoorden.

De van overheidswege duidelijk vastgelegde procedure normeert de werkwijze voor de vervoersmaatschappijen en moet controle en toezicht erop mogelijk maken.

1.3. De tenlasteneming

Voor een aantal bijzondere situaties moeten er bijzondere, soepeler regels worden uitgewerkt. Op korte termijn kunnen die volgens sommige senatoren worden vastgelegd in een omzendbrief, terwijl voor anderen een wetwijziging nodig is ter aanvulling van artikel 3bis van de wet van 15 december 1980.

Deze wijziging zou er moeten toe strekken dat religieuze orden en humanitaire organisaties borg zouden kunnen staan voor de tenlasteneming van visa-aanvragers, zodat deze verplichting niet meer uitsluitend beperkt blijft tot natuurlijke personen.

Een alternatief zou erin bestaan dat de rechtspersonen die zich ten gevolge van een gewijzigde regeling borg stellen, zich zouden voorzien van een bankgarantie of een consignatie van een som in een daartoe opgericht fonds.

De duur van de tenlasteneming (thans vastgesteld op twee jaar in alle gevallen) zou aangepast moeten worden naar gelang van het soort verblijf dat de in België aankomende vreemdeling in het vooruitzicht stelt.

Op korte termijn vraagt de commissie dat een ministeriële omzendbrief voor de gemeenten wordt opgesteld waarin hij de omvang van hun bevoegdheid bij de tenlasteneming duidelijk omschrijft.

1.4. Het INAD-centrum

De commissie is van mening dat in het INAD-centrum een onafhankelijke instantie (bijvoorbeeld het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding) moet toegelaten worden om controle op de werkwijze aldaar uit te voeren.

Bovendien is het nodig de informatiestroom te verbeteren, door binnen in het centrum de adressen van advocaten en ambassades uit te hangen, en een werkelijke toegang te verschaffen tot de administratieve beroepsmogelijkheden.

1.5. Terugwijzing naar een ander Schengen-land

De commissie moedigt de minister aan om binnen de EU op het niveau van de Ministerraad de afwijzing te bepleiten van het systeem van de «derde-veilige landen». Daardoor zou het voortaan enkel nog mogelijk zijn voor de terugwijzing Dublin-staten te kiezen als «derde-staat», zoals dat thans de gangbare praktijk is in België.

2. De asielprocedure

2.1. De Dienst Vreemdelingenzaken

2.1.1. De vorming van het personeel

Het is aangewezen dat alle ambtenaren die met de vreemdelingenproblematiek geconfronteerd worden deelnemen aan een opleiding over de vreemdelingenwet, en over onthaal- en interviewtechnieken. De interviewers in het bijzonder moeten regelmatig verdere professionele vorming door experts volgen.

De toenemende professionalisering kan o.a. worden afgeleid uit de verhoging van de gemiddelde duur van het interview. De toetsing van de kwaliteit van het interview vereist onder meer dat de duur ervan in het proces-verbaal wordt vermeld.

Het gebruik van de vaste vragenlijst (Europees model) moet de interviewer toelaten om een zekere vertrouwde regelmaat in het afnemen van interviews op te bouwen.

Regelmatig geactualiseerde rapporten over verschillende landen, afkomstig van het ministerie van Buitenlandse Zaken, moeten ter beschikking liggen van de interviewers. Dankzij deze landenrapporten zal het interview des te efficiënter verlopen temeer omdat hierin rekening moet worden gehouden onder meer met de geopolitieke toestand van de regio vanwaar de asielzoekers afkomstig zijn, met de taalkundige, regionale en culturele verschillen alsmede met het opleidingsniveau van de ondervraagde persoon.

Zowel de Dienst Vreemdelingenzaken als de Vaste Beroepscommissie moeten over dezelfde informatiebronnen over de landen beschikken.

Wij verwachten dat de minister ervoor zal zorgen dat, na de basisvorming, ook een bijkomende vorming, samen met specialisten of mensenrechtenorganisaties (zoals Amnesty International), zal worden gegeven.

De contractuele tewerkstelling moet volgens de Commissie verder in tewerkstelling van vastbenoemde ambtenaren worden omgezet.

2.1.2. Communicatie

De commissie vraagt een betere informatiedoorstroming en samenwerking tussen de federale diensten, de gemeenschapsdiensten en de diensten van de lokale besturen.

Een aantal denkpijpen zijn:

— het streven naar een verregaande vereenvoudiging van de administratieve procedures;

— het uitwerken van een praktische handleiding ten behoeve van gemeentelijke en OCMW-mandatarissen, ambtenaren en diensten. Deze handleiding is een middel om hen wegwijs te maken in de raakpunten van de Vreemdelingenwet met alle lokale bevoegdheden en kan hen helpen om zo de dossiers sneller te kunnen samenstellen;

— het opnemen in de beheersplannen van een aantal maatregelen om de communicatie met en de informatiedoorstroming naar de gemeentebesturen en de OCMW's te verbeteren en om anomalieën (het verkrijgen van tegenstrijdige berichten vanuit verschillende federale overheidsdiensten) op korte termijn weg te werken.

Samenvattend vragen wij een meer accurate informatie-doorstroming tussen alle betrokken partijen: dienst Vreemdelingenzaken, ministerie van Volksgezondheid, gemeente en OCMW. Dit zal niet enkel toelaten om de juiste beslissingen te treffen, maar ook om de situatie van de asielzoeker te kunnen verbeteren.

2.1.3. *Controle*

Conform de doelstellingen van het beheersplan dient voldoende aandacht geschonken te worden aan de interne kwaliteitscontrole op de dienst Vreemdelingenzaken. Zulks komt tegemoet aan de nieuwe inzichten inzake behoorlijk bestuur.

2.2. *Het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen*

2.2.1. *De Commissaris-Generaal en zijn adjuncten*

De commissie legt de nadruk op de uitvoering door de minister van zijn belofte om zo snel mogelijk het administratief statuut van de Commissaris-generaal en zijn adjuncten op bevredigende wijze te regelen. Daarbij dient de onafhankelijkheid van de Commissaris-generaal vastgelegd te worden in wettelijke bepalingen die een statutaire bevestiging zijn van de positie van de Commissaris-generaal en zijn adjuncten. Hierbij dient het administratief statuut van de commissaris-generaal en zijn adjuncten gelijkgesteld met dat van de leden van de Vaste Beroepscommissie.

2.2.2. *Het personeel*

De commissie vraagt dat bij het invoeren van het statutair kader van het Commissariaat-Generaal erover gewaakt wordt dat de efficiëntie van de dienst gewaarborgd blijft door het maximale behoud van de professionele ervaring.

2.3. *De Vaste Beroepscommissie*

De commissie wenst dat de inspanningen die geleverd worden om de achterstand bij de Vaste Beroepscommissie weg te werken, nog verder opgevoerd worden.

3. *Het verblijf op Belgisch grondgebied*

3.1. *De organisatie van het verblijf*

3.1.1. *De doorstroming naar het OCMW*

De commissie beveelt aan om:

— de OCMW's een globale oplossing voor de huisvesting van alle sociaal zwakkere groepen te laten uitwerken. Het huisvestingsprobleem beperkt zich immers niet tot kandidaat-vluchtelingen;

— via verdere sensibilisering van de OCMW's een betere doorstroming van de ontvankelijk verklaarde kandidaat-vluchteling van het onthaalcentrum naar een woning mogelijk te maken;

— eveneens een globale oplossing te zoeken voor het probleem van de huurwaarborgen en dit in samenspraak met de OCMW's.

3.1.2. *Het spreidingsplan*

Bij de uitvoering van het spreidingsplan is de begeleiding van personen die niet feitelijk verblijven in de gemeente van toewijzing een probleem.

Daarom moet dit plan geregeld worden geëvalueerd en meer performant gemaakt.

De Dienst Vreemdelingenzaken zal hiertoe, in opdracht van de minister van Binnenlandse Zaken, jaarlijks een cijfermatig overzicht maken van de feitelijke spreiding van de asielzoekers-populatie.

De huidige regeling in verband met de uitvoering van het sociaal onderzoek is aan evaluatie toe, met het oog op een mogelijke aanpassing naar de toekomst toe.

3.1.3. *Het huwelijk*

In verband met illegaal verblijvende personen gehuwd met een persoon van Belgische nationaliteit of een EU-onderdaan meent de Commissie in een aantal gevallen dat een versoepeling nodig is van de voorwaarden van de omzendbrief van 28 augustus 1997 zodat de betrokkene niet meer naar zijn herkomstland moet terugkeren.

3.2. *De uitgedeede*

3.2.1. *Maatschappelijke dienstverlening*

Bij arrest nr. 43/98 van 22 april 1998 heeft het Arbitragehof het woord «uitvoerbaar» vernietigd in het derde en het vierde lid van artikel 57, § 2, van de OCMW-wet van 8 juli 1976.

Volgens het arrest (punt B.37) heeft deze vernietiging tot gevolg «dat artikel 57, paragraaf 2, moet worden geïnterpreteerd als zijnde niet van toepassing op de vreemdeling die gevraagd heeft om als vluchteling te worden erkend, wiens verzoek is verworpen en die een bevel heeft gekregen het grondgebied te verlaten, zolang de beroepen die hij voor de Raad van State heeft ingesteld tegen de beslissing die de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen met toepassing van artikel 63/3 van de wet heeft genomen of tegen de beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen niet zijn beslecht».

De commissie vraagt dat de regering op korte termijn haar standpunt bepaalt ten opzichte van dat arrest van het Arbitragehof.

De commissie vraagt dat de regelgeving in verband met de verblijfsregularisaties van personen verder verduidelijkt wordt, dat eventuele aanvragen snel behandeld worden en dat de organisatie van het vrijwillige vertrek gereguleerd wordt.

Dat veronderstelt evenwel dat er een voorlopig verblijfsstatuut bestaat dat voor de grote meerderheid van de probleemgevallen toegekend kan worden.

3.2.2. *Dringende medische hulp*

Het is aangewezen om artikel 57, § 2, van de OCMW-wet te amenderen en het recht op dringende medische hulp aan te vullen met het recht op voeding en, desgevallend, het recht op huisvesting opdat de menselijke waardigheid gerespecteerd zou blijven. Het ontradringsbeleid ten aanzien van de kandidaat-vluchtelingen heeft ertoe geleid dat het algemeen principe van artikel 57, § 1, van de wet van 8 juli 1976 ten aanzien van illegale vreemdelingen sterk werd afgezwakt. De vraag of dergelijk beleid in overeenstemming is met het principe dat elke persoon recht heeft op een menswaardig bestaan, blijft in ieder geval gesteld. Om een humaan beleid ter zake te garanderen stellen wij voor om bepaalde grondrechten onvervreemdbaar toe te kennen aan personen die niet wettig in het land verblijven.

De commissie stelt voor om de toegang tot de dringende medische hulp vlatter mogelijk te maken door de volgende maatregelen te nemen:

— alles in het werk te stellen om de zorgverstrekkers op een correcte, snelle en volledige manier te informeren over de inhoud, de draagwijdte en de interpretatie van het koninklijk besluit betreffende de dringende medische hulp te verstrekken aan de vreemdelingen die onwettig in het land verblijven wat na de uitvaardiging van het koninklijk besluit niet onmiddellijk en op voldoende wijze is gebeurd;

— dat er een tweede omzendbrief komt ter aanvulling van de eerste, over de hangende knelpunten zoals de juist inhoud van het begrip dringende medische hulp, de bevoegdheidskwesties tussen de OCMW's onderling en de draagwijdte van de terugbetaling. Dit zal moeten gebeuren in samenspraak met de sector.»

3.2.3. *Het «solidariteitsmisdrijf» (artikel 77)*

Humanitaire hulp aan illegalen door individuen of sociale organisaties is niet strafbaar. De wetsvoorstellen tot interpretatie van artikel 77, tweede lid, van de vreemdelingenwet strekken ertoe alle twijfels weg te nemen.

Deze wetsvoorstellen zullen zeer snel op de agenda van de commissie voor de Binnenlandse Zaken geplaatst worden.

3.3. *Regularisatie*

3.3.1. *Nood aan een coherent regularisatiebeleid*

Op dit terrein gebeurt er reeds heel wat. Geval per geval op basis van objectieve criteria wordt er nagegaan of regularisatie kan worden toegekend.

Om de duidelijkheid en de bereikbaarheid te vergroten, is het aanbevolen om een speciale cel binnen de DVZ (met aanduiding van een contactpersoon) te gelasten met het onderzoek van de aanvragen tot regularisatie omwille van:

1. een te lange asielpcedure voor zover deze toestand te wijten is van de administratie;

2. humanitaire redenen (waarbij de mening van de burgemeester van belang is) op basis van criteria, die onder andere de volgende kunnen zijn: de gezinstoestand, de aanwezigheid van kinderen en van schoollopende kinderen, de gezondheidstoestand van de aanvrager en van de leden van zijn gezin, het bewijs dat de aanvrager over voldoende bestaansmiddelen en huisvesting beschikt, het bewijs van gegevens die erop wijzen dat de aanvrager en de leden van zijn gezin erin geslaagd zijn zich goed te integreren in de maatschappij, familiebanden tussen de aanvrager en personen die gemachtigd zijn om met welke titel dan ook in België te verblijven gedurende meer dan drie maanden, de leeftijd van de aanvrager, de duur van het verblijf in België van de aanvrager, de politieke toestand in het land van herkomst van de aanvrager, de moeilijkheden betreffende het verblijfsstatuut die te wijten zijn aan gebeurtenissen uit de persoonlijke levenssfeer van de aanvrager.

De neergelegde wetsvoorstellen ter zake zullen in het Parlement worden besproken.

3.3.2. *Tijdelijke bescherming*

Het is wenselijk een transparant en gecoördineerd overzicht te maken en te beslissen over:

1. de ontheemden

Het is noodzakelijk zo spoedig mogelijk een Europese regelgeving op te stellen op basis van het bestaande voorstel van de Europese Commissie. België zou hierin een actieve rol moeten spelen.

Deze Europese regelgeving, die vergeleken kan worden met men doorgaans het «B-statuut» noemt, biedt de mogelijkheid bepaalde personen een voorlopig verblijfsstatuut met een — vernieuwbare — termijn van een jaar te verlenen. Dit verblijfsstatuut zou personen die als «onuitwijsbaar» bestempeld worden, ambtshalve het recht geven op maatschappelijke dienstverlening en het recht op een arbeidsvergunning.

Daardoor zouden personen die vervolging vrezen maar niet in het toepassingsgebied van het Verdrag van Genève vallen een statuut krijgen (bijvoorbeeld Algerije). In dat geval zou het Commissariaat-generaal de toestand beoordelen en zou het een tijdelijk asieldocument van één jaar, eventueel vernieuwbaar, afgeven dat als arbeidsvergunning geldt en het verlenen van maatschappelijke hulp mogelijk maakt.

2. de onuitwijsbaren wegens omstandigheden onafhankelijk van hun wil

Sommige personen kunnen niet uitgewezen worden omdat zij, bijvoorbeeld, als uitgeprocedeerden niet naar hun land van oorsprong durven terugkeren omdat ze er vrezen voor vervolging

(bijvoorbeeld Kosovaren). Daarom weigeren ze dan ook de verklaring bedoeld in de omzendbrief van 14 november 1997 te ondertekenen.

Het is bijgevolg noodzakelijk een aanpassing aan te brengen in deze omzendbrief die een eerste stap in de gewenste richting was.

4. *Problemen in verband met de verwijdering van het grondgebied*

4.1. *Huisvesting- en detentievoorwaarden van personen van wie de verwijderingsprocedure aan de gang is*

Het Centrum 127 moet volledig gerenoveerd worden. In de meeste andere centra zijn de algemene omstandigheden op het vlak van de opvang, de huisvesting en de hygiëne in het algemeen veeleer bevedigend. Toch zijn deze omstandigheden in bepaalde opzichten voor verbetering vatbaar:

— door het organiseren van regelmatige activiteiten (sport, ateliers, opleidingen, werk,...) voor de opgesloten volwassenen maar ook voor de opgesloten minderjarigen die vergezeld worden door hun familie (in afwachting van een verbod op het vasthouden van gezinnen);

— door ruime informatie te verstrekken over de verschillende vormen van sociale, juridische en medische hulpverlening;

— door de opvanginfrastructuur voor vreemdelingen (gebouwen,...) te verbeteren;

— door de oprichting van een nationale commissie voor de gesloten centra belast met het toezicht op de kwaliteit van de levensomstandigheden in de gesloten centra, zoals thans voor de gevangenis bestaat. Deze commissie zou een permanente controle uitoefenen op deze centra en zou bestaan uit een afgevaardigde van de Dienst Vreemdelingenzaken, een afgevaardigde van het Centrum voor de gelijkheid van kansen en een afgevaardigde die afkomstig is uit de samenleving;

— door spoedig een koninklijk besluit uit te vaardigen in verband met de detentievoorwaarden, nadat de Raad van State hierover een advies heeft uitgebracht;

— door een koninklijk besluit uit te vaardigen ter uitvoering van artikel 74/8, § 4, van de vreemdelingenwet opdat de personen die in gesloten centra verblijven, klusjes kunnen verrichten zoals thans geregeld is voor de gedetineerden.

— door een akkoord te sluiten met de gemeenschappen zodat Kind & Gezin en ONE een kwaliteitstoezicht zouden houden op deze centra, gezien de aanwezigheid van gezinnen (met kinderen).

4.2. *De duur van de vasthouding*

De bestaande regelgeving voorziet in waarborgen om toestanden van ongerechtvaardigde detentie te vermijden door de toepassing van restrictieve voorwaarden waaraan een verlenging moet voldoen, en door een eventuele gerechtelijke controle.

Er zijn echter verbeteringen noodzakelijk op het vlak van de duur van de opsluiting die tot vijf maanden beperkt zou moeten worden, met onder versterkt toezicht een uitzonderlijke verlenging met drie maanden bij bedreiging van de openbare orde met behoud evenwel van de huidige beroepsmogelijkheid waarover de belanghebbende beschikt. De vreemdelingenwet moeten bijgevolg in die zin gewijzigd worden.

4.3. *De vrijwillige terugkeer*

Het is wenselijk alles in het werk te stellen om vreemdelingen of asiellozers die niet gerechtigd zijn om in ons land te verblijven, ertoe aan te zetten vrijwillig terug te keren.

Daarom kunnen volgende stappen worden overwogen:

— een actieve campagne voeren in samenwerking met de gemeenten en de OCMW's;

— prioritair werk maken van stimulansen tot vrijwillige terugkeer in het kader van het zogenaamde verwijderingsbeleid en de bevoegde diensten aanzetten om zich hierop toe te leggen, deskundigheid op te bouwen en hiervoor middelen uit te trekken. Ook hier dient overleg gepleegd te worden tussen de verschillende bevoegde ministers;

— een aantal denksporen voorstellen om het huidige stelsel van vrijwillige repatriëring te optimaliseren door, bijvoorbeeld:

- het bedrag van de terugkeerpremie te verhogen en eventueel in drie schijven uit te betalen, naar rata van een derde bij het vertrek en twee derde na terugkeer in het land van herkomst.
- het verruimen van de toekenningsvoorwaarden;
- de vrijwillige terugkeer aan te moedigen in het kader van de programma's voor ontwikkelingssamenwerking.

Het bestaande programma in het kader van de Internationale Organisatie voor Migraties (IOM) om vreemdelingen of uitgeprocedeerde asielzoekers te begeleiden bij hun vrijwillige terugkeer is het enige initiatief dat in ons land bestaat.

Wij menen echter dat ook andere initiatieven en modelprojecten moeten worden opgezet, meer bepaald in kader van programma's voor ontwikkelingssamenwerking.

Uitgeprocedeerde asielzoekers maar ook andere niet-vergezeldde personen kunnen begeleid worden bij de terugkeer naar hun land van herkomst waar ze zich, op een meer positieve en constructieve wijze dan thans het geval is, opnieuw kunnen integreren in de maatschappij en zo kunnen bijdragen tot de ontwikkeling van hun land door middel van economische micro-projecten die inkomsten en werkgelegenheid kunnen genereren.

4.4. De gedwongen repatriëring

Wanneer gedwongen repatriëring nodig is moet ze gebeuren met inachtneming van de menselijke waardigheid, met name door aangepaste politieprocedures.

4.5. Onderzoek van de situatie

Voor personen die in een gesloten centrum worden ondergebracht met het oog op hun repatriëring, en wier persoonlijke omstandigheden nooit eerder in een of andere procedure zijn beoordeeld, omdat zij illegaal in het land verbleven en geen asiel hebben aangevraagd, moet de directie van de instelling de repatriëring van betrokkene kunnen doen uitstellen om alsnog diens situatie te laten onderzoeken (familiale situatie, mogelijkheid tot terugkeer, enz.).

4.6. Landenrapporten

De commissie stelt voor het gebruik van landenrapporten in te voeren (met de informatie noodzakelijk voor de beoordeling of een persoon veilig, onder begeleiding en met de mogelijkheid tot bestaanszekerheid kan teruggebracht worden naar het land van herkomst of een ander land) als officieel instrument in het kader van het verwijderings- en repatriëringsbeleid. Deze rapporten worden onder coördinatie van het ministerie van Buitenlandse Zaken opgemaakt.

De informatie wordt op een wetenschappelijk verantwoorde wijze verzameld en verwerkt tot een bruikbaar instrument en dient op geregelde tijdstippen geactualiseerd te worden. Naast informatie van de diensten van Buitenlandse Zaken en de ambassades, van de departementen Buitenlandse handel en Ontwikkelingssamenwerking moeten de rapporten van Amnesty International, van de verschillende VN-organisaties en van het Internationale Rode Kruis in deze landenrapporten opgenomen worden.

5. Specifieke groepen

5.1. De minderjarigen

De commissie vraagt de minister het specifiek beleid inzake minderjarigen van buitenlandse afkomst verder uit te werken.

Daarbij moeten de begrippen «minderjarige» en «begeleide minderjarige» nader worden gedefiniëerd.

Hierbij wenst de commissie in het bijzonder te wijzen op de noodzaak van:

— een aangepaste begeleiding en behandeling van de minderjarige tijdens het onderzoek van een asielaanvraag, rekening houdend met de aanbevelingen van het UNHCR;

— een bijzondere regeling inzake de voogdij over de vreemde, niet-begeleide minderjarige. Hierbij kan de in Nederland of Zwitserland bestaande regeling als voorbeeld dienen;

— een goed georganiseerde opvang en begeleiding van elke niet-begeleide minderjarige. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen moeten ter zake hun verantwoordelijkheid opnemen. Op federaal vlak verwacht men een verbetering van de structuur voor opvang voor asielzoekers. Voor de begeleiding van de opvang van de andere niet-begeleide minderjarigen moeten in principe de gemeenschappen instaan. Dit moet gebeuren ongeacht de verblijfsstatus van de minderjarige. Om hieromtrent elke twijfel weg te nemen en teneinde in de toekomst een goede organisatie van de opvang te garanderen moet er tussen de federale overheid en de gemeenschappen zo snel mogelijk een protocol worden afgesloten;

— de beperking van de mogelijkheid tot opsluiting van minderjarigen tot uitzonderlijke omstandigheden en een zo kort mogelijke duur.

5.2. Vrouwelijke asielzoekers

5.2.1. Bijzondere aandacht naar vrouwelijke asielzoekers

Men moet in het bijzonder aandacht schenken — vooral uit genderperspectief — aan de problematiek van de vrouwelijke asielzoekers.

Het is dan ook wenselijk dat specifieke officiële richtlijnen een vrouwvriendelijke asielprocedure waarborgen, en dit op alle vlakken, zowel wat betreft de procedure, het verhoor, de opvang, de detentie, de vrijwillige of gedwongen terugkeer, als wat betreft de gezondheid, integratie, opleiding of voederinschakeling op de arbeidsmarkt van deze vrouwelijke asielzoekers.

Men moet het nodige doen opdat de verhoren afgenomen worden door vrouwen en opdat de betrokken personeelsleden een bijzondere opleiding krijgen in verband met de vrouwenproblematiek.

Dergelijke richtlijnen moeten op drie niveaus van de procedure toegepast worden, namelijk de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en de Vaste Beroepscommissie.

De bestaande richtlijnen van het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties en de richtlijnen die recent uitgevaardigd werden door drie Staten, namelijk Canada, de Verenigde Staten en Australië, kunnen hierbij als nuttige inspiratiebron dienen.

5.2.2. Actualiseren van de Vluchtelingenconventie en geslacht als vervolgingsgrond uitdrukkelijk opnemen in de internationale rechtsbronnen

Op internationaal vlak moet het idee worden opgevat om het Vluchtelingenverdrag te actualiseren door het geslacht uitdrukkelijk als vervolgingsgrond op te nemen in de internationale verdragen.

De regering moet ervoor zorgen, telkens wanneer het mogelijk is, dit debat op de agenda van de betrokken internationale organisaties te plaatsen, zonder dat de verworvenheden van de genoemde verdragen hierdoor aangetast worden.

6. Algemene aanbevelingen

Een rechtvaardig en humaan immigratie- en vreemdelingenbeleid is een noodzakelijk bestanddeel van een goed en efficiënt beleid. De commissie is van mening dat hierbij steeds de waardigheid van elke asielzoeker, van elke mens centraal dient te staan.

6.1. Een nieuwe coördinatie van de bestaande wetgeving

6.1.1. De vreemdelingenwet een duidelijke structuur geven

De wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen is sindsdien een tiental keren aangepast. De belangrijkste aanpassingen werden door de wetten van 10 en 15 juli 1996 aangebracht.

Door de wijzigingen is de vreemdelingenwet nu complexer geworden en moeilijker toegankelijk. Niet alleen de administratie en de diensten op alle niveau's die de wet moeten toepassen, maar ook de vreemdeling zelf, de NGO's en de advocaten worden hiermee geconfronteerd.

De commissie vraagt dat de Raad van State ermee gelast zou worden een nieuwe coördinatie van de vreemdelingenwet voor het jaar 2000 uit te werken.

6.1.2. De ministeriële omzendbrieven publiceren

Wegens de voortdurende wijzigende omstandigheden wordt de laatste maanden veelvuldig gebruik gemaakt van omzendbrieven. Dit snel inspelen op de sterk evoluerende realiteit heeft het voordeel van de duidelijkheid, maar deze flexibiliteit biedt minder rechtszekerheid.

Wij stellen voor dat alle ministeriële omzendbrieven, niet alleen in deze materie, ook de niet-reglementaire, zouden gepubliceerd worden. Tevens dienen de ministeriële omzendbrieven jaarlijks genummerd en gerepertorieerd te worden en van dit repertorium moet jaarlijks een tabel in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd worden.

6.2. Een aangepaste vorming van het personeel voorzien

De commissie vindt het noodzakelijk dat alle ambtenaren die met de vreemdelingenproblematiek geconfronteerd worden, deelnemen aan een opleiding over de vreemdelingenwet en over onthaal- en interviewtechnieken.

6.3. Een maatschappelijke dialoog bevorderen

De Raad van Advies voor vreemdelingen is een adviesraad die in artikel 31 van de vreemdelingenwet omschreven staat. De commissie stelt voor om een evaluatie te maken over de in dit artikel vermelde samenstelling en werking van deze raad. De commissie is van mening dat deze raad in de toekomst als een nationaal overlegplatform over immigratie- en vreemdelingenbeleid tussen het middenveld en het beleid kan functioneren.

6.4. De jaarlijkse verslaggeving aan het Parlement

Het is aangewezen de gesystematiseerde evaluatie van het vreemdelingenbeleid in het Parlement verder te zetten. Deze zou jaarlijks moeten plaatsvinden in de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Zaken. De regering dient jaarlijks een verslag uit te brengen dat een overzicht geeft van het migratiebeleid en de uitwerking hiervan op nationaal en Europees vlak. Dit zou samen besproken kunnen worden met het rapport van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen dat reeds wettelijk verplicht is.

Het gevraagde verslag moet in het bijzonder aandacht hebben voor:

- de toepassing van de Conventie van Dublin;
- de controle aan de grens;
- de evolutie van de bezettingsgraad van de open opvangcentra om te evalueren of de bestaande capaciteit tegemoet komt aan de noden;
- het regularisatiebeleid;
- het verwijderingsbeleid, in het bijzonder de detentieduur en de verwijdering naar de zogenaamde problematische landen;
- de uitvoering van de beheersplannen van de betrokken diensten en instanties;
- de verantwoordelijkheid van de vervoersmaatschappijen.

IV. RECOMMANDATIONS

1. Accès au territoire

1.1. Octroi des visas

La délivrance d'un visa (visa de touriste, visa d'étudiant, visa d'affaires, ...) devrait pouvoir intervenir dans un délai moyen d'un mois. Ce délai prend cours dès que le dossier est complet. S'il n'est pas possible d'atteindre cet objectif avec l'infrastructure et les effectifs existants, il faudra, le cas échéant, dégager des moyens afin de se doter d'équipements (courrier électronique) et d'effectifs supplémentaires.

En cas de refus de visa, la décision doit être notifiée immédiatement et par écrit à l'intéressé en respectant l'obligation de motivation, telle qu'elle est définie à l'article 62 de la loi sur les étrangers.

L'intéressé doit aussi pouvoir consulter le dossier, conformément à la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration et sous réserve des exceptions qui y sont prévues.

La procédure d'octroi des visas doit être transparente. À ce sujet, la commission se réjouit que le ministère projette de publier des dépliants sur les visas, contenant toutes les informations nécessaires, mais elle insiste pour que ces dépliants soient disponibles encore avant cet été.

La non-obtention d'un visa ne peut avoir *a priori* de conséquences négatives automatiques sur l'appréciation de la demande d'asile.

1.2. Contrôle des compagnies de transport

La commission estime que le ministre doit continuer à exercer un contrôle sur la manière dont les compagnies de transport reconduisent les passagers qui se sont vu refuser l'accès au territoire. Il y a lieu de se montrer spécialement circonspect vis-à-vis du recours aux firmes privées de gardiennage.

La manière dont ces passagers sont reconduits et le contrôle de cette activité devrait, dans l'avenir, faire l'objet d'accords à passer lors de la signature ou de l'évaluation des protocoles d'accord.

La procédure clairement fixée par l'autorité définit la marche à suivre par les sociétés de transport et doit permettre de les contrôler et de les surveiller.

1.3. La prise en charge

On doit élaborer des règles spéciales, plus souples, pour faire face à une série de situations particulières. Certains sénateurs sont d'avis qu'on peut, à bref délai, fixer ces règles dans une circulaire. D'autres cependant estiment nécessaire de modifier la loi en vue de compléter l'article *3bis* de la loi du 15 décembre 1980.

Cette modification devrait tendre à permettre aux ordres religieux ainsi qu'aux organisations humanitaires de se porter garants pour la prise en charge des demandeurs de visa, de sorte que cette obligation ne soit plus limitée exclusivement aux personnes physiques.

On pourrait imaginer comme solution de rechange que les personnes morales qui se porteraient garantes à la suite d'une modification de la réglementation, soient tenues de prévoir une garantie bancaire ou de déposer une somme en consignation auprès d'un fonds créé à cet effet.

La durée de la prise en charge (actuellement fixée à deux ans dans tous les cas) devrait être adaptée en fonction du type de séjour envisagé par l'étranger qui arrive en Belgique.

Dans l'immédiat, la commission demande au ministre de rédiger, à l'intention des communes, une circulaire dans laquelle il définit clairement l'étendue de leurs compétences en matière de prise en charge.

1.4. Le centre INAD

La commission estime qu'il faudrait permettre à une instance indépendante (par exemple, le Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme) d'accéder au centre INAD afin d'en contrôler le fonctionnement.

En outre, il y a lieu d'améliorer la circulation des informations, d'une part, en affichant à l'intérieur du centre les adresses des avocats et ambassades et, d'autre part, en assurant un accès réel aux possibilités de recours administratif.

1.5. Renvoi vers un autre pays de l'espace Schengen

La commission encourage le ministre à plaider, au sein de l'UE, à l'échelon du Conseil des ministres, pour l'abandon du système des «pays tiers sûrs». Ainsi, en matière de refoulement, on serait contraint de choisir uniquement des pays Dublin comme «pays tiers», ce qui correspond à la pratique actuelle en Belgique.

2. La procédure d'asile

2.1. L'Office des étrangers

2.1.1. La formation du personnel

Il est indiqué de donner à tous les fonctionnaires confrontés à la problématique des étrangers une formation dans le domaine de la législation sur les étrangers et des techniques d'accueil et d'interview. Les intervieweurs en particulier doivent régulièrement suivre une formation donnée par des experts.

L'augmentation de la professionnalisation peut notamment se déduire de la durée moyenne de l'interview. Le contrôle de la qualité de l'interview nécessite notamment d'en indiquer la durée dans la procès-verbal.

L'utilisation d'une liste de questions fixe (modèle européen) doit permettre à l'intervieweur de développer la régularité dans ses interviews.

Des rapports régulièrement actualisés, venant du ministère des Affaires étrangères, sur les différents pays doivent être à la disposition des intervieweurs. Grâce à ces rapports, la procédure d'interview sera d'autant plus efficace qu'elle devrait tenir compte notamment de la situation géopolitique de la région d'origine des demandeurs d'asile, des différences linguistiques régionales et culturelles, ainsi que du niveau d'instruction de la personne interrogée.

Tant l'Office des étrangers que la Commission permanente de recours doivent disposer des mêmes sources d'informations sur les pays.

Nous attendons du ministre qu'il veuille à ce qu'après la formation de base, l'on donne une formation complémentaire, en collaboration avec des spécialistes ou des organisations des droits de l'homme (comme Amnesty International).

L'effectif contractuel doit, selon la commission, continuer à être converti en agents définitifs.

2.1.2. Communication

La commission demande que l'on améliore les échanges d'informations et la collaboration entre les services fédéraux, les services des communautés et les services des pouvoirs locaux.

Elle suggère les pistes de réflexion suivantes :

— s'efforcer de simplifier radicalement les procédures administratives;

— élaborer un guide pratique destiné aux mandataires, aux agents et aux services des communes et des CPAS. Le guide doit être un moyen de leur faire connaître les articulations de la loi sur les étrangers avec toutes les compétences locales et peut les aider ainsi à constituer plus rapidement les dossiers;

— intégrer dans les plans de gestion une série de mesures visant à améliorer la communication et les échanges d'informations avec les communes et les CPAS et à faire disparaître rapidement certaines anomalies (réception d'informations contradictoires émanant des divers services fédéraux).

En résumé, on demande plus de précisions dans les échanges d'informations entre toutes les parties concernées : l'Office des étrangers, le ministère de la Santé publique, la commune et le CPAS. Ceci permettra de prendre les bonnes décisions tout en améliorant la situation du demandeur d'asile.

2.1.3. Contrôle

Conformément aux objectifs du plan de gestion, il convient de consacrer suffisamment d'attention au contrôle interne de la qualité à l'Office des étrangers, et ce pour répondre aux nouvelles conceptions en matière de bonne administration.

2.2. Le Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides

2.2.1. Le commissaire général et ses adjoints

La commission insiste pour que le ministre tienne sa promesse de régler le plus rapidement possible, de manière satisfaisante, le statut administratif du commissaire général et de ses adjoints. À cet égard, l'indépendance du commissaire général doit être consacrée dans des dispositions légales qui constitueront une confirmation statutaire de sa position et de celle de ses adjoints. Le statut

administratif du commissaire général et de ses adjoints doit être équivalent à celui des membres de la Commission permanente de recours.

2.2.2. Le personnel

La commission demande que lors de l'instauration du cadre statutaire du commissariat général, on veille à préserver l'efficacité du service en conservant le maximum d'expérience professionnelle.

2.3. La Commission permanente de recours

La commission souhaite que l'on intensifie encore les efforts entrepris en vue de résorber l'arriéré à la Commission permanente de recours.

3. Le séjour sur le territoire belge

3.1. L'organisation du séjour

3.1.1. Le passage au CPAS

La commission recommande :

— que l'on fasse élaborer par les CPAS une solution globale pour l'hébergement de tous les groupes socialement démunis. Le problème du logement ne se limite pas, en effet, aux candidats réfugiés;

— que l'on fasse en sorte d'améliorer le passage du centre d'accueil à un logement des candidats réfugiés dont la demande est déclarée recevable, en sensibilisant davantage les CPAS au problème;

— que l'on recherche également une solution globale au problème des garanties locatives en concertation avec les CPAS.

3.1.2. Le plan de répartition

Pour l'exécution du plan de répartition, l'accompagnement des personnes qui ne séjournent pas effectivement dans la commune d'attribution constitue un problème.

Il convient d'évaluer ce plan régulièrement et de le rendre plus performant.

À cet effet, l'Office des étrangers peut, sur l'ordre du ministre de l'Intérieur, donner tous les ans un aperçu chiffré de la répartition effective de la population des demandeurs d'asile.

La réglementation actuelle relative à l'exécution de l'enquête sociale doit être évaluée, en vue d'être éventuellement adaptée à l'avenir.

3.1.3. Le mariage

En ce qui concerne les personnes en séjour illégal mariées avec une personne de nationalité belge ou un ressortissant de l'Union européenne, la commission a estimé que dans un certain nombre de situations, un assouplissement des conditions de la circulaire du 28 août 1997 s'impose pour éviter que l'intéressé ne doive retourner dans son pays d'origine.

3.2. Les déboutés

3.2.1. Aide sociale

L'arrêt n° 43/98 de la Cour d'arbitrage du 22 avril 1998 a annulé les mots « exécutoire » aux alinéas 3 et 4 de l'article 57, § 2, de la loi du 8 juillet 1976 organique des CPAS.

Selon les termes de l'arrêt (point B.37) « cette annulation a pour effet que l'article 57, § 2, doit s'interpréter comme ne s'appliquant pas à l'étranger qui a demandé à être reconnu comme réfugié, dont la demande a été rejetée et qui a reçu un ordre de quitter le territoire tant que n'ont pas été tranchés les recours qu'il a introduits devant le Conseil d'Etat contre la décision du commissaire général aux réfugiés et aux apatrides prise en application de l'article 63/3 de la loi de 1980, ou contre la décision de la Commission permanente de recours des réfugiés ».

La commission demande que le gouvernement prenne position, dans les meilleurs délais, sur l'arrêt de la Cour.

La commission demande de clarifier davantage les réglementations sur la régularisation du séjour des personnes, le traitement rapide de demandes éventuelles et la réglementation de l'organisation du départ volontaire.

Cela suppose toutefois l'existence d'un statut de séjour provisoire qui peut être accordé dans la plus grande partie des cas problématiques.

3.2.2. Aide médicale urgente

Il y a lieu d'amender l'article 57, § 2, de la loi organique des CPAS et de compléter le droit à l'aide médicale urgente par un droit à l'alimentation et, le cas échéant, au logement, pour que la dignité humaine continue à être respectée. La politique de dissuasion à l'égard des candidats réfugiés a eu pour effet d'atténuer sensiblement la portée du principe général inscrit à l'article 57, § 1er, de la loi du 8 juillet 1976 à l'égard des étrangers clandestins. La question reste de toute façon posée quant à savoir si pareille politique respecte le principe selon lequel toute personne a droit à une existence conforme à la dignité humaine. Pour garantir une politique humaine en la matière, nous proposons d'accorder de manière inaliénable certains droits fondamentaux aux personnes qui ne sont pas en séjour légal dans notre pays.

La commission propose, pour faciliter l'accès à l'aide médicale urgente, de prendre :

— les mesures nécessaires pour informer correctement, rapidement et complètement les prestataires de soins sur le contenu, la portée et l'interprétation de l'arrêté royal relatif à l'aide médicale urgente à fournir aux étrangers qui séjournent illégalement dans le pays, ce qui n'a pas été fait immédiatement et de manière efficace après la promulgation de l'arrêté royal;

— les mesures nécessaires pour que la première circulaire sur les questions ouvertes comme la question du contenu exact de la notion d'aide médicale urgente, les questions relatives aux compétences des CPAS et la question de la portée du remboursement, soit remplacée par une deuxième. Le remplacement devra se faire en concertation avec la section.»

3.2.3. Le « délit de solidarité » (article 77)

L'aide humanitaire aux clandestins par des individus ou des organisations sociales n'est pas punissable. Les propositions de loi portant interprétation de l'article 77, deuxième alinéa, de la loi sur les étrangers servent à écarter tous les doutes.

Ces propositions doivent être traitées par la commission de l'Intérieur dans les plus brefs délais.

3.3. La régularisation

3.3.1. Nécessité d'une politique cohérente de régularisation

Dans ce domaine, plusieurs choses sont déjà réalisées. On examine cas par cas, sur la base de critères individuels, si la régularisation peut être accordée.

Afin d'améliorer la clarté et l'accessibilité, il est recommandé de charger une cellule spéciale au sein de l'Office des étrangers (avec désignation d'une personne de contact) de l'examen des demandes de régularisation dans le cas :

1. d'une procédure d'asile trop longue pour autant que cette situation est imputable à l'administration;

2. de raisons humanitaires (l'opinion du bourgmestre est importante) sur la base de critères qui peuvent être notamment : la situation familiale, la présence d'enfants et leur scolarisation, l'état de santé du demandeur et des membres de sa famille, la preuve que le demandeur dispose de moyens de subsistance et d'un logement suffisants, d'éléments indiquant une intégration sociale réussie du demandeur et des membres de sa famille, les liens familiaux du demandeur avec des personnes autorisées à séjourner en Belgique pendant plus de 3 mois, à quelque titre que ce soit, l'âge du demandeur, la durée du séjour en Belgique du demandeur, la situation politique dans le pays d'origine du demandeur, les difficultés relatives au statut de séjour dues à des événements de la vie personnelle du demandeur.

Les propositions de loi déposées à ce sujet feront l'objet d'un débat parlementaire.

3.3.2. Protection temporaire

Il est souhaitable d'établir un aperçu transparent et coordonné :

1. des personnes déplacées

Il y a lieu d'élaborer au plus vite une réglementation au niveau européen sur la base de la proposition existante de la Commission européenne. La Belgique devrait y jouer un rôle actif.

Ce règlement européen, qui s'apparenterait à ce qu'on appelle communément le « statut B », permettrait d'octroyer à certaines personnes un statut provisoire de séjour d'une durée d'un an renouvelable. Celui-ci octroierait d'office le droit à l'aide sociale et le droit à un permis de travail pour les personnes considérées comme « inexpulsables ».

C'est pourquoi il faudrait accorder un statut aux personnes qui n'entrent pas dans le champ d'application de la Convention de Genève et craignent la persécution (par exemple l'Algérie). Dans ce cas, c'est le Commissariat général qui apprécierait cette situation et qui délivrerait un titre d'asile temporaire d'une durée d'un an, éventuellement renouvelable, qui vaudrait autorisation de travail et permettrait l'octroi de l'aide sociale.

2. des personnes impossibles à éloigner en raison de circonstances indépendantes de leur volonté

Certaines personnes sont inexpulsables parce que, par exemple, comme déboutés d'une procédure d'asile, elles n'osent pas rentrer dans leur pays d'origine par peur d'y être poursuivies (par exemple les Kosovars). Dès lors, elles refusent de signer la déclaration prévue par la circulaire du 14 novembre 1997.

Il s'impose alors d'adapter en conséquence cette circulaire, qui a été un premier pas dans le sens souhaité.

4. Les problèmes que soulève l'éloignement du territoire

4.1. Les conditions d'hébergement et de détention des personnes en voie d'éloignement

Le Centre 127 doit être complètement rénové. Les conditions générales relatives à l'accueil, au logement et à l'hygiène semblent être plutôt satisfaisantes dans la plupart des autres centres. Toutefois, il y a lieu de procéder à une certaine amélioration de ces conditions :

— par l'organisation d'activités régulières (sports, ateliers, formations, travaux, ...) pour les adultes détenus, mais aussi pour les mineurs détenus qui sont accompagnés de leur famille (dans l'attente d'une disposition qui interdit la détention des familles);

— par la diffusion d'une large information sur diverses aides qui peuvent leur être apportées en matière sociale, juridique, médicale;

— par l'amélioration des infrastructures (bâtiments...) accueillant les étrangers;

— par la création d'une commission nationale des centres fermés, chargée de contrôler la qualité des conditions de séjour dans les centres fermés, à l'instar de ce qui existe pour les prisons. Cette commission effectuerait un contrôle permanent sur ces centres, et serait composée d'un délégué de l'Office des étrangers, un autre du Centre pour l'égalité des chances et un dernier qui proviendrait de la société civile;

— par la promulgation rapide de l'arrêté royal en projet fixant les conditions de détention, dès que le Conseil d'État aura rendu un avis à son sujet;

— par la promulgation d'un arrêté royal en exécution de l'article 74/8, § 4, de la loi sur les étrangers, afin que les personnes séjournant en centre fermé puissent accomplir de petits travaux, au même titre que les détenus; — par la conclusion d'un accord avec les communautés qui permettrait à l'ONE et à Kind & Gezin d'exercer, en raison de la présence de familles (avec enfants), un contrôle de la qualité sur ces centres.

4.2. La durée du maintien en détention

La réglementation existante prévoit des garanties visant à éviter des situations de détention injustifiée, par l'application de conditions restrictives auxquelles une prolongation doit satisfaire, le cas échéant assortie d'un contrôle judiciaire.

Il y a toutefois lieu de l'améliorer en prévoyant que la durée de détention devrait être limitée à cinq mois, avec une prolongation exceptionnelle de trois mois sous contrôle renforcé dans le cas où l'ordre public est menacé, tout en conservant la possibilité de recours actuelle mise à la disposition de l'intéressé. Il convient de modifier en conséquence la loi relative aux étrangers.

4.3. Le retour volontaire

Il y a lieu de mettre tout en oeuvre pour encourager le retour volontaire des étrangers ou demandeurs d'asile qui ne sont pas habilités à séjourner dans notre pays.

À cet égard, on peut envisager :

— d'organiser une campagne active en collaboration avec les communes et les CPAS;

— d'axer les efforts prioritairement sur l'encouragement du retour volontaire dans le cadre de la politique dite d'éloignement et d'inciter les services compétents à s'y atteler, à acquérir un savoir-faire et à prévoir un budget à cet effet. Ici aussi, il faudra une concertation entre les ministres compétents;

— de suggérer des pistes de réflexion en vue d'optimiser le système actuel de rapatriement volontaire, par exemple :

- en majorant le montant de la prime de retour et en prévoyant une liquidation en trois tranches, à raison d'un tiers au moment du départ et de deux tiers après le retour dans le pays d'origine;
- en élargissant les conditions d'octroi;
- en encourageant le retour volontaire dans le cadre des programmes de coopération au développement.

Le programme actuel dans le cadre de l'Organisation internationale des migrations (OIM), relatif à l'encadrement des demandeurs d'asile ou des étrangers expulsés, en cas de retour volontaire, est la seule initiative qui existe dans notre pays.

Nous considérons cependant qu'il convient de prendre d'autres initiatives et de lancer des projets pilotes, plus précisément dans le cadre des programmes de coopération au développement.

Les demandeurs d'asile qui ont épuisé toutes les voies de recours ainsi que les autres personnes non accompagnées peuvent bénéficier d'un encadrement pour retourner dans leur pays d'origine, afin de réintégrer leur société d'une manière plus positive et plus constructive, ce qui n'est pas le cas aujourd'hui, et contribuer ainsi au développement de leur pays, grâce à la mise en place de micro-projets économiques susceptibles de générer des revenus et de l'emploi.

4.4. Le rapatriement forcé

En cas de nécessité de rapatriement forcé, l'exécution de celui-ci doit être réalisée dans le respect de la dignité humaine, notamment par des procédures policières adaptées.

4.5. Analyse de la situation

Si la situation personnelle d'une personne qui est placée dans un centre fermé en vue de son rapatriement n'a pas encore fait l'objet d'un examen dans le cadre d'une procédure quelconque — parce que l'intéressé résidait illégalement dans notre pays et n'a pas demandé l'asile —, la direction de l'institution concernée doit avoir la possibilité de faire reporter le rapatriement de cette personne afin que l'on puisse examiner sa situation (situation familiale, possibilités de retour, etc.).

4.6. Rapports-pays

La commission propose d'instaurer l'utilisation de rapport-pays (qui contiendraient les informations nécessaires pour apprécier si on peut ramener, avec accompagnement, une personne dans son pays d'origine ou un autre pays en s'assurant qu'elle ne court pas de danger et qu'elle peut subvenir à ses besoins sur place), en tant qu'instruments officiels de la politique d'éloignement et de rapatriement. La rédaction de ces rapports sera coordonnée par le département des Affaires étrangères.

Les informations contenues dans lesdits rapports sont collectées de manière scientifique et traitées en vue de constituer un outil de travail utile. Elles sont mises à jour régulièrement. Outre les informations provenant des services des Affaires étrangères et des

ambassades ainsi que des départements du Commerce extérieur et de la Coopération au développement, les rapports-pays intégreront les rapports d'Amnesty International, des différentes organisations de l'ONU et de la Croix-Rouge internationale.

5. Groupes particuliers

5.1. Les mineurs d'âge

La commission demande au ministre de continuer à élaborer la politique spécifique applicable aux mineurs d'âge d'origine étrangère.

À cet égard, il convient de définir davantage les notions de «mineurs d'âge» et de «mineur d'âge non accompagnés».

À cet égard, la commission souhaite souligner particulièrement la nécessité :

— d'un accompagnement et traitement adapté des mineurs pendant l'examen de la demande d'asile, compte tenu des recommandations du HCNUR;

— d'une réglementation particulière relative à la tutelle du mineur non accompagné étranger. Ici, la réglementation suisse ou néerlandaise existante peut servir d'exemple;

— d'un accueil et d'un accompagnement bien organisé de tout mineur non accompagné. Tant les autorités fédérales que les communautés doivent assumer leur responsabilité en la matière. Au niveau fédéral, on s'attend à une amélioration de la structure d'accueil pour demandeurs d'asile. En ce qui concerne l'accompagnement de l'accueil des autres mineurs non accompagnés, les communautés sont en principe responsables. Ceci doit s'effectuer quel que soit le statut de séjour du mineur. Afin d'enlever tout doute à cet égard et de garantir une organisation adéquate de l'accueil dans l'avenir, il faut conclure dans les plus brefs délais un protocole entre les autorités fédérales et les communautés;

— d'une limitation de la possibilité d'enfermement pour mineurs à des conditions exceptionnelles et à une durée la plus courte possible.

5.2. Les femmes demandeuses d'asile

5.2.1. Attention particulière aux femmes demandeuses d'asile

Il y a lieu de porter une attention particulière à la problématique des femmes demandeuses d'asile, surtout vu sous l'angle du «genre».

Il est dès lors souhaitable de veiller à ce que des directives officielles spécifiques garantissent une procédure d'asile respectueuse envers les femmes dans tous les domaines, qu'il s'agisse de la procédure, de l'audition, de l'accueil, de la détention, du retour volontaire ou forcé, ou de la santé, de l'intégration, de la formation ou encore du reclassement des demandeuses d'asile.

Le nécessaire doit être fait afin que les interviews soient faites par des femmes et que les membres du personnel concerné reçoivent une formation particulière sur la problématique relative à la situation de la femme.

Il convient d'imposer ces directives aux trois échelons qui sont l'Office des étrangers, le Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides et la Commission permanente de recours.

Les directives du HCR des Nations unies sur la protection des réfugiées et les directives qu'ont prises récemment trois États, en l'occurrence le Canada, les États-Unis et l'Australie, peuvent constituer, à cet égard, une source d'inspiration utile.

5.2.2. Actualiser la convention relative aux étrangers et inscrire le sexe comme motif de poursuites dans les instruments internationaux

L'idée devrait être conçue au niveau international d'actualiser la Convention relative aux réfugiés, en faisant inscrire expressément, dans les conventions internationales, le sexe comme une cause de persécution.

Le gouvernement devrait prendre soin de porter ce débat à l'ordre du jour des organisations internationales concernées, chaque fois que cela lui paraît possible sans nuire aux acquis contenus dans lesdites conventions.

6. Recommandations générales

Si l'on veut que la politique en matière d'immigration et d'étrangers soit bonne et efficace, il faut nécessairement qu'elle soit juste et humaine. À cet égard, la commission estime que la dignité de chaque demandeur d'asile, de chaque être humain, doit toujours se trouver au centre des préoccupations.

6.1. Une nouvelle coordination de la législation existante

6.1.1. Donner à la loi sur les étrangers une structure claire

La loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers a été modifiée une dizaine de fois depuis son entrée en vigueur. Les adaptations importantes ont été apportées par les lois des 10 et 15 juillet 1996.

À la suite de ces modifications, la loi sur les étrangers est désormais devenue plus complexe et plus difficilement accessible. Ce ne sont pas seulement l'administration et les services à tous les niveaux qui doivent appliquer la loi, mais également l'étranger lui-même, les ONG et les avocats, qui sont confrontés à ce problème.

La commission demande que le Conseil d'État soit chargé de procéder à une nouvelle coordination de la loi sur les étrangers pour l'année 2000.

6.1.2. Publier les circulaires ministérielles

En raison des circonstances sans cesse changeantes, l'on a fait un usage fréquent, ces derniers mois, de circulaires. Cette technique, qui permet de réagir rapidement à la réalité en pleine évolution, présente l'avantage de la clarté, mais offre moins de sécurité juridique en raison de sa flexibilité.

Nous proposons que toutes les circulaires ministérielles, pas seulement celles portant sur la matière qui nous intéresse, mais également les circulaires non réglementaires, soient publiées. Il faut également numéroter les circulaires par année et les répertorier et publier, chaque année, un tableau de ce répertoire au *Moniteur belge*.

6.2. Prévoir une formation adaptée pour ce personnel

La commission pense qu'il est nécessaire de faire participer tous les agents, qui auront à faire avec la problématique des étrangers, à une formation portant sur la loi sur les étrangers et sur les techniques d'accueil et d'interview.

6.3. Promouvoir un dialogue social

Le Conseil consultatif des étrangers est un conseil consultatif défini à l'article 31 de la loi sur les étrangers. La commission propose de faire une évaluation de la composition et du fonctionnement dudit conseil, tels qu'ils sont mentionnés à cet article. La commission estime que ce conseil peut fonctionner, à l'avenir, comme organe national de concertation sur la politique en matière d'immigration et d'étrangers entre la société civile et le pouvoir politique.

6.4. Faire un rapport annuel au Parlement

Il est indiqué de poursuivre au Parlement l'évaluation systématique de la politique en matière d'étrangers. Cette évaluation devrait être effectuée chaque année par la commission de l'Intérieur du Sénat. Chaque année, le gouvernement doit publier un rapport qui donne un aperçu de la politique en matière de migration et de sa mise en œuvre aux niveaux national et européen. Ce rapport pourrait faire l'objet d'un débat conjoint avec le rapport du commissariat général aux réfugiés et aux apatrides, dont le dépôt est déjà prévu par la loi.

Le rapport demandé doit, plus particulièrement, porter sur les points suivants :

- l'application de la Convention de Dublin;
- le contrôle frontalier;
- l'évolution du taux d'occupation des centres d'accueil ouverts afin de pouvoir évaluer si la capacité existante répond aux besoins;
- la politique de régularisation;

— la politique d'éloignement, plus particulièrement la durée de la détention et l'éloignement vers les pays dits problématiques;

— l'exécution des plans de gestion des services et instances concernées;

— la responsabilité des sociétés de transport.

Het woord is aan mevrouw de Bethune, corapporteur.

Mevrouw de Bethune (CVP), corapporteur. — Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijk verslag en zal daarnaast ingaan op een aantal punten die in de loop van de discussies aan de orde zijn geweest.

De commissiewerkzaamheden gingen van start in oktober. Over het laatste punt van het rapport, dat de situatie van de vluchtelingen in Kosovo betreft, was er een ruime gedachtewisseling met de minister. In de conclusies wordt daar echter nauwelijks naar verwezen.

De commissie wenst de regering geluk met de proactieve aanpak en de manier waarop het vluchtelingenvraagstuk in Kosovo door de Belgische overheid wordt benaderd. Deze positieve benadering doet er evenwel geen afbreuk aan dat niet alleen de rapporteurs, maar ook het grootste deel van de commissieleden, een aantal aanbevelingen wensen te geven. We vragen dat de regering ook tijdens de komende weken het vluchtelingenprobleem met zeer grote aandacht en met de nodige zorg volgt.

Ik heb hieromtrent vier punten genoteerd.

Ten eerste wordt nogmaals benadrukt dat de vluchtelingen uit Kosovo onder enige twijfel beantwoorden aan de definitie van de Conventie over de vluchtelingen.

Ten tweede wordt gevraagd dat een dergelijk ontheemdenstatuut snel vorm krijgt en wordt toegekend aan de vluchtelingen die België aan de Verenigde Naties beloofd heeft te zullen opvangen. Ik maak hierbij onmiddellijk de kanttekening dat dit statuut ook moet worden verruimd tot alle vluchtelingen uit Kosovo die in ons land in de komende periode zullen aankomen en die in de maanden voor de verheviging van de crisis zijn aangekomen, ook al vallen ze helemaal niet onder het engagement van België tegenover het UNHCR. Kortom, dit is een pleidooi voor een verruiming van het ontheemdenstatuut tot alle Kosovaarse vluchtelingen die in België hun toevlucht zoeken. Uiteraard ondersteunen we de inspanningen en de aanpak van de minister van Binnenlandse Zaken om dit statuut vorm te geven in overleg met de andere lidstaten van de Europese Unie.

Ten derde wordt gevraagd dat de regering op een constructieve wijze blijft samenwerken met het UNHCR. België heeft reeds aanvaard een in absolute cijfers eerder beperkt, maar in vergelijking met andere landen toch betekenisvol quotum vluchtelingen op te nemen. We vragen dat de regering deze inspanningen in de komende maanden volhoudt. De berichten van de voorbije dagen over het lot van de vluchtelingen, zowel in Kosovo als in de buurlanden, moet ons motiveren om ons niet te beperken tot de regels van de proportionaliteit en de reeds geleverde inspanningen nog op te drijven.

In aansluiting bij de algemene conclusies van het commissieverslag en van vroegere pleidooien van de commissie, benadruk ik ten slotte nogmaals dat we in België zeer snel een wettelijk geregeld B-statuut moeten creëren, zodat we in de toekomst preventief een opvangstatuut kunnen bieden aan mensen die om gelijkwaardige redenen als de Kosovo-vluchtelingen hun land moeten verlaten.

*De heer Mahoux, ondervoorzitter,
treedt als voorzitter op*

Heel kort wil ik het nog hebben over twee totaal andere punten uit het verslag.

Het eerste is de regularisatie van vluchtelingen die te lang in procedure zijn geweest en die om humanitaire redenen de regularisatie vragen. De commissie stelt vast dat deze regularisatie slechts bij mondjesmaat wordt toegekend voor hooguit enkele honderden dossiers, die geval per geval uiterst nauwkeurig worden afgehandeld. Natuurlijk is dit een stap vooruit in verge-

lijking met de rechtsonzekerheid die op dit vlak heerste voordat de regering een aantal richtlijnen dienaangaande had uitgewerkt. Toch kan ik als rapporteur niet anders dan vaststellen dat het regularisatievraagstuk nog altijd niet is opgelost. Het zal een blijvende zorg van de huidige en van de volgende regering moeten uitmaken. Een grondige evaluatie van het geleverde werk zal tot nieuwe conclusies moeten leiden. Ik geef hiervoor enkele hints.

Uit een buitengewoon interessante hoorzitting met de adviescommissie voor regularisatie, uit de reactie hierop van de minister en de daaropvolgende discussie in de commissie, is naar voren gekomen dat het ontbreken van een duidelijk plan over de timing binnen dewelke alle aanvragen tot regularisatie zullen worden behandeld, een grote leemte is.

Nu de commissie reeds een aantal maanden werkzaam is, moet de administratie toch bij machte zijn om een timing op te stellen waarbij wordt bepaald hoeveel dossiers per week of per maand moeten worden afgehandeld teneinde de achterstand in te halen. Even onduidelijk als de timing, is de specificering van de criteria. Er werden criteria vastgelegd in de nota van de Ministerraad. Ook de regularisatiecommissie heeft de opdracht om een bijdrage te leveren tot het opstellen van een soort van jurisprudentie die de criteria moet verduidelijken. De commissie heeft ons zelf verklaard dat ze nog geen aanvang had gemaakt met de redactie van die criteria en het opstellen van een code van jurisprudentie die het de administratie mogelijk moet maken dergelijke dossiers efficiënt af te handelen. Zowel wat de aanpak en het management, als wat de hantering van de criteria van regularisatie betreft, bestaat er nog geen echte duidelijkheid over de afbakening, alhoewel er wel degelijk werk wordt geleverd. Er moet dus meer duidelijkheid en meer rechtzekerheid komen.

De commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden heeft ook opgemerkt hoe gebrekkig de rechtspositie van de commissie voor de Regularisaties is. Tevens hebben we vastgesteld dat die commissie over te weinig middelen beschikt om haar taak binnen de vooropgestelde termijn te voltooien.

In eigen naam meen ik te mogen zeggen dat het beschamend is dat men er tot op de dag van vandaag nog niet is in geslaagd om een bijzondere regeringscommissaris voor het vreemdelingenbeleid aan te stellen. In het najaar van 1998 heeft de regering dit nochtans bij consensus beslist. Zes maanden later stellen we vast dat ze er blijkbaar nog steeds niet is in geslaagd om een geschikte persoon te vinden. Dit is een politiek probleem en ik betreur dan ook dat het de minister van Binnenlandse Zaken de politieke wil ontbreekt om dit punt door te drijven.

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

Een laatste punt waarbij ik bij het lezen van het verslag in vogelvlucht wil bij stilstaan, is het uitwijzingsbeleid. De commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden van de Senaat kan zich grotendeels scharen achter de conclusies van de commissie-Vermeersch. We hebben professor emeritus Vermeersch ontmoet en een boeiend gesprek gehad over zijn verslag. Dit is niet toevallig aangezien het merendeel van de conclusies van de commissie-Vermeersch eigenlijk al vervat liggen in het verslag van de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden van de Senaat dat enkele maanden voordien is verschenen.

Het debat tussen de parlementaire, de administratieve en de deskundigencommissie zal de volgende maanden worden voortgezet zodat op een deskundige wijze conclusies kunnen worden getrokken. Ook in dit verband zullen we er de komende maanden waakzaam op toezien hoe dit beleid wordt uitgevoerd. We beseffen terdege dat ook in de toekomst uitwijzingen onder dwang noodzakelijk zullen blijven. In extreme gevallen zal een beroep moeten worden gedaan op privé-vliegtuigen of zakenvliegtuigen. Toch pleiten meerdere leden van de commissie ervoor dat op dergelijke vluchten een objectief waarnemer aanwezig is die achteraf kan getuigen dat de vooropgestelde procedure werd nageleefd. We stellen dit niet voor uit gebrek aan vertrouwen in de personen

die bij de uitwijzingen betrokken zijn, maar vanuit een zorg voor rechtszekerheid, zowel voor de uitgewezenen als voor de personen die instaan voor de openbare orde en justitie. (*Applaus.*)

BEROEP OP HET REGLEMENT

APPEL AU RÈGLEMENT

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vereycken voor een beroep op het Reglement.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, bij het begin van deze vergadering heb ik duidelijk gevraagd of de verslagen overeenstemmen met de verslagen die mondeling worden uitgebracht. In dit specifieke geval is er een gedrukt verslag voorhanden. Het Reglement bepaalt dat de senatoren dit verslag per fax, per elektronische post of gedrukt een dag voor de behandeling in de openbare vergadering moeten hebben ontvangen. Pas vanmorgen hebben we dit document op onze banken gevonden. In principe kan de bespreking vandaag dus niet plaatsvinden. Er zijn evenwel geen problemen indien alle senatoren instemmen met een beknopte samenvatting van het verslag. De voorzitter heeft bij het begin van de vergadering uitdrukkelijk bevestigd dat de tekst van het mondeling verslag volledig overeenstemt met het gedrukte verslag. Ik dring er dan ook op aan dat artikel 27 van het Reglement integraal wordt toegepast en dat het verslag integraal wordt voorgelezen. Ik neem er geen genoegen mee dat de rapporteur een mondelinge samenvatting geeft van het verslag en dat ze tevens in eigen naam spreekt. Ik leid hier immers uit af dat ze in eigen naam verslag heeft uitgebracht. Haar uiteenzetting kan dus niet worden beschouwd als een objectieve weergave van de werkzaamheden van de commissie. Deze bewering kan enkel worden tegensproken indien bij toepassing van artikel 27 van het Reglement het verslag integraal wordt voorgelezen.

De voorzitter. — Ik zal mij daarover beraden, mijnheer Verreycken.

La parole est à Mme Cornet d'Elzjus.

Mme Cornet d'Elzjus (PRL-FDF). — Monsieur le président, la commission de l'Intérieur du Sénat a réalisé un important travail d'analyse et d'évaluation quant à la mise en application de la loi de décembre 1980 sur les étrangers. Je profite de la présentation du rapport pour remercier les différents ministres de l'Intérieur d'avoir exposé clairement et ouvertement leur politique devant le Parlement comme ils s'y étaient engagés.

Cette nouvelle évaluation est l'occasion pour moi de rappeler la position du PRL-FDF en la matière. En ce qui concerne la régularisation des illégaux, nous prônons une procédure applicable au cas par cas sur la base de critères objectifs appropriés à la situation et appréciés par un organe consultatif présentant toutes les garanties d'une autorité juridictionnelle, notamment sur le plan de l'autonomie et de l'indépendance. Cette procédure doit être organisée dans une loi et non plus dans une circulaire comme c'est le cas actuellement.

Relativement à la problématique des rapatriements, là encore la position du PRL-FDF est claire. Il importe qu'en toute circonstance, la dignité humaine et les droits fondamentaux de l'individu soient respectés, ce qui implique un usage de la contrainte limité aux seuls cas exceptionnels. L'une des meilleures garanties à cet égard, c'est de rendre l'immigration économique non nécessaire par un renforcement de l'aide aux pays en voie de développement. Pour ceux qui sont ici, il s'agit d'encourager les départs volontaires facilités par une information adéquate et préalable dispensée à l'étranger.

Nous ne pouvons marquer notre accord sur la volonté de certains de transmettre directement au Comité P toutes les plaintes et incidents intervenus lors d'un rapatriement. Cela aurait pour conséquence d'alourdir le travail d'un organe déjà débordé. De

plus, la présence systématique d'un responsable d'une ONG pendant le vol ne me paraît pas indispensable. Évitions de leur faire jouer un rôle qui n'est pas le leur.

Nous prônons également qu'une réflexion soit entamée quant à l'utilité de procéder à l'enregistrement de chaque rapatriement. Dans quel cas cela doit-il être réalisé ? Dans quelles circonstances ? À l'intention de qui ? Bref, nous considérons qu'un enregistrement d'office n'est pas nécessairement adéquat.

Enfin, je voudrais dire un mot au sujet des réfugiés kosovars et vous rappeler qu'en novembre dernier, nous disions déjà « qu'il fallait tenir compte de la résurgence de certains conflits armés au cœur même du continent européen parce qu'ils contribuent à créer une nouvelle catégorie de réfugiés, à savoir les victimes de conflits qui doivent assurément faire l'objet d'un statut spécifique ».

L'actualité immédiate nous confronte, et de manière combien cruelle et dramatique, à la problématique toute particulière de ces victimes des conflits armés, en l'occurrence les Kosovars. Il faut trouver une solution qui soit satisfaisante tant pour les réfugiés eux-mêmes — parce que créer des disparités sur la base de la date d'arrivée sur notre territoire nous semble inadmissible, — que pour les pays d'accueil pour lesquels il faut éviter « l'effet d'aspiration ». La seule solution est donc, à mon sens, de réaliser une concertation internationale si pas à l'échelon européen, du moins entre plusieurs pays.

Telles sont, pour le groupe PRL-FDF, les conditions nécessaires pour la réalisation d'une politique d'immigration humaine et responsable. (*Applaudissements.*)

M. le président. La parole est à Mme Lizin, corapporteuse.

Mme Lizin (PS), corapporteuse. — Monsieur le président, en ce qui concerne le rapport qui nous est soumis aujourd'hui et que Mme de Bethune vient de présenter en résumant les travaux de la commission de l'Intérieur, notre groupe souhaite simplement ajouter une série de considérations à des conclusions que nous avons voulues consensuelles et qui n'entraînent pas nécessairement dans tous les détails des options encore aujourd'hui ouvertes.

Immédiatement après notre grand rapport de l'année dernière, la commission a examiné les événements particulièrement dramatiques qui ont conduit au remplacement du ministre de l'Intérieur, au décès de Sémira Adamu, au rapport du professeur Vermeersch et, aujourd'hui, à la situation particulière des réfugiés kosovars.

En ce qui concerne la politique de régularisation, la procédure, encore incomplète à ce jour, n'est certainement pas la meilleure façon de clarifier la situation. Il est certain qu'il y a matière à améliorer les pratiques dans les prochaines semaines ou dans les prochains mois. Le déménagement de l'Office des étrangers a été très souvent cité comme une des raisons de la non-application et du non-respect des délais qui avaient été fixés par le ministre dans sa circulaire de décembre 1998. Aujourd'hui encore, alors que nous avons dépassé largement les 90 jours, très peu de cas ont été résolus et ceux qui l'ont été n'ont pas toujours bénéficié d'un traitement humain.

Notre commission de l'Intérieur a également entendu la commission de régularisation qui ne me paraît pas apte à fonctionner dans de bonnes conditions. Il est encore trop tôt pour en faire un bilan humain, mais son expression devant notre commission n'a convaincu personne et certainement pas notre groupe. Traiter les dossiers sans regarder le nom des personnes concernées et en consacrant en moyenne cinq minutes par dossier est loin d'être satisfaisant. L'arriéré de l'Office des étrangers reste anormalement lourd et mérite également des améliorations.

En ce qui concerne la politique de rapatriement, notre groupe souhaite formuler les plus grandes réserves sur les points non encore clarifiés. Le coût des rapatriements en jet privé a été souligné, ainsi que son absence d'accompagnement et la situation particulière de médecins qui sont obligés d'apprécier une violence quasi institutionnelle sur des personnes « menottées ». Nous pensons en effet que la politique des rapatriements court encore le risque de se trouver confrontée à des principes de droits de l'homme que notre groupe n'oubliera jamais.

Nous n'avons pas voulu entrer dans des recommandations détaillées, notamment parce que le ministre ne le souhaitait guère en fin de session. Vous trouverez malgré tout suffisamment de matière dans le rapport pour que nos questions soient étayées par les auditions qui y figurent.

Je voudrais terminer par l'analyse de la situation particulière des réfugiés kosovars. La formule choisie pour ceux qui sont accueillis aujourd'hui dans les centres — tant francophones que néerlandophones — nous semble bonne mais elle comportera un certain nombre de comparaisons administratives délicates avec les situations antérieures de réfugiés kosovars auxquels on n'avait pas accordé le statut de réfugiés politiques. Dès lors, provenant de la même zone, arrivant dans les mêmes circonstances mais avec un certain décalage, c'est-à-dire hors application de la circulaire de décembre, ils seront confrontés à des situations administratives incompatibles avec l'égalité des êtres humains. Il faudra inévitablement que la position actuelle du gouvernement soit complétée et rationalisée en fonction de cette situation. Notre groupe a d'ailleurs transmis au ministre une liste des cas prioritaires en la matière et nous insistons particulièrement pour que la situation des familles soit considérée comme un critère permettant de clôturer positivement un dossier.

Tels sont les éléments que nous voulions indiquer. En aucun cas, l'interprétation qui sera donnée de la position du gouvernement à l'égard des réfugiés kosovars ne pourra handicaper ceux-ci dans une procédure relevant formellement de l'asile politique au titre de la Convention de Genève. Cela avait été clairement exposé par Mme de Bethune.

Monsieur le président, ce rapport quelque peu inhabituel compte tenu du délai reflétait également les positions du groupe socialiste. Je tiens à souligner que la commission de l'Intérieur a traité de cette matière importante durant de très nombreuses réunions. C'est aussi pour cette raison que le Sénat a été reconnu comme l'instance où ces questions ont été véritablement approfondies.

En tant que rapporteuses, nous ne sommes pas particulièrement heureuses d'une conclusion peut-être trop rapide, mais le temps nous y a condamnées. Ce travail est loin d'être terminé. La prochaine assemblée devra le reprendre. J'espère qu'elle le fera avec le même souci de qualité dont ont fait preuve les membres de la commission de l'Intérieur, tous groupes politiques confondus. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, en cette fin de législature, il est fréquent que l'on nous demande d'en faire le bilan. Je pense que le travail accompli par l'ensemble des groupes politiques au sein de la commission de l'Intérieur démontrera sans doute la nouvelle logique d'un Sénat qui se veut à la fois chambre de réflexion mais surtout chambre d'évaluation du fonctionnement de l'État et des législations, de manière concrète.

Nous avons pu mener notre travail en toute autonomie, un travail de fond basé sur des auditions longues de différents acteurs de terrains, de tous les responsables. Nous nous sommes aussi rendus sur place à différents moments pour évaluer cette fameuse loi sur les étrangers dont il est apparu — nous ne nous étions pas trompés — qu'elle engendrait bon nombre de dysfonctionnements, de situations discriminatoires et souvent inhumaines.

Je pense que nous avons assumé notre devoir de parlementaires critiques en déposant tout d'abord un premier rapport, bien avant l'affaire de Semira Adamu. À la suite du drame que nous avons connu en septembre, nous avons poursuivi notre travail pour analyser de manière plus intensive deux problématiques : celle de la régularisation et celle de l'expulsion. Ce rapport que nous commentons aujourd'hui est le résultat des auditions, des visites et notamment de l'analyse que nous avons faite de la commission de M. Vermeersch qui nous a exposé comment « mieux humaniser les expulsions ».

Nos conclusions sont brèves car le timing l'impose. Que disent-elles ?

Tout d'abord que la problématique des étrangers est une priorité sur le plan politique. C'est un signe que nous voulons adresser au prochain gouvernement et au prochain Parlement. Nous

voulons dire à quel point il est nécessaire d'aller plus loin dans l'adaptation de nos législations et de nos politiques pour rencontrer les préoccupations que nous avons relevées dans nos différents rapports. C'est une priorité, également en campagne électorale, même si cette question n'est pas toujours aisée à aborder dans des périodes de ce type.

Ensuite, et souvent à l'unanimité, nous proposons une série de modifications, notamment de la loi de 1980, pour réduire le délai dans les centres fermés, pour organiser et modifier l'article 9 en matière de régularisation, pour une procédure beaucoup plus objective, pour une commission indépendante qui connaisse tous les cas, pour davantage de clarté et de transparence dans la politique de régularisation.

Certes, une circulaire existe; certes, un début de modification de la loi s'est enclenché, mais il faudra l'approfondir dans le cadre de la prochaine législature.

Un débat devra avoir lieu en ce qui concerne l'humanisation des expulsions afin d'imposer plusieurs garanties dans la loi car en cette matière, une circulaire n'est pas suffisante. On a pu voir à quel point elle pouvait même être inopérante dans certains cas concrets.

Monsieur le président, on pourrait discuter durant des heures de ce sujet. C'est ce qu'ont fait les membres de la commission de l'Intérieur.

Je lance un appel aux prochains gouvernement et Parlement afin que ce travail continue. Je souhaite surtout que le Sénat poursuive ce travail d'évaluation avec la distance, la responsabilité et l'indépendance qui sont les gages d'un excellent travail parlementaire. (*Applaudissements.*)

M. le président. — Techniquement, il ne nous sera pas possible de voter sur les conclusions du rapport. En effet, ce dernier n'a été mis à la disposition des membres du Sénat que ce matin. J'ai cependant permis l'organisation d'un débat afin que nous puissions prendre acte de ce rapport volumineux. Il constituera une bonne base pour la poursuite des travaux de la commission au cours de la prochaine législature.

La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, même s'il est vrai que notre agenda parlementaire est particulièrement chargé, que nos services sont débordés et que le rapport n'a été disponible que ce matin, j'insiste sur le fait que le vote peut ne porter que sur les deux phrases de conclusion, qui se lisent aisément. Ne serait-il pas possible de procéder au vote? Cela permettrait de clôturer le long travail de cette année. Ces deux phrases éclairent suffisamment le sujet et permettent de se décider rapidement quant au vote à émettre. Tout cela ne me semble pas extrêmement difficile, en tout cas intellectuellement parlant.

M. le président. — Madame Milquet, il m'est impossible d'accéder à votre demande. En effet, le Sénat ne pourrait que se prononcer sur les conclusions du rapport. Or, dans ce cas précis, comme certains membres me le rappellent avec raison, le Règlement s'y oppose. Néanmoins, la valeur de ce rapport est acquise. Les orateurs ont eux-mêmes indiqué qu'il s'agissait de la première phase d'une discussion qui pourra se prolonger. Si nous ne votons pas aujourd'hui, nous aurons toutefois pris acte de ce document important. Il est à la disposition du gouvernement et du Sénat, après les élections.

La parole est à Mme Lizin, corapporteuse.

Mme Lizin (PS), corapporteuse. — Monsieur le président, notre groupe soutient la position de Mme Milquet. Ce texte a été adopté en commission de l'Intérieur dans une perspective de consensus qui tenait compte de toutes les difficultés liées au temps. Ces arguments tirés du Règlement sont certainement valables. Cependant, ne pourriez-vous pas soumettre au vote le principe même de ce vote inhabituel?

M. le président. — Je me dois de défendre le Règlement. Le Sénat n'est pas habilité à voter maintenant sur ce point. Même s'il se prononçait à l'unanimité, il émettrait néanmoins un vote contraire à une disposition du Règlement.

Ne nous limitons pas à cet aspect technique. Ce qui est important, en l'occurrence, c'est que ce rapport existe et que ses conclusions soient à la disposition du gouvernement pour la suite des travaux. Je répète que le Règlement, que nous devons respecter, s'oppose à un tel vote.

La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, je tiens à souligner que ce texte a été voté à l'unanimité en commission, il y a quelques jours. De plus, de nombreux projets font ici l'objet d'un rapport oral, dont personne n'a connaissance non plus, et seront votés. En l'occurrence, nous disposons d'un texte écrit qui, de surcroît, ne comporte que deux phrases. Aussi, je me permets d'insister.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, het is niet omdat dit de laatste vergadering is, dat ik het met u eens ben. Ik treed uw visie bij en zie niet in waarom ons Reglement zou moeten worden verkracht om over dit verslag te kunnen stemmen.

De voorzitter. — Collega's, het Reglement is duidelijk. Graag of ongraag, ik moet het Reglement toepassen.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 30 JULI 1981 TOT BESTRAFFING VAN BEPAALDE DOOR RACISME OF XENOFOBIE INGEGEVEN DADEN ALSMEDE VAN DE WET VAN 23 MAART 1995 TOT BESTRAFFING VAN HET ONTKENNEN, MINIMALISEREN, RECHTVAARDIGEN OF GOEDKEUREN VAN DE GENOCIDE DIE TIJDENS DE TWEDE WERELDOORLOG DOOR HET DUITSE NATIONAAL-SOCIALISTISCHE REGIME IS GEPLEEGD (EVOCATIE)

Algemene bespreking

(Artikel 60 van het Reglement)

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 30 JUILLET 1981 TENDANT À RÉPRIMER CERTAINS ACTES INSPIRÉS PAR LE RACISME OU LA XÉNOPHOBIE, AINSI QUE LA LOI DU 23 MARS 1995 TENDANT À RÉPRIMER LA NÉGATION, LA MINIMISATION, LA JUSTIFICATION OU L'APPROBATION DU GÉNOCIDE COMMIS PAR LE RÉGIME NATIONAL-SOCIALISTE ALLEMAND PENDANT LA SECONDE GUERRE MONDIALE (ÉVOCATION)

Discussion générale

(Article 60 du Règlement)

De voorzitter. — We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Nous abordons l'examen du projet de loi.

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie gedrukt stuk nr. 1-1381/3 van de commissie voor de Justitie van de Senaat. Zitting 1998/1999.*)

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-1381/3 de la commission de la Justice du Sénat. Session 1998/1999.*)

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de heer Erdman voor een mondeling verslag.

De heer Erdman (SP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, het voorliggend ontwerp beoogt een beperkte aanpassing van de bestaande wetgeving op het racisme, teneinde de rechter de mo-

gelijkheid te geven de sanctie van ontzetting uit de politieke rechten uit te spreken bij een eerste veroordeling in het kader van de toepassing van deze wetgeving. Vandaag is deze sanctie immers enkel mogelijk in geval van recidive.

Het wetsontwerp hangt samen met de correctionalisering van de persmisdrijven en de herziening van artikel 150 van de Grondwet.

Tijdens de bespreking in de commissie was een lid van oordeel dat voorliggend ontwerp onmogelijk als een «fait divers» kan worden afgedaan en dat deze wet helemaal niets te maken heeft met de bestrijding van racisme, noch met de bestrijding van revisionisme, maar wel met de bestrijding van een welbepaalde gedachtestroming. Volgens spreker zijn de strijd tegen het racisme en het uitsluitend viseren van een bepaalde politieke partij onverzoenbaar. Racisme is immers onverenigbaar met een volksnationale opvatting. Een volksnationalist eist het volledige respect op voor elk volk, waar ook ter wereld. Elk volk moet gelijkwaardig zijn, en moet de meest volwaardige ontplooiingskansen krijgen in zijn eigen cultuurbedding.

Vervolgens had hetzelfde lid de indruk dat de initiatiefnemers het gevaarlijk vonden de beoordeling in handen van de rechter te leggen. De heer Eerdekens verklaarde in de Kamer dat hij liever had gehad dat het verbod eenvoudiger in artikel 33 werd ingeschreven, want nu wordt de beoordeling nog overgelaten aan de magistratuur.

Deze verklaring komt volgens het lid bijna neer op een betrouwen van de onafhankelijkheid van de magistratuur. Hetzelfde fenomeen deed zich voor af bij de correctionalisering van persmisdrijven, waarbij de vrees dat een volksjury tot een eventuele vrij-spraak zou kunnen komen, doorwoog.

Aldus besloot spreker dat dit ontwerp een slecht ontwerp is, des te meer daar het nog op de valreep door de Senaat zal worden gesluisd. Hiermee wordt de facto een soort staatsdoctrine ingevoerd, een soort politiek correct denken.

Het ontwerp brengt mee dat de kiezer bijna wordt bestraft omdat hij iemand die zijn stem durft te gebruiken een mandaat heeft gegeven.

Hetzelfde lid stipte ook aan dat het Centrum voor gelijke kansen niet als een onafhankelijke instelling kan worden beschouwd. Bovendien leidt de duidelijke vrees voor stigmatisering door het Centrum voor gelijkheid van kansen tot het verzwijgen van bepaalde feiten, wat volgens spreker zeer nefast is voor de democratie.

Spreker besloot dat het wetsontwerp getuigt van weinig doorzicht van de initiatiefnemers. Een uitlaatklep voor ontevredenheid is immers noodzakelijk in een democratisch bestel. Indien men het ventiel sluit, creëert men ongetwijfeld een explosieve situatie. Dit wetsontwerp is een semi-oorlogsverklaring aan al diegenen die deze uitlaatklep willen behouden.

Verscheidene commissieleden onderstreepten dat het ontwerp geen vragen doet rijzen bij de wetten van 30 juli 1981 en van 23 maart 1995. Het voegt enkel een vorm van bestraffing toe bij veroordeling wegens inbreuken op voornoemde wetten, die van openbare orde zijn. Deze wetten beperken enigszins de vrijheid van het woord, maar kunnen niet op de helling worden gezet. Het wetsontwerp voorziet in het toevoegen van een bijkomende sanctie, die slechts na veroordeling door de rechter kan worden uitgesproken. Het is een vervollediging van de twee voornoemde wetten.

Het wetsontwerp in zijn geheel werd aangenomen met acht stemmen tegen één.

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur voor het uitbrengen van een mondeling verslag in de plenaire vergadering.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik heb gisteren reeds in de commissie uitgebreid onze argumenten uiteengezet en de rapporteur heeft hierover voortreffelijk verslag uitgebracht. Dit ontslaat mij van de verplichting het discours te herhalen.

Toch wil ik ook in de plenaire vergadering waarschuwen voor het perforce effect van een mogelijk spreekverbod voor politieke mandatarissen. Voor de eerste maal in de geschiedenis van dit land wordt een rechtbank de mogelijkheid geboden om een politiek vonnis uit te spreken en dit na evaluatie van teksten door een politiek geïnspireerd en vooringenomen centrum. De kiezer geeft een stem aan een mandataris; het vooringenomen centrum van Leman ontketent een hetze; de rechter kan op dat ogenblik een vonnis uitspreken dat een spreekverbod voor de verkozen mandataris inhoudt. In feite wordt de kiezer opzij geschoven en weggelachen. We steunen af op een regelrechte DDR-democratie, die in de Grondwet de vrijheid van spreken opneemt, maar in ondergeschikte wetten datzelfde recht uitholt en weglacht.

De voorbereidende werken van de Kamer tonen duidelijk aan dat het er enkel om te doen was de strijd aan te binden tegen een politieke tegenstrever, tegen het Vlaams Blok. Noch het racisme, noch het revisionisme waren de motivatie voor het tot stand komen van deze wet, maar wel de uitschakeling van een politieke concurrent die lidop durft te zeggen wat de burger denkt. Een wet kan trouwens niet tegelijkertijd het racisme en het volksnationalisme bestrijden. Beiden zijn immers mekaar natuurlijke tegenpolen. Het systematisch misbruik van de term racisme maakte een samenvallen van beide termen mogelijk. Nochtans zijn beiden onverzoenbaar. En indien deze wet niet tegen het racisme is gericht, dan is ze zeker bedoeld tegen het Vlaams Blok, zoals door de indieners duidelijk en expliciet werd gezegd. We kunnen dit lezen in de Kamerverslagen.

Dit wetsontwerp maakt deel uit van een drievork gericht tegen één welbepaalde politieke partij en staat buiten alle edele en noble motieven zoals racisme en revisionisme.

Waarom is deze ene politieke partij zo gevaarlijk? Ten eerste omdat ze het veiligheidsthema bespreekbaar maakte, een thema waarover jarenlang werd gezweven. Ten tweede omdat ze de vreemdelingenproblematiek aan de orde bracht, een problematiek waarover tot voor enkele jaren niet mocht worden gerept. Zelfs de Vlaamse onafhankelijkheid werd — o schande! — door deze partij uit de taboesfeer gehaald. De «merkbekendheid» van het begrip Vlaamse Staat groeit nochtans steevast, waardoor de aanvaardingsdrempel van het begrip verlaagt. Dit fenomeen speelt zich probleemloos af in Vlaanderen. Dit is de reden van de frustratie, van de woede, van de regelrechte haat.

Dit ontwerp wordt vandaag op een draffe door de Senaat gesluisd, met één oog op het uurwerk en met het andere op de kalender, met ene vinger op de startknop van de verkiezingscampagne en met een andere op het ja-knopje, omdat de partijbazen hebben gezegd dat «ja» moet worden gestemd.

Mijn vraag is wel ijdel, maar ze stellen behoort tot mijn opdracht. Ik verzoek de Senaat na te denken over de gevolgen van dit ontwerp. Hoe zal een gewone burger, die de tegenstellingen in deze aangelegenheid niet goed begrijpt, reageren bij politieke processen die tot nu toe waren voorbehouden voor de repressieperiode onzaliger gedachtenis? Hoe zal de gewone burger reageren als een mandataris van het Vlaams Blok die voor een rechter wordt gedaagd, verklaart dat de rechter politiek benoemd is en dat hij wordt aangeklaagd door een politieke tegenstrever voor een pamflet dat wordt geëvalueerd door het centrum Leman, dat zelf betaald wordt door de eerste minister en is ingesteld om het Vlaams Blok te bestrijden, en die mandataris daarna wordt veroordeeld?

Collega's, stel u eens voor welk waanzinnig geschenk u ons geeft met een dergelijk politiek proces? Doe maar, maar het effect zal volkomen tegenovergesteld zijn aan wat u beoogt. De burger zal immers aanvoelen dat zijn enige uitlaatklep, zijn enige mogelijkheid om zijn wrovel over het landsbestuur te uiten, wordt dichtgedraaid. Dat bedoelde ik in de commissie. Als u een ventiel afsluit, ontstaat een explosieve situatie. Wie dat niet begrijpt, moet binnen enkele jaren ook niet komen huilen.

Indien de teksten en uitspraken van het Vlaams Blok zo gevaarlijk zijn dat ze telkens moeten worden uitgeplozen, waarom struikelt dan niemand over de volgende tekst. Om iedereen die te kwader trouw is eraan te herinneren dat het om een citaat gaat, zal ik tijdens de voorlezing er geregeld aan herinneren dat ik slechts citeer.

Dit zijn dus niet mijn woorden. Wat ik nu zal lezen, is een citaat: «Als ik in het diepste hoekje van mijn hart kijk, moet ik bekennen dat racistische neigingen mij niet vreemd zijn.» Dit is een citaat. Ik vervolg: «Loopt er veel volk voor mij op het voetpad, dan word ik nerveus en komt er plots een wagen uit een zijstraat, dan schrik ik, maar de bui die waait gauw over, tenzij die voetgangers kleurlingen zijn en in die wagen een vreemdeling aan het stuur zit, want dan welt veel diepere woede op over wat die hier verloren hebben, of voor hen de wet niet geldt en met welk recht zij mij hinderen.» Ik herhaal dat dit slechts een citaat is. Ik citeer verder: «Hoe donkerder hun kleur, hoe feller mijn reactie. Het is nu eenmaal zo dat de natuur elk wezen welwillend stemt tegenover eigen soortgenoten, maar tegenover anderen argwaan en wantrouwen opwekt.» Dit is nog steeds een citaat: «De strijd om te overleven dwingt elk ras daartoe.» Einde citaat uit *De Volkswil* van 9 april 1999. Het bewuste artikel werd geschreven door een zekere Guy Moens, senator.

De heer Moens (SP). — U moet het artikel in zijn geheel lezen.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Ondanks het moraliserende einde van het artikeltje, zijn deze zinnen voor het centrum Leman voldoende om ten strijde te trekken. Wie met dit citaat naar de rechtbank gaat, zal Guy Moens volgens de wet die de meerderheid zo dadelijk zal goedkeuren, kunnen laten ontzetten wegens 100% racistische uitspraken.

Dit is geen tekst van vijftig jaar geleden. Ik heb al zaken van vijftig jaar geleden naar mijn hoofd gekregen, maar dit staat in *De Volkswil* van 9 april van dit jaar. Op basis van zo'n tekst moet een rechtbank de onmiddellijke ontzetting van een socialistische senator uitspreken. Alle argumentatie over de globale teneur van het artikel en de zedenpreek op het einde ervan, zal worden weggevoerd door een politieke rechtbank, indien die het citaat wellustig wil misbruiken. Daar kunt u niet naast kijken. Dit toont duidelijk aan dat deze wet, die vandaag bedoeld is tegen één politieke tegenstander, morgen tegen iedereen in dit halfroond kan worden gebruikt en misbruikt. Met dit citaat kan ik een socialistisch senator laten ontzetten.

De heer Erdman (SP), rapporteur. — Lees uw 70-puntenprogramma. Dat is een programma. De tekst die u citeert, is een commentaar om precies uw programma te bestrijden. Lees uw programma eens voor.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Boos collega? Dat verheugt mij.

De heer Erdman (SP), rapporteur. — Neen collega, want u kunt mij niet boos krijgen. U past gewoon uw platvloerse techniek toe.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Het spijt me collega, maar u hebt mijn programma niet gelezen, want het 70-puntenprogramma is een bijkomende nota, die we trouwens al op 9 punten hebben aangepast, omdat de vorige en de huidige minister van Binnenlandse Zaken...

De heer Erdman (SP), rapporteur. — Hebt u het 70-puntenprogramma al ooit ingetrokken of ontkent? Neen, u blijft het schijnheilig gebruiken als een schaamlapje voor uw programma.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Collega's, ik stel vast dat de heer Erdman toch boos is en dat spijt me, want ik dacht dat een ernstig rapporteur als hij niet boos te krijgen was. Het 70-puntenprogramma waarnaar hij verwijst, hebben we intussen al op 9 à 12 punten moeten aanpassen aan de actualiteit, omdat de vorige en de huidige minister van Binnenlandse Zaken bepaalde punten ervan hadden uitgevoerd. En die twee ministers zijn toch wel socialisten... Ik begrijp dus dat collega Erdman zich boos maakt. Ik kan het ook niet helpen dat het programma waarnaar hij verwijst, niet is opgenomen in ons totaalprogramma, maar een apart document is en dat de tekst die ik citeerde, door een socialistisch senator is ondertekend. Ik heb niets verzonnen. Ik heb geciteerd. Wie zich wil opwinden over een document dat niet tot het

programma van mijn partij behoort, moet dat maar doen, maar niemand kan betwisten dat de tekst die ik citeerde, geschreven werd en aanleiding kan geven tot ontzetting uit het ambt.

Indien de Vlaamse senatoren nog een greintje zelfrespect hebben, wijzen ze dit ontwerp af. Dan zouden ze samen met de rapporteur in een vorige uiteenzetting zeggen: Dit is geen manier van werken de Senaat waardig. Iets zo op een drafje door de Senaat jagen is geen manier van werken de Senaat waardig. Welnu, dit is inderdaad geen manier van werken die de Senaat waardig is. Gauw, gauw een stuk uit de Kamer opvragen om er snel een debat over te voeren en het dan goed te keuren, in de hoop één bepaalde partij met de vinger te kunnen wijzen, dat is geen manier van werken. Dat is de Senaat onwaardig. Op dat punt ben ik het volkomen met de rapporteur eens. Ik neem dan ook aan dat hij daarom tegen het wetsontwerp zal stemmen. Het kan immers niet dat een dergelijk onwaardig ding door de Senaat wordt gejaagd. We zullen alvast het voorbeeld geven en tegen het ontwerp stemmen wegens de totale onzin ervan en de partijpolitieke laagheid van de intenties van de initiatiefnemers en van hen die het ontwerp eveoerden. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, vooraleer ik senator was, heb ik een boekje geschreven over de racismewet. Daarin stond dat ik niet begreep dat de mogelijkheid voor dit soort van misdrijven, mensen uit hun politieke rechten te ontzetten, niet stond ingeschreven in de wet. Ik ben blij dat mijn advies van jaren geleden nu gevolgd wordt. Agalev zal dit ontwerp dan ook graag aannemen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Ceder.

De heer Ceder (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, in de commissie werd gezegd dat met dit ontwerp de wet op het racisme niet ter discussie stond, maar dat het gewoon om een klein addendum aan deze wet ging. Voor mij staat de wet op het racisme wel ter discussie. Het is een draconische wet die afwijkt van de meest fundamentele principes van de democratie en de rechtsstaat. De wet op het racisme is een draak met zeven koppen.

Deze wet voerde voor het eerst in de geschiedenis van België een opiniedelict in.

Voor het eerst in onze geschiedenis werd het principe van de individuele verantwoordelijkheid in het strafrecht aangepast en werd een collectieve verantwoordelijkheid ingevoerd. De racismewet stelt iedereen strafbaar die lid is van, of medewerking verleent aan, een racistische vereniging. Mededaderschap of medeplechtigheid aan racisme moeten niet worden bewezen. Een fotokopiezaak die de teksten van een parlamentslid X vermenigvuldigt, of de militant die tijdens de verkiezingen een affiche aanplakt van diezelfde kandidaat X, is strafbaar wanneer de uitspraken van parlamentslid Y van dezelfde partij door een rechter als racistisch worden beschouwd. Dat zegt de racismewet.

De scheiding der machten wordt niet meer gerespecteerd. Volgens de Grondwet ben ik nog steeds beschermd wanneer ik iets vertel in het Parlement of wanneer ik een wetsvoorstel indien. Uiteraard zal ik, als ik een consequent parlamentslid ben — en dat probeer ik te zijn — de stellingen die ik hier verdedig, ook buiten dit halfroond verdedigen. Op dat moment word ik strafbaar, omdat ik in het openbaar een voorstel verdedig dat niet «politiek correct» wordt bevonden. Politiek hoort niet voor de rechter. Wat als ik een wetsvoorstel indien waarvan men vindt dat het racistisch is en ik dat voorstel ook verdedig buiten mijn functie, maar erbij zou zeggen dat wel eerst de wet op het racisme moet worden afgeschaft vooraleer dit wetsvoorstel kan worden goedgekeurd? Hoe moet de rechter dit logische probleem aanpakken? Nogmaals, politiek hoort niet voor de rechter.

De wet op het racisme schafte de verjaringstermijnen voor dit soort van misdrijven af. Iemand kan worden veroordeeld als hij zijn medewerking verleent aan een racistische vereniging, maar het racistisch karakter van deze vereniging kan worden aangevoerd aan de hand van teksten die desnoods 20 jaar oud zijn en die op zich dus al zijn verjaard in hoofde van de auteur. Precies dat is gebeurd in het proces dat de Liga voor mensenrechten tegen het Vlaams Blok heeft aangespannen.

Daarenboven is deze wet een aanfluiting van de rechtsstaat, omdat niet de parketten instaan voor de vervolging, maar elke VZW waarvan in de statuten staat dat ze tegen het racisme is, kan om het even wie om het even wanneer rechtstreeks dagvaarden. Professor Senelle noemde dit «het einde van de rechtsstaat», omdat onafhankelijkheid en objectiviteit van de rechtsmacht, uniformiteit van het vervolgingsbeleid en oog voor het algemeen belang niet meer gewaarborgd zijn.

Over de zesde kop van de draak wordt straks gestemd. Racistische drukpersmisdrijven worden niet meer door een volksjury beoordeeld, maar worden door een correctionele rechtbank behandeld.

Het sluitstuk, en zevende kop van de draak, krijgen we nu. Wie veroordeeld is wegens overtreding van de wet op het racisme, kan zijn politieke rechten verliezen.

Het systeem zit goed in elkaar. Samengevat komt het hier op neer: een obscure VZW zonder enige representativiteit of legitimiteit, kan om het even welk parlementslid rechtstreeks dagvaarden, laten veroordelen, uit het Parlement laten zetten en voor de toekomst onverkiesbaar maken en dat zelfs op basis van uitspraken of teksten van een ander parlementslid van diezelfde partij, zonder dat de onschendbaarheid van die laatste wordt opgeheven. Dezelfde obscure VZW kan zelfs alle parlementsliden van die partij uit het Parlement laten zetten, zo bepaalt de wet op het racisme, want elk lid van een racistische vereniging is strafbaar. Van het eenvoudigste basislid tot de hoogste bestuursleden, allemaal kunnen ze door deze VZW worden gedagvaard. Dat is het gevolg van de combinatie van alle wetten die hier worden goedgekeurd.

Vandaag verklaren sommigen nog met een stevige dosis hypocrisie dat het niet de bedoeling is politieke partijen te verbieden of politieke voorstellen voor de rechter te brengen. De dag dat deze wet zal worden toegepast, zullen ze natuurlijk zeggen dat ze moet worden toegepast. Ze zullen zich natuurlijk verschuilen achter de rechterlijke macht wanneer deze een politieke partij verbiedt. Zeg mij niet dat de rechter dat niet zal kunnen. Als een man veroordeeld wordt voor lidmaatschap van een racistische politieke partij, dan is elk lid of elke medewerker van deze partij schuldig aan overtreding van de wet op het racisme. Dat zegt deze wet. Dit houdt een feitelijk verbod in op deze politieke partij.

De pers blijft vandaag opvallend stil. Zijn dit de waakhonden van de democratie? Laat mij niet lachen. Deze waakhonden blaffen maar als iemand met hun been gaat lopen. Als er aan de persvrijheid wordt geraakt of als er wordt gesproken van een algemene correctionalisering van drukpersmisdrijven, dan blaft de pers. Wanneer echter wordt geraakt aan de vrijheid van politieke meningsuiting van een politieke partij, dan horen we zelfs geen gefef. Wie durft mij hier te zeggen dat de vrijheid van meningsuiting van politici in een democratie minder belangrijk is dan de vrijheid van meningsuiting van journalisten.

Sommigen hebben geen boodschap aan een argumentatie die zich beroept op de democratie en op de rechtsstaat. Als het maar tegen het Vlaams Blok is, dan mag alles. Alhoewel ik mij natuurlijk kan vergissen, heb ik toch soms de indruk dat er hier en daar nog een democraat in de Senaat schuilt die met zijn ellebogen aanvoelt dat wat hier allemaal gebeurt, niet pluis is en dat de spelregels van de democratie worden verkracht. Door het verlies van politieke rechten op te leggen en dus de verwijdering uit het Parlement en de toekomstige onverkiesbaarheid te organiseren voor alle personen die een bepaalde mening verdedigen, wordt het principe zelf van de volksvertegenwoordiging aangetast. Mensen die door het volk zijn verkozen, precies omwille van hun politieke standpunten, kunnen uit het Parlement worden geweerd, niet wegens een of ander misdrijf van gemeenrecht, maar precies wegens diezelfde politieke standpunten. Uiteraard zal ik niet ontkennen dat het begaan van bepaalde misdrijven van gemeenrecht tot ontzetting uit de politieke rechten moet kunnen leiden.

Aan degenen hier die nog niet elke democratie reflex en elke zin voor proportie hebben verloren, zeg ik: denk toch eens na over wat u hier aan het doen bent, en overweeg wat de gevolgen zullen zijn indien u werkelijk een politieke mening, die door heel veel mensen wordt gedeeld, vogelvrij verklaart. (*Applaus bij het Vlaams Blok.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik bestijg het spreekgestoelte omdat vorige sprekers een zweem van verdachtmaking op het nationalisme hebben gelegd. De Volksuniefractie van de Kamer heeft dit wetsvoorstel mede ingediend. We beschouwen ons tot nader order nog altijd als democratische nationalist, zoals men ons soms noemt, of gewoon als nationalist en volksnationalist. We voelen ons in het geheel niet bedreigd door deze wet, mijnheer Verreycken.

De heer Hauthem (Vl. Bl.). — Natuurlijk niet.

De heer Loones (VU). — We situeren deze wet in de traditie die sinds 1981 is gegroeid in de strijd tegen racisme en xenofobie. We beschouwen onszelf niet als racisten of xenofoben. Integendeel. Nochtans zijn we volwaardige nationalist. Het Vlaams Blok voelt zich blijkbaar wel bedreigd. Ik zou zeggen wie het schoentje past, trekke het aan. Ik betreur eens te meer deze zielige en tegelijkertijd triomfalistische vertoning. Het Vlaams Blok weet immers al te goed dat het uit deze zaak munt slaat en zich eens te meer kan profileren. Op die manier werkt het in op een van de meest perverse gevoelens, namelijk die waarbij mensen tegen elkaar worden opgezet.

De Volksuniefractie steunt deze wet en de uitbreiding ervan, die het Vlaams Blok misschien eindelijk zal doen nadenken. Ik weet dat er onder de aanhangers, en misschien ook onder de mandatarissen, van het Vlaams Blok personen zijn die zullen beginnen nadenken. Het Blok is immers niet zo monolithisch als wel eens wordt gedacht. Als een dergelijk groot deel van de publieke opinie deze perverse racistische en xenofobe uitingen, die ook terug te vinden zijn in de manier van politiek bedrijven, wil bestraffen, dan zullen misschien ook aanhangers van het Vlaams Blok vanuit democratisch oogpunt beginnen nadenken.

Ik vind het alleszins zeer vervelend dat door dergelijke uitingen het begrip nationalisme telkens weer wordt besmet. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, steeds weer horen we de boutade «wie het schoentje past, trekke het aan». De heer Loones vraagt waarom het Vlaams Blok zich geïsoleerd voelt. Ik raad hem aan de commissieverslagen van de Kamer met betrekking tot de wet op de partijfinanciering na te lezen. Ik raad hem aan de verslagen van de plenaire vergadering van de Kamer dienaangaande na te lezen. Ik raad hem aan de commissieverslagen van de Kamer met betrekking tot de herziening van artikel 150 van de Grondwet na te lezen. Ik raad hem aan de verslagen van de plenaire vergadering van de Kamer dienaangaande na te lezen, alsook de verslagen met betrekking tot de wet over de verkiesbaarheid. Elke keer stelden de indieners dat ze het Vlaams Blok viseerden, dat ze het Vlaams Blok financieel wilden droogleggen. Dit staat letterlijk in de verslagen. Dan vraagt de heer Loones ons nog waarom we ons geïsoleerd voelen. We voelen ons geïsoleerd omdat we geïsoleerd zijn. De heer Loones moet dan ook niet stellen dat de wet voor iedereen geldt. Volgens de indieners en bijna alle fracties van de Kamer is het de bedoeling om het Vlaams Blok als partij te viseren. De Volksunie doet hier aan mee. Blijkbaar is ze de repressie vergeten.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, deze wet zal niet worden toegepast door politieke partijen. Ons vertrouwen reikt immers niet zover dat we iedereen vertrouwen die om het even wat zegt. Deze wet zal worden toegepast door rechters die zich baseren op de tekst van de wet.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, dit is de meest groteske pilatushouding die ik ooit heb gezien. De politieke partijen dienen een wetsvoorstel in. Een politiek benoemd rechter zal na een evaluatie van de teksten door het politiek geïnspireerde

centrum-Leman een oordeel vellen. En daarna onttrekken de indiëners van de wet zich aan elke verantwoordelijkheid. Het zijn de stoute rechters die de wet verkeerd zullen interpreteren. Met deze pilatushouding heb ik toch zeer veel problemen, evenals met de verklaring: «Ze roepen, dus ze zullen wel schuldig zijn.» Dan kan men ook verklaren dat de Kosovaren schuldig zijn aan hun uitdrijving omdat ze ertegen protesteren.

In de tekst van het Kamerverslag staat letterlijk dat zowel de PS als de PSC met deze wet de bedoeling hebben het Vlaams Blok te beletten in Brussel pamfletten te verspreiden. Kan het dan nog iemand verwonderen dat we ons gevisieerd voelen? Laten we de zaken niet omkeren!

De heer Anciaux (VU). — Het gaat wel degelijk om racistische pamfletten. U bent een racist.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Daarover gaat het niet. De kwestie is dat hier wordt ontkend dat deze wet het Vlaams Blok viseert. Dit wordt nochtans in alle verslagen en verklaringen openlijk toegegeven. Ook de heer Loones zegt in zijn opmerking dat er tussen de goede mandatarissen zeker ook slechte zijn. Hij geeft expliciet toe dat hij hiermee de Vlaams-Blok-mandatarissen bedoelt.

Mijnheer de voorzitter, ik heb problemen met de pilatussen die hun handen in onschuld wassen en alles overlaten aan politiek benoemde rechters.

Gaat u allen gerust uw gang, we zien elkaar na 13 juni weer.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, we viseren alle racisten. Het is niet onze schuld dat het Vlaams Blok zichzelf als een racistische partij beschouwt.

Voorts heb ik erop gewezen dat de rechters de wet zullen toepassen. Het Vlaams Blok reageert hierop met de bewering dat alle rechters politiek benoemd zijn door de partijen die hen willen treffen. Bij mijn weten werd tot nu toe geen enkele rechter in Vlaanderen door de PS benoemd.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten. We gaan nu over tot de bespreking van de artikelen waarop amendementen werden ingediend.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles auxquels des amendements ont été déposés.

L'article 2 est ainsi libellé:

Art. 2. Un article 5bis, rédigé comme suit, est inséré dans la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie:

«Art. 5bis. En cas d'infraction visée aux articles 1er, 2, 2bis, 3 et 4 de la présente loi, le condamné peut, en outre, être condamné à l'interdiction conformément à l'article 33 du Code pénal.»

Art. 2. In de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden wordt een artikel 5bis ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 5bis. In geval van een misdrijf als bedoeld in de artikelen 1, 2, 2bis, 3 en 4 van deze wet, kan de veroordeelde bovendien overeenkomstig artikel 33 van het Strafwetboek tot de ontzetting worden veroordeeld.»

De heer Verreycken stelt volgend amendement voor:

«Het voorgestelde artikel 5bis aanvullen als volgt:

«, behalve het recht om:

- verkozen te worden;
- openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen;
- eretekens te dragen of adellijke titels te voeren;
- gezworene of deskundige te zijn;

— als instrumentair of atterend getuige bij akten op te treden;

— in rechte te getuigen, anders dan om enkel inlichtingen te geven;

— deel uit te maken van enige familierraad;

— geroepen te worden tot het ambt van voogd, toezieende voogd of curator;

— het ambt van gerechtelijk raadsman of voorlopig bewindvoerder uit te oefenen;

— wapens te dragen of deel uit te maken van de burgerwacht;

— te dienen bij het leger.»

«Compléter l'article 5bis proposé par ce qui suit:

«, à l'exception du droit:

— d'éligibilité;

— de remplir des fonctions, emplois ou offices publics;

— de porter une décoration, un titre de noblesse;

— d'être juré ou expert;

— d'être témoin instrumentaire ou certificateur dans les actes;

— de déposer en justice autrement que pour y donner de simples renseignements;

— de faire partie d'un conseil de famille;

— d'être appelé aux fonctions de tuteur, subrogé tuteur ou curateur;

— de remplir les fonctions de conseil judiciaire ou d'administrateur provisoire;

— de port d'armes ou de faire partie de la garde civique;

— de servir dans l'armée.»

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, dit amendement verdient zeker te worden goedgekeurd, hoewel niet iedereen zal instemmen met de tekst.

Het amendement geeft een opsomming van de rechten waaruit iemand kan worden ontzet, om aan te tonen dat een persoon «semi burgerlijk dood» is wanneer al deze rechten hem worden ontnomen. Het enige dat hem nog rest, is het eigendomsrecht.

De burgerlijke dood is bij de Grondwet afgeschaft, maar men voert de «semi burgerlijke dood» in voor personen die een verkeerde politieke opinie aanhangen.

De «groene Khmer» schrijven boekjes over onze partij en verklaren dat we in kampen moeten worden opgesloten. Ik begrijp de visie die in deze boekjes wordt ontwikkeld, gezien de wijze waarop andere Khmer in de rest van de wereld hun politieke ideeën hebben opgelegd. De constitutionalisten in dit halfroond begrijp ik echter niet. Al deze rechten, namelijk verkozen worden, openbare ambten, bedieningen of betrekkingen vervullen, eretekens dragen, gezworene zijn, als instrumentair of atterend getuige optreden, in rechte getuigen, deel uitmaken van de familierraad, geroepen worden tot het ambt van voogd, het ambt van gerechtelijk raadsman, of voorlopig bewindvoerder uitoefenen, wapens dragen of deel uitmaken van een burgerwacht en dienen bij het leger. Al deze rechten kunnen worden ontnomen, indien een rechter de wet maximaal wil toepassen. Wie al deze rechten wordt ontnomen, is burgerlijk dood. Waarom protesteren de constitutionalisten hier niet tegen? Indien ze de Grondwet zo ernstig nemen, zouden ze elke aantasting ervan moeten wegwuiven.

Ik zal de stemming over dit amendement aandachtig volgen.

M. le président. — L'article 3 est ainsi libellé:

Art. 3. L'article 1er, alinéa 3, de la loi du 23 mars 1995 tendant à réprimer la négation, la minimisation, la justification ou l'approbation du génocide commis par le régime national-socialiste allemand pendant la Seconde Guerre mondiale, est remplacé par ce qui suit:

«Le condamné peut, en outre, être condamné à l'interdiction conformément à l'article 33 du Code pénal.»

Art. 3. Artikel 1, derde lid, van de wet van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd, wordt vervangen door wat volgt:

«De veroordeelde kan bovendien overeenkomstig artikel 33 van het Strafwetboek tot de ontzetting worden veroordeeld.»

De heer Verreycken stelt volgend amendement voor:

«Het voorgestelde lid aanvullen als volgt:

«, behalve het recht om:

- verkozen te worden;
  - openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen;
  - eretekens te dragen of adellijke titels te voeren;
  - gezworene of deskundige te zijn;
  - als instrumentair of attesterend getuige bij akten op te treden;
  - in rechte te getuigen, anders dan om enkel inlichtingen te geven;
  - deel uit te maken van enige familieraad;
  - geroepen te worden tot het ambt van voogd, toezienende voogd of curator;
  - het ambt van gerechtelijk raadsman of voorlopig bewindvoerder uit te oefenen;
  - wapens te dragen of deel uit te maken van de burgerwacht;
  - te dienen bij het leger.»
- «Compléter l'alinéa proposé par ce qui suit:
- «, à l'exception du droit:
- d'éligibilité;
  - de remplir des fonctions, emplois ou offices publics;
  - de porter une décoration, un titre de noblesse;
  - d'être juré ou expert;
  - d'être témoin instrumentaire ou certificateur dans les actes;
  - de déposer en justice autrement que pour y donner de simples renseignements;
  - de faire partie d'un conseil de famille;
  - d'être appelé aux fonctions de tuteur, subrogé tuteur ou curateur;
  - de remplir les fonctions de conseil judiciaire ou d'administrateur provisoire;
  - de port d'armes ou de faire partie de la garde civique;
  - de servir dans l'armée.»

De aangehouden stemmingen en de stemming over het geheel van het wetsontwerp hebben later plaats.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De vergadering is geschorst.

La séance est suspendue.

— De vergadering wordt geschorst om 11.45 uur.

La séance est suspendue à 11 h 45.

Ze wordt hervat om 12 uur.

Elle est reprise à 12 heures.

De voorzitter. — De vergadering is hervat.

La séance est reprise.

WETSONTWERP OP DE KANSSPELEN, DE KANSSPELINRICHTINGEN EN DE BESCHERMING VAN DE SPELERS

Aangehouden stemmingen

PROJET DE LOI SUR LES JEUX DE HASARD, LES ÉTABLISSEMENTS DE JEUX DE HASARD ET LA PROTECTION DES JOUEURS

Votes réservés

De voorzitter. — We gaan nu over tot de aangehouden stemmingen.

Nous devons procéder maintenant aux votes réservés.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik vraag me af of het niet aangewezen is dat de Senaat het hele dossier, wetsontwerp en amendementen inbegrepen, zou terugzenden naar de commissie, aangezien er hieromtrent een belangrijke gerechtelijke procedure aanhangig is.

Het zou ons benieuwen te vernemen hoe de tekst van de regering, die als amendement op de tekst van senator Weyts werd ingediend, is tot stand gekomen. Luidens krantencomentaren bestaan er ernstige vermoedens van corruptie, omkoperij, geld toesteken onder tafel, en zo meer. Pas als de rechtbank zich hierover heeft uitgesproken, kan de Senaat over deze tekst stemmen. Ik verzoek u dus het gehele dossier naar de commissie te verwijzen en de gerechtelijke uitspraak af te wachten.

M. le président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, j'estime qu'il convient d'écarter cette proposition étant donné que la commission des Finances et des Affaires économiques a adopté le texte tel que transmis par la Chambre. Il n'y a donc aucune raison de nous pencher à nouveau sur ce projet de loi.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, er zijn een aantal objectieve redenen om bij de behandeling van dit ontwerp voorzichtig te werk te gaan. Ook mij lijkt het dus aangewezen het ontwerp naar de commissie terug te zenden zodat we over voldoende tijd beschikken om de omstandigheden waarin deze wettekst werd geredigeerd, te kunnen onderzoeken.

Ook al omwille van de inhoud van het ontwerp lijkt het uitstellen van de stemming mijns inziens aangewezen, maar ik geef toe dat dit motief van een andere orde is.

Bovenal moet het resultaat van het gerechtelijk onderzoek worden afgewacht.

De voorzitter. — Ik stel voor dat we ons uitspreken over het verzoek tot terugzending naar de commissie.

— Dit verzoek, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

Cette demande, mise aux voix par assis et levé, n'est pas adoptée.

De voorzitter. — We stemmen eerst over het amendement van de heer Coene c.s. op artikel 11.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. Coene et consorts à l'article 11.

Het woord is aan de heer Coveliers voor een stemverklaring.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, we pleiten voor het aannemen van deze amendementen die de wet strenger en coherenter maken.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.

63 membres sont présents.

41 stemmen neen.

41 votent non.

17 stemmen ja.

17 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coveliers, Desmedt, Devolder, Goovaerts, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Boutmans, Daras, Mmes Dardenne, Dua et M. Hazette.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Coene c.s. op artikel 25.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Coene et consorts à l'article 25.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Coene ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Coene est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Coene c.s. op artikel 29.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Coene et consorts à l'article 29.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Coene ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Coene est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Coene c.s. op artikel 34.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Coene et consorts à l'article 34.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Coene ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Coene est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP OP DE GELIJKE BEHANDELING VAN MANNEN EN VROUWEN TEN AANZIEN VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN, DE TOEGANG TOT HET ARBEIDSPROCES EN DE PROMOTIEKANSEN, DE TOEGANG TOT EEN ZELFSTANDIG BEROEP EN DE AANVULLENDE REGELINGEN VOOR SOCIALE ZEKERHEID (EVOCATIE)

Aangehouden stemmingen

PROJET DE LOI SUR L'ÉGALITÉ DE TRAITEMENT ENTRE HOMMES ET FEMMES EN CE QUI CONCERNE LES CONDITIONS DE TRAVAIL, L'ACCÈS À L'EMPLOI ET AUX POSSIBILITÉS DE PROMOTION, L'ACCÈS À UNE PROFESSION INDÉPENDANTE ET LES RÉGIMES COMPLÉMENTAIRES DE SÉCURITÉ SOCIALE (ÉVOCA-TION)

Votes réservés

De voorzitter. — We gaan nu over tot de aangehouden stemmingen.

Nous devons procéder maintenant aux votes réservés.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par Mme Dardenne à l'article 20.

We stemmen eerst over het amendement van mevrouw Dardenne op artikel 20.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

38 votent non.

38 stemmen neen.

13 votent oui.

13 stemmen ja.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Bourgeois, Buelens, Caluwé, Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mme Milquet, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen,

Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Boutmans, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, MM. Goovaerts, Goris, Mmes Leduc, Merchiers, Nelis-Van Liedekerke et M. Vergote.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

M. Bock, Mmes Cantillon, Cornet d'Elzius, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Destexhe, Foret, Hatry et Mme Mayence-Goossens.

M. le président. — La parole est à Mme Delcourt pour une explication de vote.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le président, je me suis abstenue parce que l'amendement de Mme Dardenne est identique à la disposition introduite par le gouvernement dans le texte initial. En l'occurrence, cet amendement vise à permettre aux associations féminines d'ester en justice en ce qui concerne l'égalité de traitement entre hommes et femmes.

J'ai voulu attirer l'attention du Sénat car, en fait, je crois que ce serait un bon amendement mais si nous l'avions adopté, le projet risquait de ne pas être voté avant la fin de la législature. Je me suis abstenue mais je souhaiterais que nous rédigeons un nouveau texte à la rentrée parlementaire qui reprenne cette proposition.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw de Bethune voor een stemverklaring.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik wens me aan te sluiten bij de stellingname van mevrouw Delcourt. Verder kan ik ook principieel instemmen met het amendement van mevrouw Dardenne. Het lijkt me inderdaad beter dat er in de loop van de volgende zittingsperiode een ruimer debat kan worden georganiseerd over het vorderingsrecht.

De voorzitter. — We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP BETREFFENDE HET HERSTEL VAN DE OORLOGSSCHADE 40-45 IN TOEPASSING VAN DE WET VAN 6 JULI 1948 WAARBIJ HET HERSTEL VAN DE OORLOGSSCHADE AAN DE GOEDEREN NOODZAKELIJK VOOR EEN OPENBARE DIENST OF VOOR HET NASTREVEN VAN EEN DOEL VAN ALGEMEEN NUT TEN LASTE VAN DE STAAT WORDT GELEGD (EVOCATIE)

Aangehouden stemmingen

PROJET DE LOI RELATIVE À LA RÉPARATION DES DOMMAGES DE GUERRE 40-45 EN APPLICATION DE LA LOI DU 6 JUILLET 1948 METTANT À CHARGE DE L'ÉTAT LA RÉPARATION DES DOMMAGES DE GUERRE AUX BIENS NÉCESSAIRES À UN SERVICE PUBLIC OU À LA POURSUITE D'UNE FIN D'INTÉRÊT GÉNÉRAL (ÉVOCATION)

Votes réservés

De voorzitter. — De heer Verreycken vraagt de terugzending van het ontwerp naar de commissie.

Ik breng het verzoek tot terugzending naar de commissie in stemming.

Je mets aux voix la demande de renvoi en commission.

Dit verzoek, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

Cette demande, mise aux voix par assis et levé, n'est pas adoptée.

De voorzitter. — We gaan nu over tot de aangehouden stemmingen.

Nous devons procéder aux votes réservés.

We stemmen over het amendement van de heer Verreycken dat ertoe strekt een artikel 4bis in te voegen.

Nous avons à nous prononcer sur l'amendement déposé par M. Verreycken tendant à insérer un article 4bis.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.

63 membres sont présents.

55 stemmen ja.

55 votent oui.

5 stemmen neen.

5 votent non.

3 onthouden zich.

3 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Anciaux, Loones et Vandembroeke.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, wie weet waarover het amendement handelt, zal onze stemverklaring wellicht begrijpen.

We gaan wel akkoord met het principe, maar niet met de procedure.

M. le président. — La parole est à M. Hazette pour une explication de vote.

M. Hazette (PRL-FDF). — Monsieur le président, mon vote n'a pas été enregistré. J'ai voulu voter négativement.

M. le président. — Il vous en est donné acte.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 30 JULI 1981 TOT BESTRAFFING VAN BEPAALDE DOOR RACISME OF XENOFOBIE INGEGEVEN DADEN ALSMEDE VAN DE WET VAN 23 MAART 1995 TOT BESTRAFFING VAN HET ONTKENNEN, MINIMALISEREN, RECHTVAARDIGEN OF GOEDKEUREN VAN DE GENOCIDE DIE TIJDENS DE TWEDE WERELDOORLOG DOOR HET DUITSE NATIONAAL-SOCIALISTISCHE REGIME IS GEPLEEGD (EVOCATIE)

Aangehouden stemmingen

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 30 JUILLET 1981 TENDANT À RÉPRIMER CERTAINS ACTES INSPIRÉS PAR LE RACISME OU LA XÉNOPHOBIE, AINSI QUE LA LOI DU 23 MARS 1995 TENDANT À RÉPRIMER LA NÉGATION, LA MINIMISATION, LA JUSTIFICATION OU L'APPROBATION DU GÉNOCIDE COMMIS PAR LE RÉGIME NATIONAL-SOCIALISTE ALLEMAND PENDANT LA SECONDE GUERRE MONDIALE (ÉVOCA-TION)

Votes réservés

De voorzitter. — We gaan nu over tot de aangehouden stem-mingen.

Nous devons procéder maintenant aux votes réservés.

We stemmen nu over het amendement van de heer Verreycken op artikel 2.

Nous avons à nous prononcer sur l'amendement déposé par M. Verreycken à l'article 2.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

- 65 leden zijn aanwezig.
- 65 membres sont présents.
- 60 stemmen neen.
- 60 votent non.
- 5 stemmen ja.
- 5 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het amen-dement van de heer Verreycken op artikel 3.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Verreycken à l'article 3.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Verreycken ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Verreycken est également valable pour cet amendement. (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

WETSONTWERP HOUDENDE WIJZIGING, WAT HET TUCHTRECHT VOOR DE LEDEN VAN DE RECHTER-LIJKE ORDE BETREFT, VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT LE CODE JUDICIAIRE EN CE QUI CONCERNE LE RÉGIME DISCIPLINAIRE APPLICA-BLE AUX MEMBRES DE L'ORDRE JUDICIAIRE

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de Volksunie-fractie zal zich onthouden zoals in de Kamer. Er worden vier tuchtorganen ingesteld, de korpschef, de Nederlandstalige en de Franstalige tuchtraad en de nationale tuchtraad. Voor deze laatste zien we geen enkele rol weggelegd. Die heeft volgens ons geen enkele zin.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

- 63 leden zijn aanwezig.
- 63 membres sont présents.
- 60 stemmen ja.
- 60 votent oui.
- 3 s'abstiennent.
- 3 onthouden zich.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De

Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mmes Jeanmoye, Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Anciaux, Loones et Vandembroeke.

WETSVORSTEL STREKKENDE OM DE MOGELIJKHEID VAN TOEWIJZING BIJ VOORRANG UIT TE BREIDEN TOT HET GEVAL VAN OVERLIJDEN EN ECHTSCHIEDING VAN ECHTGENOTEN DIE GEHUWD ZIJN ONDER HET STELSEL VAN SCHEIDING VAN GOEDEREN

Verwerping

PROPOSITION DE LOI ÉTENDANT LA FACULTÉ D'ATTRIBUTION PRÉFÉRENTIELLE DANS LES CAS DE DÉCÈS ET DE DIVORCE D'ÉPOUX MARIÉS SOUS LE RÉGIME DE LA SÉPARATION DE BIENS

Rejet

De voorzitter. — We moeten ons uitspreken over het wetsvoorstel waarvan de commissie de verwerping voorstelt.

Nous devons nous prononcer sur la proposition dont la commission propose le rejet.

Ik breng de conclusie van de commissie in stemming.

Je mets donc aux voix les conclusions de la commission.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

43 stemmen ja.

43 votent oui.

9 stemmen neen.

9 votent non.

13 s'abstiennent.

13 onthouden zich.

Derhalve is het conclusie van de commissie aangenomen en wordt het wetsvoorstel verworpen.

En conséquence, les conclusions de la commission sont adoptées et la proposition de loi est rejetée.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bourgeois, Buelens, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Hostekint, Hotyat, Istasse, Lallemand, Mme Lizin, MM. Loones, Mahoux,

Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, van Wallendael, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

M. Bock, Mme Cornet d'Elzjus, M. De Decker, Desmedt, Destexhe, Foret, Hatry, Hazette et Mme Mayence-Goossens.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Boutmans, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, MM. Goovaerts, Goris, Mmes Jeanmoye, Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans et Vergote.

WETSONTWERP OP DE KANSSPELEN, DE KANSSPELINRICHTINGEN EN DE BESCHERMING VAN DE SPELERS

Stemming

PROJET DE LOI SUR LES JEUX DE HASARD, LES ÉTABLISSEMENTS DE JEUX DE HASARD ET LA PROTECTION DES JOUEURS

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

Het woord is aan de heer Olivier voor een stemverklaring.

De heer Olivier (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de CVP zal het wetsontwerp op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers met overtuiging goedkeuren om drie redenen.

Ten eerste wordt er door het goedkeuren van dit wetsontwerp een wettelijk kader geschapen voor de sector en een definitief punt gezet achter het gedoogbeleid. De kansspelen blijven verboden. De exploitatie ervan wordt enkel mogelijk met een vergunning in de drie volgende domeinen; de horeca, de lunaparken en de casino's. Deze vergunningen zijn aan zeer strenge voorwaarden onderworpen. Een kansspelcommissie houdt hierop toezicht en geeft adviezen aan de regering.

Ten tweede voorziet dit wetsontwerp in een reeks beschermende maatregelen ten aanzien van de spelers zodat de sociale ellende die uit de gokverslaving voortvloeit, wordt teruggedrongen. Dit is voor ons bijzonder belangrijk.

Ten derde werd deze aangelegenheid in Kamer en Senaat grondig besproken. Het wetsvoorstel werd door de regering grondig geamendeerd. Er werd een reeks hoorzittingen georganiseerd waarin zowel de sector van de kansspelen als gokverslaafden en zelfhulpgroepen ter voorkoming van de gokverslaving werden gehoord. Tot slot werd over het voorstel en de amendementen van de regering het advies van de Raad van State gevraagd. Het werd met bijzonder veel aandacht besproken in de Senaatscommissies voor de Sociale Aangelegenheden, voor de Justitie en voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Dit zijn voldoende redenen om dit wetsontwerp goed te keuren. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vergote voor een stemverklaring.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de problematiek van de kansspelen en de gokverslaving ligt mij na aan het hart. Het gevaar voor verslaving aan het spel trok mijn aandacht toen mensen in mijn omgeving door een onweerstaanbare drang om te spelen zichzelf, hun gezin en hun familie ten gronde begonnen te richten.

De unanieme goedkeuring in de Senaat op 12 maart 1998 van mijn resolutie tegen de gokverslaving stemde me hoopvol. De bespreking van dit wetsontwerp in de Senaat boorde deze hoop echter al snel de grond in.

Steeds hebben we, als ethicus die boven de privé-belangen staat en die het algemeen belang moet dienen, geprobeerd de wet op de kansspelen via amendementen te verbeteren. Groot was dan ook onze ontgoocheling toen talrijke goed gefundeerde amendementen werden verworpen, wat ook in de Kamer gebeurde. Technische amendementen om sommige onzinnige bepalingen van de in de Kamer goedgekeurde tekst te wijzigen, werden deze week door de meerderheid in de commissie verworpen. Blijkbaar is de druk om het Brussels casino te realiseren belangrijker dan een goede wetgeving.

We zijn ervan overtuigd dat de nieuwe wet absoluut noodzakelijk is. De talrijke positieve elementen ervan verheugen ons.

De VLD is echter van oordeel dat we een historische kans hebben gemist om een adequate en sluitende wetgeving uit te werken. Derhalve zullen we ons onthouden. Daarenboven kondig ik nu reeds aan dat we in de volgende legislatuur een wetsvoorstel zullen indienen om deze wet aan te passen. De menselijke drama's die de gokverslaving met zich brengt, zijn immers te groot en moeten in de wetgeving worden opgevangen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, aan de stemverklaring van de heer Vergote heb ik niet veel toe te voegen.

We zullen dit wetsontwerp niet goedkeuren, niet omdat er geen positieve elementen in vervat zijn, maar wel omdat te weinig rekening wordt gehouden met de menselijke drama's die door gokverslaving ontstaan en omdat de gokindustrie hier nog versterkt uitkomt. Met de goedkeuring van deze wet worden tal van illegale praktijken wettelijk gemaakt.

Het casino van Brussel heeft heel wat volksvertegenwoordigers ervan overtuigd om deze wet gunstig genegen te zijn. Ik heb zelfs de indruk dat een aantal bepalingen aan de tekst werden toegevoegd om te verdoezelen dat het in hoofdzaak ging om het opstarten van een casino in Brussel.

Dat het casino in Brussel wordt gerealiseerd, vind ik niet goed. De menselijke drama's en de sociale problemen die er het gevolg van zullen zijn, vereisen een veel betere en menselijke aanpak, en de gokindustrie moet harder worden aangepakt. Ik begrijp dan ook niet waarom hieraan zo weinig steun wordt gegeven. Er staan hier toch ernstige zaken op het spel.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijneer de voorzitter, in deze sector gaat het om ongelooflijke bedragen en grote menselijke drama's.

Agalev en Écolo waren van plan het wetsontwerp goed te keuren, omdat er dan eindelijk een reglementering terzake zal zijn en als is ze verre van volmaakt, ze zet toch in enige mate een rem op de expansie van de goksector.

Aangezien er de voorbije dagen toch enige twijfel is gerezen over de totstandkoming van de wet en de eventuele beïnvloeding van zowel het oorspronkelijke wetsvoorstel als het regeringsamendement dat uiteindelijk in grote lijnen de wet heeft bepaald, zullen we ons bij de stemming onthouden. We hebben geen duidelijkheid over wat er precies is gebeurd en kunnen voor deze wet dan ook geen verantwoordelijkheid opnemen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ongetwijfeld moet de sector worden gereguleerd. Ik ben het volkomen eens met collega Vergote, wanneer hij wijst op de menselijke en sociale drama's waarmee een gokverslaving gepaard kan gaan. Het verbaast me dan ook dat de amendementen die de wet wilden verstrengen, zoals de fractieleider van de VLD verklaarde, werden verworpen, ook door degenen die menen dat een wet voor deze sector niet streng genoeg kan zijn. Dat ze streng moet zijn, is alvast gebleken uit de manier waarop de lobbygroep van deze sector tewerk is gegaan. Deze groep heeft ook mij bezocht en opende het gesprek met de vraag hoe ze mijn verkiezingscampagne konden sponsoren. Met deze openingszin voor ogen heb ik de grootste twijfels bij de wijze waarop deze wet is tot stand gekomen. Indien men inderdaad tracht één man om te kopen, dan blijft de mogelijkheid dat ook andere mensen op dezelfde wijze werden benaderd. Daarom vroeg ik het ontwerp naar de commissie terug te sturen. Daarom vroeg ik ook eerst het gerechtelijk onderzoek en de gerechtelijke uitspraak af te wachten, want daaruit kan blijken of we niet een wet goedkeuren die is tot stand gekomen door mechanismen die ons onwaardig zijn. We zullen ons dan ook bij de stemming onthouden, omdat we echt menen dat het gerechtelijk onderzoek eerst zijn gang moet gaan voor we over het ontwerp kunnen stemmen.

M. le président. — La parole est à M. Hotyat pour une explication de vote.

M. Hotyat (PS). — Monsieur le président, il est essentiel d'avoir à l'esprit que le projet de loi sur lequel nous devons nous prononcer, une fois voté, mettra un terme à une situation de non-droit hautement regrettable. En effet, les casinos sont dans l'illégalité, de même que les salles de jeux automatiques et les débits de boissons pourvus de tels jeux; ces établissements font l'objet d'un contrôle insuffisant.

Pour aboutir au vote de ce projet, le Sénat a accompli un travail considérable. Sa commission des Finances et des Affaires économiques a travaillé sur la base d'un amendement global du gouvernement à la proposition initiale de notre collègue M. Weyts.

La commission disposait d'un avis du Conseil d'État sur la proposition initiale de notre collègue ainsi qu'un avis du même conseil sur le texte du gouvernement. Les commissions de la Justice et des Affaires sociales ont également émis des avis sur ce projet.

La commission des Finances a débuté l'examen du dossier en novembre 1996 et l'a clôturé en octobre 1998. Plus de 150 amendements ont été examinés de façon détaillée. Il en a résulté une proposition de la commission nettement plus sévère que le texte de base. Le Sénat a approuvé ce texte. Celui-ci a ensuite été examiné par la Chambre et amendé dans le sens d'une sévérité encore accrue. Il est vraisemblablement le texte le plus sévère en Europe en la matière.

Pour nous, le travail du Sénat, de la Chambre et, en particulier, des commissions compétentes, a été totalement indépendant. Nous sommes heureux que tout à l'heure, le Sénat se soit opposé au renvoi en commission. L'enquête judiciaire en cours n'est pas de notre compétence; elle relève d'un pouvoir indépendant du nôtre. Elle n'aurait pu servir de prétexte à arrêter le travail parlementaire.

Ne pas adopter le projet aurait abouti à donner satisfaction à ceux qui n'apprécient pas le texte proposé à notre vote, dans la mesure où celui-ci débouchera sur une réglementation et un contrôle sévère d'un secteur jusqu'ici en marge de la loi.

Il faut impérativement sortir de l'illégalité. Le groupe socialiste votera évidemment en faveur de ce projet. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, voor een keer neem ik het woord niet namens de gehele fractie, maar wel omwille van de belangen van mijn streek, de Vlaamse kust, te verdedigen. Met deze wet worden de vestingsplaatsen van de casino's gebetonneerd. Eentje ervan ligt in Brussel. Dat betekent dat de bussen met Chinese restaurantuitbaters die elke zaterdag naar Oostende kwamen, nu in Brussel kunnen blijven. Van een dergelijke commerciële aangelegenheid moeten we ons uiteraard niets aantrekken. Het resultaat is echter ook dat er aan de Westkust nooit een casino zal kunnen worden gevestigd, ook al werd daar jarenlang voor gevochten. Dit zou niet zo erg zijn, als dit ook geen juridische inconsequentie inhield. De Raad van State heeft er uitdrukkelijk op gewezen dat dit afwijkt van het beleid van vrije vestiging. Zo'n afwijking is enkel mogelijk op basis van objectieve criteria, die volgens ons niet zijn vervuld. De overgang van een gedoogbeleid naar vergunningen moet op een wettelijke manier gebeuren. Ik kan dus nu reeds aankondigen dat we een procedure voor het Arbitragehof zullen starten wegens de schending van het gelijkheidsbeginsel.

M. le président. — La parole est à Mme Willame pour une explication du vote.

Mme Willame-Boonen (PSC). — Monsieur le président, je me rallie entièrement aux propos de M. Hotyat concernant cette loi que nous allons voter aujourd'hui et qui a donné lieu à un nombre important d'amendements au Sénat et à la Chambre dans un sens extrêmement restrictif.

Ce qui se passe aujourd'hui dans notre assemblée me semble être une dernière manœuvre pour éviter le vote. Or, il me semble très important que ce texte soit adopté.

Par ailleurs, je souhaite que la loi sur le blanchiment d'argent notamment soit appliquée aux casinos.

M. le président. — Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

44 votent oui.

44 stemmen ja.

9 votent non.

9 stemmen neen.

19 s'abstiennent.

19 onthouden zich.

Le Sénat ayant décidé de se rallier au projet, celui-ci sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Vermits de Senaat beslist heeft in te stemmen met het ontwerp, zal het aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op koninklijke bekrachtiging.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Anciaux, Loones et Vandembroeke.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. Desmedt, Devolder, Mme Dua, MM. Goovaerts, Goris, Hazette, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

PROPOSITION DE RÉOLUTION RELATIVE AUX TAUX DE TVA SUR LES SERVICES À FORTE INTENSITÉ DE MAIN-D'ŒUVRE

Vote

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE HET BTW-TARIEF OP ARBEIDSINTENSIEVE DIENSTEN

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition de résolution.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van resolutie.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

La résolution est adoptée et sera transmise au ministre des Finances. À la suite de ce vote, la proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 20 du 20 juillet 1970 fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et services selon ces taux devient sans objet.

De resolutie wordt aangenomen en zal aan de minister van Financiën meegedeeld worden. Ten gevolge van deze stemming vervalt het wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 30 MARS 1994
PORTANT DES DISPOSITIONS SOCIALES (ÉVOCA-
TION)

Vote

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN
30 MAART 1994 HOUDENDE SOCIALE BEPALINGEN
(EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

64 membres sont présents.

64 leden zijn aanwezig.

47 votent oui.

47 stemmen ja.

12 votent non.

12 stemmen neen.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, MM. Erdman, Foret, Goovaerts, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Daras, Mmes Dardenne, Dua, MM. Loones, Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem et Verreycken.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Coveliers, Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke et M. Vautmans.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 23 DE LA LOI DU
4 JUILLET 1989 RELATIVE À LA LIMITATION ET AU
CONTRÔLE DES DÉPENSES ÉLECTORALES ENGAGÉES
POUR LES ÉLECTIONS DES CHAMBRES FÉDÉRALES
AINSI QU'AU FINANCEMENT ET À LA COMPTABILITÉ
OUVERTE DES PARTIS POLITIQUES

Vote

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 23 VAN
DE WET VAN 4 JULI 1989 BETREFFENDE DE
BEPERKING EN DE CONTROLE VAN DE VERKIE-
ZINGSUITGAVEN VOOR DE VERKIEZINGEN VAN DE
FEDERALE KAMERS, DE FINANCIERING EN DE OPEN
BOEKHOUDING VAN DE POLITIEKE PARTIJEN

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

PROJET DE LOI SUR L'ÉGALITÉ DE TRAITEMENT ENTRE HOMMES ET FEMMES EN CE QUI CONCERNE LES CONDITIONS DE TRAVAIL, L'ACCÈS À UNE PROFESSION INDÉPENDANTE ET LES RÉGIMES COMPLÉMENTAIRES DE SÉCURITÉ SOCIALE (ÉVOCA-TION)

Vote

WETSONTWERP OP DE GELIJKE BEHANDELING VAN MANNEN EN VROUWEN TEN AANZIEN VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN, DE TOEGANG TOT HET ARBEIDSPROCES EN DE PROMOTIEKANSEN, DE TOEGANG TOT EEN ZELFSTANDIG BEROEP EN DE AANVULLENDE REGELINGEN VOOR SOCIALE ZEKERHEID (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghé, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weys et Mme Willame-Boonen.

PROJET DE LOI MODIFIANT LE CODE JUDICIAIRE À L'OCCASION DE LA LOI SUR L'ÉGALITÉ DE TRAITEMENT ENTRE HOMMES ET FEMMES EN CE QUI CONCERNE LES CONDITIONS DE TRAVAIL, L'ACCÈS À UNE PROFESSION INDÉPENDANTE ET LES RÉGIMES COMPLÉMENTAIRES DE SÉCURITÉ SOCIALE (ÉVOCA-TION)

Vote

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK NAAR AANLEIDING VAN DE WET OP DE GELIJKE BEHANDELING VAN MANNEN EN VROUWEN TEN AANZIEN VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN, DE TOEGANG TOT HET ARBEIDSPROCES EN DE PROMOTIEKANSEN, DE TOEGANG TOT EEN ZELFSTANDIG BEROEP EN DE AANVULLENDE REGELINGEN VOOR SOCIALE ZEKERHEID (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghé, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weys et Mme Willame-Boonen.

PROJET DE LOI PORTANT LE TARIF DES TAXES CONSULAIRES ET DES DROITS DE CHANCELLERIE (ÉVOCA-TION)

Vote

WETSONTWERP HOUDENDE HET TARIEF VAN DE CONSULAIRE RECHTEN EN DE KANSELARIJ-RECHTEN (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

62 votent oui.

62 stemmen ja.

4 s'abstiennent.

4 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Boutmans, Daras, Mmes Dardenne et Dua.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

PROJET DE LOI RELATIVE À LA COOPÉRATION INTERNATIONALE BELGE (ÉVOCA-TION)

Vote

WETSONTWERP BETREFFENDE DE BELGISCHE INTERNATIONALE SAMENWERKING (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

38 votent oui.

38 stemmen ja.

5 votent non.

5 stemmen neen.

23 s'abstiennent.

23 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vandenberghe, Vautmans et Vergote.

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 14 JUILLET 1991 SUR LES PRATIQUES DU COMMERCE ET SUR L'INFORMATION ET LA PROTECTION DU CONSOMMATEUR (ÉVOCATION)

PROJET DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 97 ET 117 DE LA LOI DU 14 JUILLET 1991 SUR LES PRATIQUES DU COMMERCE ET SUR L'INFORMATION ET LA PROTECTION DU CONSOMMATEUR

Vote

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 14 JULI 1991 BETREFFENDE DE HANDELSPRAKTIJKEN EN DE VOORLICHTING EN BESCHERMING VAN DE CONSUMENT (EVOCATIE)

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE ARTIKELN 97 ET 117 VAN DE WET VAN 14 JULI 1991 BETREFFENDE DE HANDELSPRAKTIJKEN EN DE VOORLICHTING EN BESCHERMING VAN DE CONSUMENT

Stemming

M. le président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over het geheel van deze wetsontwerpen. (*Instemming.*)

Nous passons au vote.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

52 votent oui.

52 stemmen ja.

14 s'abstiennent.

14 onthouden zich.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de wetsontwerpen aangenomen.

Étant donné que le Sénat a adopté le premier projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien we het eerste ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op koninklijke bekrachtiging.

Le deuxième projet sera soumis à la sanction royale.

Het tweede ontwerp zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Goris, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenbergh, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Bock, Buelens, Ceder, Mme Cornet d'Elzies, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Foret, Hatry, Hazette, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Van Hauthem et Verreycken.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 54 VAN DE WET VAN 15 DECEMBER 1980 BETREFFENDE DE TOEGANG TOT HET GRONDGEBIED, HET VERBLIJF, DE VESTIGING EN DE VERWIJDERING VAN VREEMDELINGEN EN VAN ARTIKEL 57TER VAN DE ORGANIEKE WET VAN 8 JULI 1976 BETREFFENDE DE OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN, VAN DE ARTIKELN 2, § 5, 5, § 2, EN 11BIS VAN DE WET VAN 2 APRIL 1965 BETREFFENDE HET TEN LASTE NEMEN VAN DE STEUN VERLEEND DOOR OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 54 DE LA LOI DU 15 DÉCEMBRE 1980 SUR L'ACCÈS AU TERRITOIRE, LE SÉJOUR, L'ÉTABLISSEMENT ET L'ÉLOIGNEMENT DES ÉTRANGERS ET L'ARTICLE 57TER DE LA LOI DU 8 JUILLET 1976 ORGANIQUE DES CENTRES PUBLICS D'AIDE SOCIALE, LES ARTICLES 2, § 5, 5, § 2, ET 11BIS DE LA LOI DU 2 AVRIL 1965 RELATIVE À LA PRISE EN CHARGE DES SECOURS ACCORDÉS PAR LES CENTRES PUBLICS D'AIDE SOCIALE (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we het ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben het wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Le Sénat ayant adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aan de stemming hebben deelgenomen :

Ont pris part au vote :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzies, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat,

Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 29 JULI 1955 TOT OPRICHTING VAN EEN LANDBOUWFONDS (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 29 JUILLET 1955 CRÉANT UN FONDS AGRICOLE (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

47 stemmen ja.

47 votent oui.

19 onthouden zich.

19 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzuis, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE OP 28 MEI 1979 GECOÖRDINEERDE WETTEN BETREFFENDE DE ORGANISATIE VAN DE MIDDENSTAND (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT LES LOIS RELATIVES À L'ORGANISATION DES CLASSES MOYENNES, COORDONNÉES LE 28 MAI 1979 (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

63 stemmen ja.

63 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden heeft zich :

S'est abstenu :

M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, j'ai voulu voter oui.

M. le président. — Il vous en est donné acte.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 10 VAN DE WET VAN 12 JULI 1976 BETREFFENDE HET HERSTEL VAN ZEKERE SCHADE VEROORZAAKT AAN PRIVATE GOEDEREN DOOR NATUURRAMPEN (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 10 DE LA LOI DU 12 JUILLET 1976 RELATIVE À LA RÉPARATION DE CERTAINS DOMMAGES CAUSÉS À DES BIENS PRIVÉS PAR DES CALAMITÉS NATURELLES (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we het ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben het wetsontwerp niet te amenderen. Het ontwerp zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Le Sénat ayant adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aan de stemming hebben deelgenomen:

Ont pris part au vote:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weys et Mme Willame-Boonen.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 29 MAART 1963 ERTOE STREKKENDE DE RENDABILITEIT IN DE LANDBOUW OP TE VOEREN EN ZIJN GE- LIJKWAARDIGHEID MET DE ANDERE SECTOREN VAN HET BEDRIJFSLEVEN TE BEVORDEREN (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 29 MARS 1963 TENDANT À PROMOUVOIR LA RENTABILITÉ DE L'AGRICULTURE ET SON ÉQUIVALENCE AVEC LES AUTRES SECTEURS DE L'ÉCONOMIE (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

45 stemmen ja.

45 votent oui.

19 onthouden zich.

19 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael et Weys.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

WETSONTWERP HOUDENDE BEPALINGEN
INZAKE ACCIJNZEN (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS
EN MATIÈRE D'ACCISES (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

Het woord is aan de heer Vandenberghe voor een stemverklaring.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik wil enkel onderstrepen dat dit ontwerp uitvoering geeft aan een aanbeveling die de onderzoekscommissie naar de georganiseerde

criminaliteit heeft geformuleerd met het oog op de activiteiten in de petroleumsector. Dat is alleszins een zeer positieve vaststelling die we vandaag kunnen maken.

De voorzitter. — De stemming begint.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aan de stemming hebben deelgenomen :

Ont pris part au vote :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

WETSONTWERP HOUDENDE DIVERSE FISCALE BEPALINGEN (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS FISCALES DIVERSES (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

42 stemmen ja.

42 votent oui.

8 stemmen neen.

8 votent non.

16 onthouden zich.

16 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Loones, Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem et Verreycken.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

M. Bock, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mmes Leduc, Mayence-Goossens, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans et Vergote.

WETSONTWERP HOUDENDE FISCALE EN ANDERE BEPALINGEN (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS FISCALES ET AUTRES (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

38 stemmen ja.

38 votent oui.

21 stemmen neen.

21 votent non.

7 onthouden zich.

7 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Buelens, Ceder, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Mme Dua, MM. Foret, Hatry, Hazette, Loones, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Coveliers, Devolder, Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans et Vergote.

EVALUATIE VAN DE WET VAN 15 DECEMBER 1980 BETREFFENDE DE TOEGANG TOT HET GRONDGEBIED, HET VERBLIJF, DE VESTIGING EN DE VERWIJDERING VAN VREEMDELINGEN

ÉVALUATION DE LA LOI DU 15 DÉCEMBRE 1980 SUR L'ACCÈS AU TERRITOIRE, LE SÉJOUR, L'ÉTABLISSEMENT ET L'ÉLOIGNEMENT DES ÉTRANGERS

De voorzitter. — Vanochtend is er afgesproken de conclusies van de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden niet ter stemming te leggen.

Het woord is aan mevrouw de Bethune.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de voorzitter, op een moment dat in Europa honderdduizenden mensen op de vlucht zijn, ben ik beschaamd dat deze assemblee er om materiële redenen niet in slaagt een verslag dat over de vluchtelingenproblematiek gaat, goed te keuren. (*Applaus.*)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE OVER DE INSTITUTIONELE HERVORMINGEN VAN DE EUROPESE UNIE IN HET LICHT VAN DE UITBREIDING, AANGENOMEN DOOR HET ADVIESCOMITÉ VOOR EUROPESE AANGELEGENHEDEN OP 9 FEBRUARI 1999

Stemming

PROPOSITION DE RÉOLUTION SUR LA RÉFORME INSTITUTIONNELLE DE L'UNION EUROPÉENNE EN VUE DE L'ÉLARGISSEMENT ADOPTÉ PAR LE COMITÉ D'AVIS CHARGÉ DE QUESTIONS EUROPÉENNES LE 9 FÉVRIER 1999

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van resolutie.

Nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition de résolution.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

53 stemmen ja.

53 votent oui.

5 stemmen neen.

5 votent non.

7 onthouden zich.

7 s'abstiennent.

Derhalve is het voorstel van resolutie aangenomen. Het zal aan de regering worden megedeeld.

En conséquence, la proposition de résolution est adoptée. Elle sera communiquée au gouvernement.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anciaux, Boutmans, Daras, Mmes Dardenne, Dua, MM. Loones en Vandembroeke.

WETSONTWERP TER BEVORDERING VAN DE OPRICHTING VAN BURGERLIJKE BOSGROEPERINGSVENNOOTSCHAPPEN (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI VISANT À PROMOUVOIR LA CRÉATION DE SOCIÉTÉS CIVILES DE GROUPEMENTS FORESTIERS (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.
64 membres sont présents.

Allen stemmen ja.
Tous votent oui.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.
En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het ontwerp zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Le Sénat ayant adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aan de stemming hebben deelgenomen :

Ont pris part au vote :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghé, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

WETSONTWERP HOUDENDE OPRICHTING VAN HET PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN IN DE VORM VAN EEN NAAMLOZE VENNOOTSCHAP VAN PUBLIEK RECHT MET SOCIALE DOELEINDEN EN TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 30 MAART 1995 BETREFFENDE DE NETTEN VOOR DISTRIBUTIE VOOR OMROEPUITZENDINGEN EN DE UITOEFENING VAN TELEVISIE-OMROEPACTIVITEITEN IN HET TWEETAALIG GEBIED BRUSSEL-HOOFDSTAD (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT CRÉATION DU PALAIS DES BEAUX-ARTS SOUS LA FORME D'UNE SOCIÉTÉ ANONYME DE DROIT PUBLIC À FINALITÉ SOCIALE ET MODIFIANT LA LOI DU 30 MARS 1995 CONCERNANT LES RÉSEAUX DE DISTRIBUTION D'ÉMISSIONS DE RADIODIFFUSION ET L'EXERCICE D'ACTIVITÉS DE RADIODIFFUSION DANS LA RÉGION BILINGUE DE BRUXELLES-CAPITALE (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.
66 membres sont présents.

45 stemmen ja.

45 votent oui.

12 stemmen neen.

12 votent non.

9 onthouden zich.

9 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we het ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben het wetsontwerp niet te amenderen. Het ontwerp zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Le Sénat ayant adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Coveliers, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Goris, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghé, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Daras, Mmes Dardenne, Dua, MM. Loones, Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem et Verreycken.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

M. Bock, Mme Cornet d'Elzius, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Foret, Hatry, Hazette et Mme Mayence-Goossens.

WETSONTWERP BETREFFENDE HET HERSTEL VAN DE OORLOGSSCHADE 40-45 IN TOEPASSING VAN DE WET VAN 6 JULI 1948 WAARBIJ HET HERSTEL VAN DE OORLOGSSCHADE AAN DE GOEDEREN NOODZAKELIJK VOOR EEN OPENBARE DIENST OF VOOR HET NASTREVEN VAN EEN DOEL VAN ALGEMEEN NUT TEN LASTE VAN DE STAAT WORDT GELEGD (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI RELATIVE À LA RÉPARATION DES DOMMAGES DE GUERRE 40-45 EN APPLICATION DE LA LOI DU 6 JUILLET 1948 METTANT À CHARGE DE L'ÉTAT LA RÉPARATION DES DOMMAGES DE GUERRE AUX BIENS NÉCESSAIRES À UN SERVICE PUBLIC OU À LA POURSUITE D'UNE FIN D'INTÉRÊT GÉNÉRAL (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

Het woord is aan de heer Vandenberghe voor een stemverklaring.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de CVP-fractie van de Senaat zal tegen dit wetsontwerp stemmen omdat het volgens ons in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet die het gelijkheidsbeginsel beschermen.

Op de eerste plaats wordt voor bepaalde vorderingen tot vergoeding van oorlogsschade die verjaard zijn, de verjaring opgeheven. Er wordt echter niet aangegeven waarom de vorderingen verjaard zijn en waarom de personen niet in de mogelijkheid zouden zijn geweest om binnen de wettelijke termijn een vordering in te stellen. Iedereen weet dat de verjaring tijdens de gerechtprocedure niet langer loopt wanneer men tijdig zijn eis stelt. Het wetsontwerp motiveert met andere woorden niet waarom het afwijkt van het gelijkheidsbeginsel, dat inhoudt dat de verjarringsregels voor alle burgers op dezelfde wijze moeten worden toegepast.

Vervolgens worden bepaalde vorderingen van de verjaring ontheven, namelijk de vorderingen ten voordele van bepaalde openbare besturen. Dit wil zeggen dat de privé-personen die oorlogsschade leden en die zich in dezelfde omstandigheden bevinden als de openbare besturen, niet de voordelen van dit ontwerp kunnen genieten.

Om deze twee redenen zal de CVP-fractie tegenstemmen.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

33 stemmen ja.

33 votent oui.

20 stemmen neen.

20 votent non.

12 onthouden zich.

12 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we het ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben het wetsontwerp niet te amenderen. Het ontwerp zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Le Sénat ayant adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bock, Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzies, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Destexhe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, M. Urbain, Mme Van der Wildt, M. Van Wallendael et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Bourgeois, Buelens, Caluwé, Mme Cantillon, M. Ceder, Mme de Bethune, MM. Delcroix, D'Hooghe, Loones, Olivier, Raes, Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Vandenberghe, Vandenbroeke, Van Hauthem, Verreycken et Weys.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Boutmans, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mmes Leduc, Milquet, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans et Vergote.

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 30 JUILLET 1981 TENDANT À RÉPRIMER CERTAINS ACTES INSPIRÉS PAR LE RACISME OU LA XÉNOPHOBIE, AINSI QUE LA LOI DU 23 MARS 1995 TENDANT À RÉPRIMER LA NÉGATION, LA MINIMISATION, LA JUSTIFICATION OU L'APPROBATION DU GÉNOCIDE COMMIS PAR LE RÉGIME NATIONAL-SOCIALISTE ALLEMAND PENDANT LA SECONDE GUERRE MONDIALE (ÉVOCA-TION)

Vote

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 30 JULI 1981 TOT BESTRAFFING VAN BEPAALDE DOOR RACISME OF XENOFOBIE INGEGEVEN DADEN ALSMEDE VAN DE WET VAN 23 MAART 1995 TOT BESTRAFFING VAN HET ONTKENNEN, MINIMALISEREN, RECHTVAARDIGEN OF GOEDKEUREN VAN DE GENOCIDE DIE TIJDENS DE TWEDE WERELDOORLOG DOOR HET DUITSE NATIONAAL-SOCIALISTISCHE REGIME IS GEPLEEGD (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

61 votent oui.

61 stemmen ja.

5 votent non.

5 stemmen neen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzies, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M.

Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weys et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN VERKLARING TOT HERZIENING VAN DE GRONDWET

Aangehouden stemmingen

Stemmingen

PROJETS ET PROPOSITIONS DE DÉCLARATION DE RÉVISION DE LA CONSTITUTION

Votes réservés

Votes

De voorzitter. — Dames en heren, we moeten ons nu uitspreken over de amendementen en over de ontwerpen en voorstellen van verklaring tot herziening van de Grondwet.

Mesdames et messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur les amendements et sur les projets et propositions de déclaration de révision de la Constitution.

We moeten ons eerst uitspreken over het amendement nr. 8 van de heer Loones c.s.

Nous devons d'abord nous prononcer sur l'amendement n° 8 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats betreurt ik dat de eerste minister niet aanwezig is op dit belangrijk ogenblik. Hij heeft immers de aanzet gegeven tot de procedure die we thans volgen.

We stellen een wijziging voor van het opschrift. Het huidige opschrift luidt: «Het federale België, zijn samenstelling en zijn grondgebied.» We willen dit opschrift wijzigen in het kader van de opheffing van de federale Staat en de vervanging ervan door een confederatie. Vlaanderen en Franstalig België zullen in deze confederatie autonoom bepalen welke materies nog onder de bevoegdheid van de confederatie blijven en voor welke materies Europa bevoegd zal zijn. Voorts zullen ze hun solidariteitsmechanismen vastleggen. Brussel zal in die confederatie zijn positie behouden als hoofdstad van Vlaanderen en als hoofdstedelijk gebied. Dit stramien wordt uitgewerkt in de amendementen die door ons worden voorgesteld.

We zullen elk voorstel tot herziening van om het even welk artikel van de Grondwet goedkeuren, ongeacht de fractie die het voorstel indient. Dat betekent niet dat we het steeds eens zijn met de motivatie die hiervoor wordt naar voren gebracht. Onze fractie is van oordeel dat een parlement over elke aangelegenheid moet kunnen debatteren, zeker over de grondregels van onze staatsinrichting. Elk voorstel tot herziening van de Grondwet wensen we goed te keuren op basis van een welbegrepen civisme. Zowel de eerste minister als de minister-president van Vlaanderen hebben verklaard dat de Grondwet op bepaalde punten kan worden gewijzigd zonder verklaring tot herziening, omdat volgens hen politiek primeert op de Grondwet. Dat is weliswaar een bijzonder interessante denkrichting, maar onze burgerzin gebiedt ons te besluiten dat de Grondwet pas kan worden gewijzigd wanneer het Parlement daarmee heeft ingestemd.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

Ten slotte gaat de VU-fractie akkoord met een verklaring tot herziening van alle artikelen in het kader van het motto dat vanaf morgen ons devies wordt, namelijk: «Samen brengen wij alles in beweging.» (*Applaus.*)

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

51 stemmen neen.

51 votent non.

15 stemmen ja.

15 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weys et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coveliers, Devolder, Goris, Mme Leduc, MM. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 9 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 9 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 1 van de Grondwet, teneinde aan Vlaanderen de mogelijkheid te geven om een zelfstandige staat op te richten», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration, introduite par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article premier de la Constitution, de manière à ce que la Flandre puisse fonder un État indépendant», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 10 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 10 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour cet amendement ? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 2 van de Grondwet, teneinde het artikel te schrappen, gezien de draagwijdte van artikel 1», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 2 de la Constitution, de manière qu'on puisse l'abroger eu égard à la portée de l'article premier», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 11 van heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 11 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement ?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour cet amendement ? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 3 van de Grondwet, teneinde het artikel te schrappen, gezien de draagwijdte van artikel 1», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 3 de la Constitution, de manière qu'on puisse l'abroger eu égard à la portée de l'article premier», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 12 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 12 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement ?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour cet amendement ? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 4 de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine Natie de mogelijkheid te bieden zelf over het statuut van haar grondgebied te beslissen», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 4 de la Constitution, de manière que la Nation flamande souveraine puisse décider elle-même du statut de son territoire», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 13 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 13 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement ?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour cet amendement ? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Aangezien dit amendement niet is aangenomen, vervalt het voorstel van verklaring tot herziening, «van artikel 5 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine Natie zelf te laten beslissen over de indeling van haar grondgebied», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite du rejet de cet amendement, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 5 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation flamande souveraine de décider elle-même de la subdivision de son territoire» devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de voorstellen van verklaring tot herziening «van artikel 6 van de Grondwet, teneinde te kunnen beantwoorden aan de verzuchtingen uit artikel 5» en «van artikel 7 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine natie toe te laten zelf te beslissen over de wijze waarop begrenzingen worden geregeld, bij Grondwet of wet», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration introduites par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 6 de la Constitution, en vue de pouvoir répondre aux aspirations formulées à l'article 5» ainsi que la révision «de l'article 7 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation flamande souveraine de décider elle-même de la manière d'établir ses frontières, que ce soit par voie constitutionnelle ou légale».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor deze voorstellen ?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour ces propositions ? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions ne sont pas adoptées.

We stemmen over het amendement nr. 1 van de heren Boutmans en Daras.

Nous passons au vote sur l'amendement n° 1 de MM. Boutmans en Daras.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

67 leden zijn aanwezig.

67 membres sont présents.

52 stemmen neen.

52 votent non.

14 stemmen ja.

14 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd :

Ont voté neen :

MM. Bock, Bourgeois, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzies, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Boutmans, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Vandembroeke, Vautmans, et Vergote.

De voorzitter. — We moeten nu stemmen over het amendement nr. 14 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 14 de M. Loones et consorts.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

49 stemmen neen.

49 votent non.

16 stemmen ja.

16 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Bock, Bourgeois, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzium, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Boutmans, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Vautmans, Vergote et Verreycken.

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé :

«Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision du titre II de la Constitution, en vue d'y insérer des dispositions nouvelles permettant d'assurer la protection des droits et libertés garantis par la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.»

We moeten nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt :

«De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van titel II van de Grondwet, om nieuwe bepalingen in te voegen die de bescherming moeten verzekeren van de rechten en vrijheden gewaarborgd door het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.»

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

66 membres sont présents.

66 leden zijn aanwezig.

54 votent oui.

54 stemmen ja.

5 votent non.

5 stemmen neen.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzium, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Coveliers, Devolder, Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans, et Vergote.

De voorzitter. — De heer Coveliers wordt verzocht zijn reden van onthouding mee te delen.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, bij de vorige voorstellen die ingrijpender waren, heeft mijn fractie tegengesteld. Dit voorstel heeft een veel beperktere draagwijdte. Het lijkt me logisch dat we ons deze keer onthouden.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt :

«De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van titel II van de Grondwet, om een nieuwe artikel in te voegen betreffende een openbare omroepdienst.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé :

«Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision du titre II de la Constitution, en vue d'y insérer un article nouveau relatif à un service public de radiodiffusion et télédiffusion.»

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

53 stemmen ja.

53 votent oui.

4 stemmen neen.

4 votent non.

8 onthouden zich.

8 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzium, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers,

Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Buelens, Ceder, Raes et Verreycken.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Coveliers, Devolder, Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Van Hauthem, Vautmans, et Vergote.

De voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, we hebben ons bij de stemming over dit ontwerp van verklaring onthouden en zullen dat ook bij al de andere doen. We hebben geen principiële bezwaren tegen het voor herziening vatbaar verklaren van die artikelen, want we zijn van oordeel dat alle Grondwetsartikelen voor herziening vatbaar moeten worden verklaard. Het lijstje van artikelen dat de regering wil laten herzien, is echter te beperkt en alle communautair geladen artikelen werden er bewust uit geweerd. Om die reden wensen we ons te onthouden.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, dit ontwerp van verklaring betreft uitsluitend de openbare omroepdienst. We vinden dat wat te beperkt. Ook andere omroepen, die niet noodzakelijk een openbare dienst zijn, moeten ons inziens in dit nieuwe artikel worden opgenomen.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van titel II van de Grondwet, om nieuwe bepalingen in te voegen die de bescherming van de rechten van het kind op morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit verzekeren.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision du titre II de la Constitution, en vue d'y insérer des dispositions nouvelles permettant d'assurer la protection des droits de l'enfant à l'intégrité morale, physique, mentale et sexuelle.»

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

60 stemmen ja.

60 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzies, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune,

M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring van mevrouw de Bethune c.s. dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van titel II van de Grondwet, om nieuwe bepalingen in te voegen die de bescherming van de rechten van het kind verzekeren.»

À la suite de ce vote, la proposition de déclaration de révision de Mme de Bethune et consorts devient sans objet. Cette proposition est ainsi libellée: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision du titre II de la Constitution, en vue d'y insérer des dispositions nouvelles garantissant la protection des droits de l'enfant.»

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt:

«De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van titel II van de Grondwet, om een nieuw artikel in te voegen betreffende het recht op gelijkheid van vrouwen en mannen.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé:

«Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision du titre II de la Constitution, en vue d'y insérer un article nouveau relatif aux droits des femmes et des hommes à l'égalité.»

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

54 stemmen ja.

54 votent oui.

5 votent non.

5 stemmen neen.

7 onthouden zich.

7 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzies, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Coveliers, Devolder, Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans et Vergote.

De voorzitter. — Ik verzoek de heer Coveliers de reden van zijn onthouding mede te delen.

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de Grondwet bepaalt reeds uitdrukkelijk dat alle Belgen gelijk zijn voor de wet. Er dient dus niet nog eens te worden vermeld dat er mannelijke en vrouwelijke Belgen zijn.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 15 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 15 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, we hadden eveneens een soortgelijk voorstel ingediend. We zullen uiteraard voor het voorstel van de heer Loones stemmen. We zijn van mening dat de compromisregeling om politieke rechten uit te breiden, zoals enkele maanden geleden goedgekeurd, niet ver genoeg gaat. Na de verkiezingen hopen we een ruimere meerderheid te vinden voor een uitbreiding van het stemrecht.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

47 stemmen neen.

47 votent non.

19 stemmen ja.

19 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzjus, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, MM. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervallen het amendement nr. 2 van de heren Boutmans en Daras en het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 8 van de Grondwet, ten-

einde de Vlaamse soevereine natie de mogelijkheid te geven zelf de nationaliteitsvereisten, en de daaraan verbonden rechten en plichten, te omschrijven.» ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet l'amendement n° 2 de MM. Boutmans et Daras et la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 8 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation souveraine flamande de définir elle-même les conditions de nationalité ainsi que les droits et devoirs y afférents» deviennent sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 9 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine natie toe te staan te bepalen hoe en door wie naturalisatie kan worden verleend» ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 9 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation flamande souveraine de déterminer comment et par qui la naturalisation peut être accordée».

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

66 leden zijn aanwezig.

66 membres sont présents.

58 stemmen neen.

58 votent non.

8 stemmen ja.

8 votent oui.

Derhalve is het voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, la proposition de déclaration n'est pas adoptée.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Loones, Raes, Vandembroeke, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 10 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine natie toe te laten om, eventueel binnen het raam van de bestaande internationale verdragen, de fundamentele rechten en plichten van de Vlamingen te omschrijven», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 10 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation flamande souveraine de définir, éventuellement dans le cadre des traités internationaux existants, les droits et devoirs fondamentaux des Flamands».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le vote précédent est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt:

«De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 10, tweede lid, tweede zinsdeel, van de Grondwet».

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé:

«Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 10, alinéa 2, deuxième membre de phrase, de la Constitution».

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

53 stemmen ja.

53 votent oui.

4 stemmen neen.

4 votent non.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzcius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendaël, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Buelens, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Coveliers, Devolder, Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans et Vergote.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening van artikel 10 van de Grondwet, om nieuwe bepalingen in te voegen betreffende het recht op gelijkheid van vrouwen en mannen ingediend door mevrouw de Bethune.

Par conséquent, la proposition de déclaration de révision de l'article 10 de la Constitution, en vue d'y insérer des dispositions nouvelles relatives au droit des femmes et des hommes à l'égalité introduite par Mme de Bethune, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 16 van de heer Loones c.s..

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 16 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, artikel 11 zou herzien moeten kunnen worden, precies om het non-discriminatiebeginsel te versterken. We vragen daarvoor ook steun.

M. le président. — Nous passons au vote.

We gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

64 membres sont présents.

64 leden zijn aanwezig.

46 votent non.

46 stemmen neen.

18 votent oui.

18 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzcius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendaël, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring «van artikel 11 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine natie de mogelijkheid te geven zelf de grondrechten van haar burgers te bevestigen en waar nodig uit te breiden», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 11 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation flamande souveraine de consacrer, si nécessaire, d'étendre elle-même les droits fondamentaux de ces citoyens» devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 12 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine natie toe te staan een eigen rechtsleer te ontwikkelen, een eigen rechtspraak en gerechtelijk apparaat. Ook de bevoegdheden, rechten, plichten, verantwoordelijkheden en statuut van de magistratuur, dienen bepaald te worden door de Vlaamse soevereine natie»;

— van artikel 13 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12;

— van artikel 14 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12;

— van artikel 15 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine natie toe te laten zelf de grondrechten van haar burgers te bevestigen, en waar nodig uit te breiden;

— van artikel 16 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15;

— van artikel 18 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15;

— van artikel 19 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15;

— van artikel 20 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken, concernant la révision :

«— de l'article 12 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation flamande souveraine de développer une doctrine, une jurisprudence et un appareil judiciaire propres. Il appartiendra aussi à la Nation flamande souveraine de définir les compétences, droits, devoirs, les responsabilités et statut de la magistrature;

— de l'article 13 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 12 de la proposition de révision;

— de l'article 14 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 12 de la proposition de révision;

— de l'article 15 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation flamande souveraine de consacrer et, si nécessaire, d'étendre elle-même les droits fondamentaux de ses citoyens;

— de l'article 16 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 15;

— de l'article 17 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 15;

— de l'article 18 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 15;

— de l'article 19 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 15;

— de l'article 20 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 15».

Mag ik aannemen dat de stemming over een vorig voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen van verklaring?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions de déclaration? (*Assentiment.*)

Dan worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 17 van de heer Loones c.s..

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 17 de M. Loones et consorts.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

46 stemmen neen.

46 votent non.

18 stemmen ja.

18 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix,

Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghé, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weys et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 21 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine natie ondermeer toe te staan de status van het burgerlijk en het kerkelijk huwelijk te omschrijven. Zo zou de opheffing van het voorafgaande burgerlijk huwelijk de gevolgen van de actuele discriminatie van (burgerlijk) gehuwden kunnen wegnemen», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce vote, la proposition de déclaration de révision «de l'article 21 de la Constitution, en vue de permettre entre autres à la Nation flamande souveraine de définir les statuts du mariage civil et du mariage religieux. Ainsi, la suppression du mariage civil préalable permettrait de lever la discrimination qui touche actuellement les personnes mariées (civilement)», introduite par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de voorstellen van verklaring tot herziening «van artikel 22 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15» en «van artikel 23 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 22 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 15» et la révision de «l'article 23 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 15».

Mag ik aannemen dat de stemming over een vorig voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen van verklaring?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions de déclaration? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé:

«Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 23 de la Constitution, en vue d'y ajouter un alinéa concernant le droit du citoyen à un service minimal en matière de poste, de communications et de mobilité».

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt:

«De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 23 van de Grondwet, om een lid toe te voegen betreffende het recht van de burger op een minimale dienstverlening inzake post, communicatie en mobiliteit».

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

65 membres sont présents.

65 leden zijn aanwezig.

53 votent oui.

53 stemmen ja.

5 votent non.

5 stemmen neen.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzcius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Coveliers, Devolder, Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans et Vergote.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 24 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine natie te laten beslissen over het onderwijs», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 24 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation flamande souveraine de décider en ce qui concerne l'enseignement».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van herziening van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel van herziening?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de révision de M. Verreycken est également valable pour cette proposition de révision? (*Assentiment.*)

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

Dan wordt dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 18 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 18 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Aangezien dit amendement niet is aangenomen, vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 25 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite du rejet de cet amendement, la proposition de déclaration de révision «de l'article 25 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 15», déposée par M. Verreycken, vient à tomber.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 25 van de Grondwet, om een lid toe te voegen teneinde de waarborgen van de drukpers uit te breiden tot de andere informatiemiddelen.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 25 de la Constitution, en vue d'y ajouter un alinéa permettant d'élargir les garanties de la presse aux autres moyens d'information.»

Le vote commence.

De stemming begint.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 membres sont présents.

65 leden zijn aanwezig.

60 stemmen ja.

60 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzcius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over de door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening «van artikel 26 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15» en «van artikel 27 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 26 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 15» et la révision de «l'article 27 de la constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 15».

Mag ik aannemen dat de stemming over een vorig voorstel ingediend door de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de révision, déposée par M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Dan worden deze voorstellen niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 28 van de Grondwet.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 28 de la Constitution.»

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

59 stemmen ja.

59 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring «van artikel 28 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15», ingediend door de heer Verreycken.

La proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 28 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 15» devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 29 van de Grondwet.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 29 de la Constitution.»

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig ontwerp van verklaring tot herziening van de Grondwet ook geldt voor dit ontwerp?

Puis-je considérer que le vote précédent sur un projet de déclaration de révision de la Constitution est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

Dan is dit ontwerp van verklaring aangenomen en vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 29 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 15», ingediend door de heer Verreycken.

En conséquence, ce projet de déclaration est adopté et la proposition de déclaration de révision «de l'article 29 de la Constitution, vu l'argumentation développée à l'article 15», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 19 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 19 de M. Loones et consorts.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

50 stemmen neen.

50 votent non.

14 stemmen ja.

14 votent oui.

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coveliers, Devolder, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 30 van de Grondwet, ten einde de Vlaamse soevereine natie toe te laten het taalgebruik te regelen, er van uitgaande dat taalvrijheid niet tot culturele ontworteling mag leiden», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration de révision «de l'article 30 de la Constitution, en vue de permettre à la Nation flamande souveraine de régler l'emploi des langues, en partant du principe de la liberté linguistique ne peut pas mener au déracinement culturel», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 31 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 12», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration de révision «de l'article 31 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12», introduite par M. Verreycken.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration déposée par M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit voorstel niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 20 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 20 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, artikel 32 zou moeten worden herzien om de openbaarheid van de besluitvorming nog te versterken.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

46 stemmen neen.

46 votent non.

18 stemmen ja.

18 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzuis, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, MM. Loones, Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 32 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 12», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 32 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 3 van de heren Boutmans en Daras.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 3 de MM. Boutmans et Daras.

Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, we hebben voorgesteld om op een aantal bestuursniveaus het bindend referendum in te voeren. Ik ben van mening dat we in de

volgende zittingsperiode in elk geval de discussie daarover moeten kunnen voeren. Ik dring er dus op aan dit amendement goed te keuren. Ik ben ervan overtuigd dat dit succes zal hebben.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik wil de oproep van de heer Boutmans steunen. Het moet toch ten minste mogelijk zijn in de volgende zittingsperiode over dit punt een open en eerlijk gesprek te hebben.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

45 stemmen neen.

45 votent non.

19 stemmen ja.

19 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzuis, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Deze stemming impliceert dat de amendementen nrs. 21, 22, 23 en 24 van de heer Loones c.s. vervallen.

Ce vote implique que les amendements n°s 21, 22, 23 et 24 de M. Loones et consorts deviennent sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring van de heer Verreycken tot herziening «van artikel 33 van de Grondwet, opdat de Vlaamse Gemeenschap, verheven tot soevereine natie, grondwetgevende bevoegdheid zou verkrijgen op het eigen grondgebied».

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 33 de la Constitution, afin que la Communauté flamande élevée au rang de nation souveraine dispose du pouvoir constituant sur son propre territoire».

Mag ik aannemen dat de stemming over een vorig voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le vote sur une proposition précédente de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit voorstel niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 4 van de heren Boutmans en Daras.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 4 de MM. Boutmans et Daras.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heren Boutmans en Daras ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de MM. Boutmans et Daras est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 34 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 33», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision de «l'article 34 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 33».

Mag ik aannemen dat de stemming over een vorig voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le vote sur une proposition précédente de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit voorstel niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 25 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 25 de M. Loones et consorts.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

49 stemmen neen.

49 votent non.

15 stemmen ja.

15 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Lizin, Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weys et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coveliers, Devolder, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandebroek, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring «van artikel 35 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 33», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 35 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 33», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 26 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 26 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, dit amendement betreft een kaderartikel over de wetgevende macht. Met ons amendement willen we het mogelijk maken dat het volgende parlement kan discussiëren over beslissende referenda en over de rol van de monarchie. Volgens ons is er voor de monarchie geen staatkundige rol meer weggelegd. Wat mij betreft, behoort ze tot de relieken van het verleden.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.

63 membres sont présents.

44 stemmen neen.

44 votent non.

12 stemmen oui.

12 votent oui.

7 onthouden zich.

7 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weys et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coveliers, Devolder, Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandebroek, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Boutmans, Daras, Mmes Dardenne, Dua, M. Goris, Mme Leduc et M. Vergote.

De voorzitter. — Ik verzoek de leden de reden van hun onthouding mee te delen.

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, met de tekst met betrekking tot het bindend referendum kunnen alle VLD-leden instemmen. Door daaraan de monarchie te koppelen

is het echter verwarrend geworden. Voor mij is dat geen probleem, maar sommige leden van mijn fractie hadden daartegen een bezwaar. Vandaar ons verschillend stemgedrag.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring van de heer Verreycken tot herziening «van artikel 36 van de Grondwet, teneinde de grondwetgevende instellingen van de Vlaamse soevereine natie toe te laten te bepalen wie staats-hoofd is, en of dezelfde natie over één- of meerkamerstelsel moet beschikken. Ook de omschrijving van de bevoegdheden, rechten, plichten en verantwoordelijkheden van de instellingen dienen te worden bepaald door de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie».

En conséquence, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 36 de la Constitution, en vue de permettre au constituant de la Nation flamande souveraine de décider qui est le chef d'État et de déterminer si cette même nation doit disposer d'un système unicaméral ou pluricaméral. De même, il appartient au constituant de la Nation flamande souveraine de définir les pouvoirs, les droits, les devoirs et les responsabilités des institutions», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 27 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 27 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Aangezien dit amendement niet is aangenomen, vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 37 van de Grondwet, vermits het aan de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie toekomt de uitvoerende macht te regelen», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite du rejet de cet amendement, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 37 de la Constitution, dans la mesure où il appartient au constituant de la Nation flamande souveraine de régler le pouvoir exécutif», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 28 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 28 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorige amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Aangezien dit amendement niet is aangenomen, vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 38 van de Grondwet, gezien de overbodigheid ervan bij toewijzing van de grondwetgevende bevoegdheid aan de Vlaamse Gemeenschap», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite du rejet de cet amendement, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 38 de la Constitution, vu qu'il deviendrait superflu en cas d'attribution du pouvoir constituant à la Communauté flamande», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 29 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 29 de M. Loones et consorts.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

44 stemmen neen.

44 votent non.

18 stemmen ja.

18 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzcius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Lizin, Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 39 van de Grondwet, gezien de overbodigheid ervan bij toewijzing van grondwetgevende bevoegdheid aan de Vlaamse Gemeenschap», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 39 de la Constitution, vu son caractère superflu en cas d'attribution du pouvoir constituant à la Communauté flamande», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 30 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 30 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, we willen dat het volgend parlement kan discussiëren over de overdracht van het bevoegdheidsdomein Justitie. Volgens ons is dit verzoek terecht omdat zowel de huidige minister van Justitie als de vorige daarover uitspraken hebben gedaan. Dat het parlement ze niet mag bespreken, is toch al te gortig.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

49 stemmen neen.

49 votent non.

15 stemmen ja.

15 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.
En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:
Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzjus, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:
Ont voté oui:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coveliers, Devolder, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 40 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 12», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 40 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12», devient sans objet.

We stemmen over het amendement nr. 31 van de heer Loones c.s.

Nous passons au vote sur l'amendement n° 31 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, om een aantal democratische hervormingen te realiseren, vragen we artikel 41 voor herziening vatbaar te verklaren. We denken hierbij aan een intermediair bestuursniveau dat democratisch verkozen en gecontroleerd wordt en aan de organisatie van referenda op provinciaal en gemeentelijk vlak zodat Vlaanderen zelf de wijze kan bepalen waarop de gemeentelijke belangen behartigd worden.

De voorzitter. — Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.
63 membres sont présents.
44 stemmen neen.
44 votent non.
19 stemmen ja.
19 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:
Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzjus, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM.

Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:
Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 6 van de heren Boutmans en Daras.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 6 de MM. Boutmans et Daras.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heren Boutmans en Daras ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de MM. Boutmans et Daras est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 41 van de Grondwet, teneinde de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie toe te laten zelf de wijze te bepalen waarop de gemeentelijke (en/of eventuele provinciale) belangen worden behartigd», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite du rejet de cet amendement, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 41 de la Constitution, en vue de permettre au constituant de la Nation flamande souveraine de déterminer la manière dont sont réglés les intérêts communaux (et/ou éventuellement provinciaux)» devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 42 van de Grondwet, teneinde de grondwetgevende instellingen van de Vlaamse Gemeenschap toe te laten de vertegenwoordiging van hun natie te regelen;

— van artikel 43 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 1».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision:

«— de l'article 42 de la Constitution, en vue de permettre au constituant de la Communauté flamande de régler la représentation de la nation flamande;

— de l'article 43 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article premier».

Mag ik aannemen dat de stemming over een vorig voorstel van verklaring tot herziening van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 32 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 32 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 44 van de Grondwet, omdat het aan de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie toekomt te bevoegdheden en werkzaamheden van de vertegenwoordiging van hun natie te regelen, evenals de rechten, plichten, verantwoordelijkheden, bevoegdheden, werkzaamheden en opvolging van het staatshoofd», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 44 de la Constitution, parce qu'il appartient au constituant de la Nation flamande souveraine de régler les pouvoirs et les activités de la représentation de la nation flamande ainsi que les droits, les devoirs, les responsabilités, les pouvoirs, les activités et la succession du chef de l'État», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 33 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 33 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel tot herziening «van artikel 45 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 45 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 34 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 34 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel tot herziening «van artikel 46 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 46 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 47 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 48 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 49 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision:

«— de l'article 47 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 48 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 49 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Mag ik aannemen dat de stemming over een vorig voorstel van verklaring tot herziening van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 35 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 35 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel tot herziening «van artikel 50 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 50 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring van de heer Verreycken tot herziening «van artikel 51 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44».

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 51 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring tot herziening van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 36 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 36 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 52 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 52 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 53 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 54 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 55 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision:

«— de l'article 53 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 54 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 55 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring tot herziening van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 37 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 37 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 56 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 56 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 38 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 38 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — We vragen dat dit artikel voor herziening vatbaar zou worden verklaard zodat verzoekschriften tot volksvoorstellen kunnen worden omgevormd.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

44 stemmen neen.

44 votent non.

18 stemmen ja.

18 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mmes Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 57 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

Ce vote implique que la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 57 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring «van artikel 58 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 58 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 39 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 39 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel tot herziening «van artikel 59 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 59 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening :

«— van artikel 60 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 61 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision :

«— de l'article 60 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 61 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 40 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 40 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 62 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

La proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 62 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 41 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 41 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 63 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

La proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 63 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening :

«— van artikel 64 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 65 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 66 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 67 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision :

«— de l'article 64 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 65 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 66 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 67 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 42 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 42 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote un amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel tot herziening «van artikel 68 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite du rejet de cet amendement, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 68 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening :

«— van artikel 69 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 70 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 71 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision :

«— de l'article 69 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 70 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 71 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Dan worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclarations ne sont pas adoptées.

We stemmen over het amendement nr. 43 van de heer Loones c.s.

Nous passons au vote sur l'amendement n° 43 de M. Loones et consorts.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.

63 membres sont présents.

45 stemmen neen.

45 votent non.

18 stemmen ja.

18 votent oui.

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weys et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring van de heer Verreycken tot herziening «van artikel 72 van de Grondwet, teneinde de grondwetgevende instellingen van de Vlaamse soevereine natie toe te laten te bepalen wie staatschoofd is, en of dezelfde natie over een één- of meerkamerstelsel moet beschikken. Ook de omschrijving van bevoegdheden, rechten, plichten, verantwoordelijkheden en werkzaamheden van de vertegenwoordiging van de natie dienen te worden bepaald door de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie».

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 72 de la Constitution, en vue de permettre au constituant de la Nation flamande souveraine de décider qui est le chef d'État et de déterminer si cette nation doit disposer d'un système unicaméral ou pluricaméral. Il appartient aussi au constituant de la nation flamande souveraine de définir les pouvoirs, droits, devoirs, responsabilités et travaux de la représentation de la nation», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

«— van artikel 73 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 74 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 75 van de Grondwet, teneinde aan de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie toe te staan zelf te bepalen wat de initiatiefrechten van de machten zijn;

— van artikel 76 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 77 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 78 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 79 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 80 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 81 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 82 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 83 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 84 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 85 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 86 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 87 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 73 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 74 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 75 de la Constitution, en vue de permettre au constituant de la Nation flamande souveraine de déterminer lui-même les droits d'initiative des différents pouvoirs;

— de l'article 76 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 77 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 78 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 79 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 80 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 81 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 82 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 83 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 84 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 85 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 86 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 87 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Dan worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclarations ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 88 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heren Verreycken en Ceder.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration déposée par MM. Verreycken et Ceder concernant la révision «de l'article 88 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Het woord is aan de heer Ceder voor een stemverklaring.

De heer Ceder (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, de Rwanda-commissie kon geen medewerkers van de Koning ondervragen omdat volgens sommige juristen de onschendbaarheid van de Koning ook van toepassing is op zijn medewerkers. Dit is jammer, want het koningshuis en het koninklijk kabinet doken verschillende keren op in het Rwanda-dossier, meer bepaald via de parallelle diplomatie. Nochtans hadden deze medewerkers ons veel interessante informatie kunnen verschaffen. Het koningshuis gaf geen toestemming tot ondervraging van de medewerkers in de Rwanda-commissie. Dat is nogal merkwaardig want in het Dutroux-onderzoek daarentegen had de Koning opgeroepen tot een onderzoek tot op het bot. De onschendbaarheid van de Koning is voor ons een archaisch gegeven. Wanneer Koning Albert II zich actief mengt in het politieke debat en zich aldus niet meer onpartijdig gedraagt, moet hij niet boven elke kritiek en elk onderzoek verheven willen blijven. Dit geldt des te meer voor zijn medewerkers. Een herziening van artikel 88 van de Grondwet is dan ook dringend noodzakelijk.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

55 stemmen neen.

55 votent non.

7 stemmen ja.

7 votent oui.

Derhalve is dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Loones, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 89 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 90 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 91 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 92 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 93 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 94 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 95 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 89 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 90 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 91 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 92 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 93 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 94 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 95 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44».

Mag ik aannemen dat de stemming over een vorig voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration précédente de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Dan worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclarations ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 44 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 44 déposé par M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring van de heer Verreycken tot herziening van «artikel 96 van de Grondwet, ten einde aan de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie de mogelijkheid te bieden de verantwoordelijkheid over de benoeming, de bevoegdheden en de werkzaamheden van de eerste minister, de eventuele staatssecretarissen en de Minister-

raad op te nemen. Een vermindering van het aantal ministers zal voor dezelfde grondwetgevende instellingen kunnen beslist worden».

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 96 de la Constitution, afin de permettre au constituant de la Nation flamande souveraine d'exercer la responsabilité de la nomination, des attributions et des activités du premier ministre, des secrétaires d'État éventuels et du Conseil des ministres. Le même constituant pourra décider de réduire le nombre de ministres» devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 97 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 96;

— van artikel 98 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 96».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken concernant la révision:

«— de l'article 97 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 96;

— de l'article 98 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 96».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de révision ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening van «artikel 99 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 96», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 99 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 96».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening van «artikelen 99 en 104 van de Grondwet, om nieuwe bepalingen in te voegen betreffende de gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen», ingediend door mevrouw de Bethune c.s.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration de révision «des articles 99 et 104 de la Constitution, en vue d'insérer des dispositions nouvelles relatives à l'égalité de représentation des femmes et des hommes», déposée par Mme de Bethune et consorts.

Het woord is aan mevrouw de Bethune.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de voorzitter, er werd deels aan mijn voorstel tegemoet gekomen door artikel 10 voor herziening vatbaar te verklaren. De gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de politieke besluitvorming zal tijdens de volgende legislatuur op de agenda staan. Ik denk hierbij

aan de amendering van de kieswet, de amendering van de wet-Smet, de uitvoerende mandaten. Het is dan ook beter het debat uit te stellen. De toekomst zal immers uitwijzen dat op dat vlak democratische spelregels eveneens noodzakelijk zijn. Ik blijf wel 100% achter mijn eigen voorstel staan.

De voorzitter. — Het voorstel van mevrouw de Bethune c.s. wordt ingetrokken.

La proposition de Mme de Bethune est retirée.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 100 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 96;

— van artikel 101 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 96;

— van artikel 102 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 96».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 100 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 96;

— de l'article 101 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 96;

— de l'article 102 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 96».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 45 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 45 déposé par M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring van herziening «van artikel 103 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 96», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 103 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 96», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 46 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 46 déposé par M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote sur un amendement de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring van herziening «van artikel 104 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 96», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 104 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 96», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 47 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 47 déposé par M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, we vragen artikel 105 voor herziening vatbaar te verklaren om het systeem van de bijzondere machten onmogelijk te maken. In een democratie die de 21e eeuw binnenstapt, kan het toch niet meer dat er wordt geregeerd met bijzondere machten.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

59 leden zijn aanwezig.

59 membres sont présents.

43 stemmen neen.

43 votent non.

16 stemmen ja.

16 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzuis, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Mme Dardenne, MM. Devolder, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 105 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce vote, la proposition de déclaration de révision «de l'article 105 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 106 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 107 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 108 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 109 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer maintenant sur les propositions de déclaration de révision:

«— de l'article 106 de la Constitution, vu la réglementation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

«— de l'article 107 de la Constitution, vu la réglementation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

«— de l'article 108 de la Constitution, vu la réglementation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

«— de l'article 109 de la Constitution, vu la réglementation développée dans la proposition de révision de l'article 44», déposées par M. Verreycken.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve zijn deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 110 van de Grondwet.»

Nous devons nous prononcer sur le projet de déclaration qui est ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 110 de la Constitution.»

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.

63 membres sont présents.

58 stemmen ja.

58 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 110 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce vote, la proposition de déclaration de révision «de l'article 110 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 111 van de Grondwet.»

Nous devons nous prononcer sur le projet de déclaration qui est ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 111 de la Constitution.»

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit ontwerp?

Puis-je considérer que le vote précédent est également valable pour ce projet? (*Assentiment.*)

Dan is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 111 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce vote, la proposition de déclaration de révision «de l'article 111 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 112 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition de déclaration de révision «de l'article 112 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44», déposée par M. Verreycken.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Derhalve is dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 48 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 48 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, op de drempel van de 21e eeuw zouden we toch minstens eens moeten kunnen nadenken over het oude stelsel van de adel en de adeldom. De herziening van artikel 113 moet de mogelijkheid creëren om daar eindelijk eens over te kunnen praten.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

44 stemmen neen.

44 votent non.

17 stemmen ja.

17 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzius, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, M. Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, MM. Loones, Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. Desmedt.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 113 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration de révision «de l'article 113 de la Constitution, vu l'argumentation dans la proposition de révision de l'article 44», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de voorstellen van verklaring van de heer Verreycken tot herziening:

«— van artikel 114 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 44;

— van artikel 115 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 116 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 117 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 118 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 119 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 120 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 121 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 122 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 123 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 124 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72».

Nous devons nous prononcer maintenant sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 114 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 44;

— de l'article 115 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 116 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

- de l'article 117 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;
- de l'article 118 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;
- de l'article 119 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;
- de l'article 120 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;
- de l'article 121 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;
- de l'article 122 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;
- de l'article 123 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;
- de l'article 124 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve zijn deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 49 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 49 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote précédent sur un amendement de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 125 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration de révision «de l'article 125 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 126 van de Grondwet, gezien de argumentatie van bij artikel 72;

— van artikel 127 van de Grondwet, gezien de argumentatie van bij artikel 72;

— van artikel 128 van de Grondwet, gezien de argumentatie van bij artikel 72;

— van artikel 129 van de Grondwet, gezien de argumentatie van bij artikel 72», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer maintenant sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision:

«— de l'article 126 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 127 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 128 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 129 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72», déposées par M. Verreycken.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le précédent vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve zijn deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 50 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 50 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorige amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le précédent vote sur une proposition de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 130 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration de révision «de l'article 130 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 131 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition de déclaration de révision «de l'article 131 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72», déposée par M. Verreycken.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Dan is dit voorstel niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition n'est pas adoptée.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 132 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration de révision «de l'article 132 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 133 van de Grondwet, vermits in de soevereine Vlaamse natie het verschil tussen wetten en decreten kan verdwijnen;

— van artikel 134 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72».

Nous devons nous prononcer maintenant sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 133 de la Constitution, car dans la Nation flamande souveraine, il pourrait ne plus y avoir de différence entre la loi et le décret;

— de l'article 134 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Dan worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 52 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 52 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 135 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration de révision «de l'article 135 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 136 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 137 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 138 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 139 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 140 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 72;

— van artikel 141 van de Grondwet, vermits een soevereiniteitsoverdracht aan Vlaanderen elke grond aan dit artikel ontleent».

Nous devons nous prononcer maintenant sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 136 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 137 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 138 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 139 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 140 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 72;

— de l'article 141 de la Constitution, eu égard au fait qu'un transfert de souveraineté à la Flandre rendrait cet article sans objet».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve zijn deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 53 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 53 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorige amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 142 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 141», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration de révision «de l'article 142 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 141», déposée par M. Verreycken, devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 143 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 141;

— van artikel 144 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 12;

— van artikel 145 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 12;

— van artikel 146 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij artikel 12».

Nous devons nous prononcer maintenant sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 143 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 141;

— de l'article 144 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12;

— de l'article 145 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12;

— de l'article 146 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve zijn deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 54 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 54 de M. Loones et consorts.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

50 stemmen neen.

50 votent non.

14 stemmen ja.

14 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, M. Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coveliers, Devolder, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 147 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 147 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de l'article 12», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 147, tweede lid, van de Grondwet, om de woorden «behalve bij het berechten van ministers en leden van de gemeenschaps- en gewestregeringen» op te heffen.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 147, alinéa 2, de la Constitution en vue de supprimer les mots «sauf le jugement des ministres et des membres des gouvernements de communauté et de région.»

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.

63 membres sont présents.

57 stemmen ja.

57 votent oui.

1 stemt neen.

1 vote non.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

Bijgevolg is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mmes Jeanmoye, Leduc, Lizin, M. Loones, Mmes Mayence-

Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen heeft gestemd:

A voté non:

M. Boutmans.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 55 van de heer Loones.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement n° 55 de M. Loones.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 148 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 148 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 148, tweede lid, van de Grondwet.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 148, alinéa 2, de la Constitution.»

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

60 leden zijn aanwezig.

60 membres sont présents.

55 stemmen ja.

55 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mmes Jeanmoye, Leduc, Lizin, M. Loones, Mmes Mayence-

Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Weys et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 149 van de Grondwet.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 149 de la Constitution.»

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit ontwerp?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour ce projet? (*Assentiment.*)

Dan is het ontwerp van verklaring aangenomen.

Le projet de déclaration est donc adopté.

Dit impliceert dat het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 149 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12», ingediend door de heer Verreycken, vervalt.

Par conséquent, la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 149 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 150 van de Grondwet.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 150 de la Constitution.»

Het woord is aan de heer Van Hauthem voor een stemverklaring.

De heer Van Hauthem (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, dit voorstel van de regering zullen we goedkeuren, al was het maar om mogelijk te maken dat wat straks wordt goedgekeurd, opnieuw kan worden veranderd.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.

63 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Aan de stemming hebben deelgenomen :

Ont pris part au vote :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse,

Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Van Wallendael, Vautmans, Verreycken, Weys et Mme Willame-Boonen.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 150 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce vote, la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 150 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 151 van de Grondwet, vermits het aan de Grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie toekomt om te bepalen welke de bevoegdheden, rechten, plichten en verantwoordelijkheden van de magistratuur en het staatshoofd zijn», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 151 de la Constitution, étant donné qu'il appartient au constituant de la Nation flamande souveraine de déterminer les pouvoirs, droits, obligations et responsabilités de sa magistrature et du chef de l'état flamand».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 152 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 152 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel van verklaring?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken vaut également pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 152, alinéas 2 et 3, de la Constitution.»

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 152, tweede en derde lid, van de Grondwet.»

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.
Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.
61 leden zijn aanwezig.
56 votent oui.
56 stemmen ja.
5 votent non.
5 stemmen neen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.
Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

Ont voté oui :
Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, MM. De Decker, Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandebroek, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans et Weys.

Ont voté non :
Neen hebben gestemd :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening :

«— van artikel 153 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12;

— van artikel 154 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12;

— van artikel 155 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 12;

— van artikel 156 van de Grondwet, teneinde aan de Vlaamse soevereine natie toe te laten zelf de rechtsgebieden in te delen ».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision :

«— de l'article 153 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12;

— de l'article 154 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12;

— de l'article 155 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 12;

— de l'article 156 de la Constitution, afin de permettre à la Nation flamande souveraine de déterminer elle-même les ressorts des tribunaux ».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen van verklaring ?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions de déclaration ? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt : «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 157 van de Grondwet. »

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé : «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 157 de la Constitution. »

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.
Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.
63 membres sont présents.
58 stemmen ja.
58 votent oui.
5 onthouden zich.
5 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd :
Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandebroek, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Weys et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :
Se sont abstenus :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 157 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 151 », ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce vote, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 157 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 151 », devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de amendementen nrs. 56 en 57 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer sur les amendements n°s 56 et 57 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones ook geldt voor deze amendementen ?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones est également valable pour ces amendements ? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze amendementen niet aangenomen.

En conséquence, ces amendements ne sont pas adoptés.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening :

«— van artikel 158 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 151;

— van artikel 159 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 151;

— van artikel 160 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 151;

— van artikel 161 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 151 ».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision :

«— de l'article 158 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 151;
— de l'article 159 de la Constitution, vue l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 151;
— de l'article 160 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 151;
— de l'article 161 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 151».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen van verklaring?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une proposition de déclaration de M. Verreycken vaut également pour ces propositions de déclaration? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 58 van de heer Loones c.s.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement n° 58 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, er is inmiddels al genoeg gezegd over de woordbreuk van het Sint Michielsakkoord. De lokale besturen in Vlaanderen en in Wallonië dreigen het slachtoffer te worden van enkele tienduizenden in de rand. We blijven dit uiteraard betreuren.

Deze aangelegenheid zal ongetwijfeld een juridische discussie tot gevolg hebben. Het gekende gezegde is hier van toepassing: «De kruik gaat zolang te water tot ze barst.»

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.
64 membres sont présents.
47 stemmen neen.
47 votent non.
16 stemmen ja.
16 votent oui.
1 onthoudt zich.
1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coveliers, Devolder, Mme Dua, M. Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenberghe, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. Caluwé.

De voorzitter. — Ik verzoek de heer Caluwé de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Caluwé (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik heb mij onthouden om nogmaals te onderstrepen dat, zoals ook professor Alen gisteren in *De Standaard* uitlegde, de regionalisering van de gemeentewet en de provinciewet kan worden gerealiseerd via een bijzondere wet en dus zonder wijziging van de Grondwet.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 162 van de Grondwet, om de soevereine Vlaamse natie toe te staan, de bevoegdheden, rechten, plichten en verantwoordelijkheden, evenals het tot stand komen en de werkwijze van mogelijke provinciale en gemeentelijke instellingen, agglomeraties en federaties van gemeenten, vast te leggen», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 162 de la Constitution, afin de permettre à la Nation flamande souveraine de définir les compétences, droits, devoirs et responsabilités ainsi que le mode de fonctionnement des éventuelles institutions provinciales et communales, des agglomérations et des fédérations de communes», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 163 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 162;

— van artikel 164 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 162;

— van artikel 165 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 162».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration déposées par M. Verreycken concernant la révision:

«— de l'article 163 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 162;

— de l'article 164 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 162;

— de l'article 165 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 162».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 59 van de heer Loones c.s.

Nous devons à présent nous prononcer sur l'amendement n° 59 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones c.s. ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones et consorts est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 166 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 162», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 166 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 162», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 60 van de heer Loones c.s.

Nous devons à présent nous prononcer sur l'amendement n° 60 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones c.s. ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones et consorts est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Aangezien het amendement niet is aangenomen, vervalt het voorstel van verklaring van de heer Verreycken tot herziening «van artikel 167 van de Grondwet, vermits het de verantwoordelijkheid van de Vlaamse soevereine natie moet zijn om de buitenlandse betrekkingen te regelen» en het voorstel van verklaring van de heer Destexhe tot herziening van artikel 167 van de Grondwet, om de verdragen van de Europese Unie bij referendum te laten bekrachtigen.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 167 de la Constitution, étant donné qu'il appartient à la Nation flamande souveraine de régler les relations extérieures» et la proposition de déclaration de révision de l'article 167 de la Constitution, en vue de permettre la ratification des traités de l'Union européenne par voie de référendum, déposée par M. Destexhe, deviennent sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen voor verklaring tot herziening:

«— van artikel 168 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 167;

— van artikel 169 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 167».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 168 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 167;

— de l'article 169 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 167».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration précédente de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 61 van de heer Loones c.s.

Nous devons à présent nous prononcer sur l'amendement n° 61 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones c.s. ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones et consorts est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 170 van de Grondwet, teneinde de grondwetgevende instellingen van de Vlaamse soevereine natie toe te staan zelf te omschrijven hoe de belastingen bepaald en geïnd dienen te worden», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 170 de la Constitution, afin de permettre au constituant de la Nation flamande souveraine de définir lui-même comment sont fixés et perçus les impôts», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen voor verklaring tot herziening:

«— van artikel 171 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 170;

— van artikel 172 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 170;

— van artikel 173 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 170;

— van artikel 174 van de Grondwet, teneinde aan de soevereine Vlaamse natie de mogelijkheid te bieden zelf de begrotingen op te stellen», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 171 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 170;

— de l'article 172 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 170;

— de l'article 173 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 170;

— de l'article 174 de la Constitution, afin de donner à la Nation flamande souveraine la possibilité d'élaborer elle-même les budgets».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 62 van de heer Loones c.s.

Nous devons à présent nous prononcer sur l'amendement n° 62 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones c.s. ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones et consorts est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 175 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 174», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 175 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 174», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 176 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 174;

— van artikel 177 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 174;

— van artikel 178 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 174;

— van artikel 179 van de Grondwet, teneinde aan de soevereine Vlaamse natie de mogelijkheid te bieden zelf de pensioenbepalingen te omschrijven», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 176 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 174;

— de l'article 177 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 174;

— de l'article 178 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 174;

— de l'article 179 de la Constitution, afin de permettre à la Nation flamande souveraine de fixer elle-même le régime des pensions».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 63 van de heer Loones c.s.

Nous devons à présent nous prononcer sur l'amendement n° 63 de M. Loones et consorts.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heer Loones c.s. ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de M. Loones et consorts est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 180 van de Grondwet, teneinde de Vlaamse soevereine natie toe te staan de volledige inrichting van een organisme, belast met de controle op alle openbare financiën, te organiseren» ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision de «l'article 180 de la Constitution, afin de permettre à la Nation flamande souveraine d'organiser intégralement un organisme chargé du contrôle de toutes les finances publiques», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 7 van de heren Boutmans en Daras.

Nous devons à présent nous prononcer sur l'amendement n° 7 de MM. Boutmans et Daras.

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig amendement van de heren Boutmans en Daras ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur l'amendement précédent de MM. Boutmans et Daras est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Dan wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Bijgevolg vervalt het voorstel van verklaring van herziening «van artikel 181 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 179», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 181 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 179», devient sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over de volgende de door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening:

«— van artikel 182 van de Grondwet, vermits het aan de soevereine Vlaamse natie toekomt om de eigen gewapende machten te omschrijven en in te richten:

— van artikel 183 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 182».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken, concernant la révision:

«— de l'article 182 de la Constitution, vu qu'il appartient à la Nation flamande souveraine de définir et d'organiser ses propres forces armées,

— de l'article 183 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 182».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiments.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de révision ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van verklaring dat luidt: «De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 184 van de Grondwet.»

Nous devons nous prononcer maintenant sur le projet de déclaration ainsi libellé: «Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 184 de la Constitution.»

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

59 stemmen ja.

59 votent oui.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

Derhalve is het ontwerp van verklaring aangenomen.

En conséquence, le projet de déclaration est adopté.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme

Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 184 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 182», ingediend door de heer Verreycken.

À la suite de ce vote, la proposition de déclaration introduite par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 184 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 182» devient dès lors sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring van de heer Verreycken tot herziening «van artikel 185 van de Grondwet, vermits het aan de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie toekomt om te bepalen onder welke voorwaarden en in hoeverre internationale veiligheidsverdragen kunnen gesloten worden met andere naties, en in hoeverre buitenlandse strijdkrachten op het grondgebied van de soevereine Vlaamse natie kunnen toegelaten worden ter beveiliging ervan».

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 185 de la Constitution, vu qu'il appartient à la Nation flamande souveraine de déterminer à quelles conditions et dans quelle mesure des traités internationaux en matière de sécurité peuvent être conclus avec d'autres nations, et dans quelle mesure des forces armées étrangères peuvent être admises sur le territoire de la Nation flamande souveraine pour assurer la protection de celle-ci».

Het woord is aan de heer Anciaux voor een stemverklaring.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, in het licht van de gebeurtenissen in Servië en Kosovo grijp ik deze gelegenheid aan om het Parlement op te roepen de verklaring tot herziening van de Grondwetsartikelen die betrekking hebben op defensie, goed te keuren.

Enkel op die manier kan er democratisch worden beslist over ons buitenlands beleid en over defensie. Het Parlement wordt op dit ogenblik volledig buiten spel gezet. We pleiten voor inspraak van het Parlement in deze materies. Bijgevolg vraag ik de stemming over het voorstel van de heer Verreycken.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

57 stemmen neen.

57 votent non.

7 stemmen ja.

7 votent oui.

Derhalve is het voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, la proposition de déclaration n'est pas adoptée.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart,

Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Loones, Raes, Vandenbroeke et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over de volgende door de heer Verreycken ingediende voorstellen van verklaring tot herziening :

— van artikel 186 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 182;

— van artikel 187 van de Grondwet, vermits het aan de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie toekomt om de toepassing en de onschendbaarheid van haar eigen grondwet te waarborgen;

— van artikel 188 van de Grondwet, vermits het aan de soevereine Vlaamse natie toekomt de wijze van bekendmaking en inwerkingtreding vast te leggen van alle grondwets-, wets- en aanverwante bepalingen;

— van artikel 189 van de Grondwet, vermits het aan de Vlaamse soevereine natie toekomt de taal of de talen te bepalen waarin de grondwet moet opgesteld zijn;

— van artikel 190 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikelen 188;

— van artikel 191 van de Grondwet, teneinde aan de soevereine Vlaamse natie toe te staan de verhoudingen met de daar verblijvende vreemdelingen vast te leggen;

— van artikel 192 van de Grondwet, teneinde aan de soevereine Vlaamse natie toe te laten te bepalen in welke gevallen een eed dient te worden afgelegd, en welke de eedformules moeten zijn;

— van artikel 193 van de Grondwet, vermits het de soevereine Vlaamse natie moet zijn die de eigen symbolen omschrijft;

— van artikel 194 van de Grondwet, vermits het de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie — waartoe Brussel als hoofdstad onverbreekbaar behoort — zijn, die het statuut van de hoofdstad, met alle daaraan verbonden bevoegdheden, rechten, plichten en verantwoordelijkheden, dienen te omschrijven».

Nous devons nous prononcer sur les propositions de déclaration, déposées par M. Verreycken, concernant la révision :

— de l'article 186 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 182;

— de l'article 187 de la Constitution, vu qu'il appartient au constituant de la Nation flamande souveraine de garantir l'application et l'inviolabilité de sa Constitution;

— de l'article 188 de la Constitution, vu qu'il appartient à la Nation souveraine flamande de déterminer le mode de publication et d'entrée en vigueur de toutes les dispositions constitutionnelles, légales et analogues;

— de l'article 189 de la Constitution, vu qu'il appartient au constituant de la Nation flamande souveraine de déterminer les langues dans lesquelles la Constitution sera établie;

— de l'article 190 de la Constitution, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 188;

— de l'article 191 de la Constitution, afin de permettre à la Nation flamande souveraine de fixer le statut des étrangers qui y résident;

— de l'article 192 de la Constitution, afin de permettre à la Nation flamande souveraine de déterminer dans quels cas il y a lieu de prêter serment et quelles doivent être les formules de serment;

— de l'article 193 de la Constitution, vu qu'il appartient à la Nation flamande souveraine de déterminer ses symboles;

— de l'article 194 de la Constitution, vu qu'il appartient au constituant de la Nation flamande souveraine, à laquelle Bruxelles appartient indissolublement en tant que capitale, de définir le statut établissant les compétences, droits, devoirs et responsabilités de cette capitale».

Mag ik aannemen dat de stemming over het vorig voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor deze voorstellen?

Puis-je considérer que le vote sur la proposition de déclaration précédente de M. Verreycken est également valable pour ces propositions? (*Assentiment.*)

Derhalve worden deze voorstellen van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, ces propositions de déclaration ne sont pas adoptées.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement nr. 64 van de heer Loones c.s.

Nous devons à présent nous prononcer sur l'amendement n° 64 de M. Loones et consorts.

Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, artikel 195 van de Grondwet bepaalt de procedure waardoor de Kamer wordt verplicht vooraf alle te herziene artikelen aan te duiden. We stellen de wijziging van dit artikel voor teneinde voortaan Grondwetswijzigingen mogelijk te maken zonder voorafgaande verklaring.

Grondwetswijzigingen maken reeds lang niet meer het voorwerp uit van de kiesstrijd. Artikel 195 verliest hiermee zijn betekenis.

In 1995 heeft de Senaat het voorstel van minister van staat Hugo Schiltz tot wijziging van dit artikel goedgekeurd. De Kamer heeft ons hierin toen echter niet gevolgd. Ik dring erop aan dat ons voorstel nu nog met een grotere meerderheid wordt aanvaard.

Mijnheer de voorzitter, onder uw leiding hebben we het institutionele kader van ons land geëvalueerd. Dit is een van de essentiële taken van de Senaat als ontmoetingsplaats van de gemeenschappen. We kunnen echter niet blijven evalueren. Het verslag van de heer Caluwé vermeldt meer dan 200 punten waarover moet worden gedebatteerd. In sommige gevallen zal een Grondwetswijziging noodzakelijk blijken. Het ogenblik van handelen is thans aangebroken.

Ik richt een laatste verzoek dat de Franstalige collega's om de blokkering van het gesprek op te heffen en het separatisme in het denken te doorbreken. Wanneer men niet meer samen kan denken, kan men ook niet meer samen leven.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

47 stemmen neen.

47 votent non.

15 stemmen ja.

15 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme

Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Coveliers, Devolder, Goris, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Door deze stemming vervalt het voorstel van verklaring tot herziening van artikel 195 van de Grondwet van de heer Boutmans c.s. en het voorstel van verklaring van de heer Verreycken tot herziening «van artikel 195 van de Grondwet, daar het aan de grondwetgevende instellingen van de soevereine Vlaamse natie toekomt de nadere regels voor de totstandkoming en latere herzieningen van haar grondwet te bepalen».

À la suite de ce rejet, la proposition de déclaration de révision de l'article 195 de la Constitution de M. Boutman et consorts et la proposition de déclaration déposée par M. Verreycken concernant la révision «de l'article 195 de la Constitution, vu qu'il appartient au constituant de la Nation flamande souveraine de déterminer les modalités d'élaboration et des révisions ultérieures de sa Constitution» deviennent sans objet.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 196 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 195», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 196, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 195».

Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, artikel 196 van de Grondwet bepaalt dat er geen grondwetsherziening mag worden ingezet of voortgezet in oorlogstijd.

Het land verklaart zich niet in oorlog alhoewel Belgische piloten bommen werpen op een Europees land, Belgische para's zijn ingezet in humanitaire acties en de vluchtelingen toestromen. Zelfs zonder oorlogsverklaring is het land *de facto* in staat van oorlog en is artikel 196 van de Grondwet onverkort van toepassing.

Nu er nog slechts over twee voorstellen van verklaring tot herziening van twee artikelen moet worden gestemd, neem ik de vrijheid om ook over het geheel van de verklaring tot herziening van de Grondwet het woord te nemen. Alles wat we hebben meegemaakt, toon alleen maar aan dat alle vorige federalisering schijn waren.

De voorzitter heeft het wel over het voorstel van verklaring tot herziening van de commissie, maar eigenlijk bedoelt hij het dictaat van de regering. Het voorstel van de commissie en het dictaat van de regering komen op hetzelfde neer. De regering weigert te laten stemmen over de voorstellen van het Vlaams Parlement, ze wil enkel laten stemmen over de voorstellen van verklaring tot herziening die niet op het veto van de Waalse partijen zijn gestuit. Als één Waalse partij één veto uitspreekt, dan mogen alle Vlamingen en het hele Vlaamse Parlement de aftocht blazen.

Verder neem ik acte van de verklaringen van leden van de meerderheid die beweren dat al hun wensen werkelijkheid kunnen worden middels de goedkeuring van bijzondere wetten. De collega's die dat beweren, moeten mij dan wel eens uitleggen hoe ze denken een bijzondere wet te laten goedkeuren zonder bijzondere meerderheid. Nu reeds verklaren de Waalse partijen dat ze

nooit een bijzondere meerderheid zullen steunen. Er zal dus nooit een bijzondere wet over de Vlaamse eisen kunnen worden goedgekeurd.

Als er mij iets duidelijk geworden is bij dit voorstel van verklaring tot herziening van de Grondwet, dan is het dat alleen een soevereine en volledig onafhankelijke Vlaamse Staat de Vlaamse noden zal kunnen lenigen.

België barst! (*Applaus op de banken van het Vlaams Blok.*)

De voorzitter. — Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel tot verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 197 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 195», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 197, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 195».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van verklaring tot herziening «van artikel 198 van de Grondwet, gezien de argumentatie bij het herzieningsvoorstel van artikel 195», ingediend door de heer Verreycken.

Nous devons nous prononcer sur la proposition de déclaration, déposée par M. Verreycken, concernant la révision «de l'article 198, vu l'argumentation développée dans la proposition de révision de l'article 195».

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een voorstel van verklaring van de heer Verreycken ook geldt voor dit voorstel?

Puis-je considérer que le dernier vote sur une proposition de déclaration de M. Verreycken est également valable pour cette proposition? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit voorstel van verklaring niet aangenomen.

En conséquence, cette proposition de déclaration n'est pas adoptée.

Je vous propose de nous prononcer maintenant en un seul vote sur quatre projets de déclaration ainsi libellés:

«Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision:

— du titre IX de la Constitution, en vue d'abroger la disposition II;

— du titre IX de la Constitution, en vue d'abroger la disposition IV;

— du titre IX de la Constitution, en vue d'abroger la disposition V;

— du titre IX de la Constitution, en vue d'abroger la disposition VI, § 1er, 2, 4 et 5.»

Ik stel voor ons nu in een stemming uit te spreken over vier ontwerpen van verklaring die luiden:

«De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening:

— van titel IX van de Grondwet, om bepaling II op te heffen;

— van titel IX van de Grondwet, om bepaling IV op te heffen;
— van titel IX van de Grondwet, om bepaling V op te heffen;
— van titel IX van de Grondwet, om bepaling VI, § 1, 2, 4 en 5 op te heffen.» (*Instemming.*)

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

64 membres sont présents.

64 leden zijn aanwezig.

59 votent oui.

59 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, les projets de déclaration sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van verklaring aangenomen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weys et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus:

Onthouden hebben zich:

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

HERZIENING VAN DE GRONDWET

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

ONTWERP VAN TEKST HOUDENDE HERZIENING VAN ARTIKEL 150 VAN DE GRONDWET

Aangehouden stemmingen

PROJET DE TEXTE PORTANT RÉVISION DE L'ARTICLE 150 DE LA CONSTITUTION

Votes réservés

De voorzitter. — We moeten nu stemmen over de aangehouden amendementen met de meerderheid bepaald in artikel 195, laatste lid van de Grondwet.

Nous devons procéder maintenant aux votes réservés à la majorité prévue par l'article 195, dernier alinéa, de la Constitution.

We moeten ons eerst uitspreken over het amendement van de heer Van Hauthem (Doc. nr. 1).

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. Van Hauthem (Doc. n° 1).

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

59 stemmen neen.

59 votent non.

5 stemmen ja.

5 votent oui.

Ik stel vast dat het quorum en de meerderheid, zoals artikel 195 van de Grondwet vereist, niet bereikt zijn. Het amendement is dus niet aangenomen.

Je constate que le quorum et la majorité requis par l'article 195 de la Constitution ne sont pas atteints. En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzies, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenbergh, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Van Hauthem (Doc. nr. 27).

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Van Hauthem (Doc. n° 27).

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote précédent est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Van Hauthem (Doc. nr. 52).

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Van Hauthem (Doc. n° 52).

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote précédent est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Van Hauthem (Doc. nr. 53).

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Van Hauthem (Doc. n° 53).

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote précédent est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Van Hauthem (Doc. nr. 54).

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Van Hauthem (Doc. n° 54).

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote précédent est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

ALLOCUTION DE M. LE PRÉSIDENT

De voorzitter. — Dames en heren, we zijn aan het einde gekomen van het parlementaire jaar en van de legislatuur. De Senaat mag met tevredenheid terugblikken op het werk van de laatste vier jaar. We zijn in 1995 aangetreden als een «nieuwe Senaat», na een grondige staatshervorming, met een nieuwe samenstelling, nieuwe grondwettelijke opdrachten en met een nieuwe taakverdeling tussen de beide Kamers van het federale Parlement. Na een onvermijdelijke inrijperiode, is de Senaat al snel op kruissnelheid gekomen en heeft hij zijn verschillende opdrachten keurig vervuld.

La mission que le constituant a confiée au Sénat était complexe et ambitieuse. Le Sénat devait être une institution politique garante de la qualité intégrale de notre législation, un point de rencontre pour les communautés, un modérateur dans les grands débats de société, un acteur dans les matières internationales.

Le Sénat a joué le rôle de chambre de réflexion que le constituant lui a réservé, comme en témoignent le colloque «presse et justice», les commissions d'enquête sur la criminalité organisée et sur les événements du Rwanda, les débats sur l'euthanasie et l'exclusion sociale, les évaluations de la loi sur les étrangers et du fonctionnement des structures fédérales.

Je souhaiterais remercier tous ceux qui ont contribué en tant que pionniers, mais aussi un peu comme pilotes d'essai à mettre le nouveau Sénat sur ses rails. Malgré la grande réforme à laquelle notre institution a été soumise, nous avons su conserver au moins l'une des grandes traditions de notre vénérable Haute Assemblée: la culture du débat, la volonté d'écouter les autres, le don de convaincre et de se laisser convaincre. Je vous remercie également pour la confiance que vous m'avez témoignée pendant toutes ces années.

Ik dank zeer speciaal onze scheidende griffier en zijn uitzonderlijke equipe van bekwame en toegewijde medewerkers. Als de Senaat kwaliteitswerk heeft kunnen leveren, dan is dit in grote mate mede te danken aan de grote competentie van het personeel van de Senaat. We zijn hen daarvoor zeer erkentelijk.

In één adem groet ik de regering en de vertegenwoordigers van de media, twee noodzakelijke partners, met wie we soms al eens gespannen relaties hebben, maar met wie we moeten en willen samenwerken aan de waardering van onze parlementaire democratie.

Aan u allen wens ik straks een behouden thuiskomst, een voorespedige voortzetting van de politieke loopbaan of een lange, gelukkige en welverdiende nieuwe levensperiode. Weet echter dat de Senaat steeds nabij is. De Senaat huist nu immers niet alleen meer aan de Wetstraat, maar ook aan de informatiesnelweg, een muisklik bij u vandaan. (*Applaus.*)

La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le président, voici plus de dix ans que nous vous adressons quelques mots de sympathie à la fin de chaque session mais ceux-ci seront, hélas, les derniers échangés avec vous sous votre présidence. Je m'associe à tout ce que vous venez de dire à propos du travail du Sénat. Il s'agit effectivement d'un travail important et nous pouvons en être fiers.

Puis-je dire que nous sommes en ce moment précis saisis par une émotion profonde? Sans doute, une nostalgie va-t-elle nous envahir. Elle touchera particulièrement ceux qui — ils sont d'ailleurs assez nombreux — vont quitter le Sénat. Mais, monsieur le président, nous aurons, grâce à vous et à la longue tradition que vous avez parfaitement gérée, connu une ambiance et une atmosphère propres à cette maison. Elles ont souvent généré en nous un sens

de la relativité des positions et même, parfois, un humour qui nous a préservé du pire, le pire qui menace l'intelligence et qui est la démesure affective et la démagogie.

À cet égard, je ne résiste pas à reprendre l'exemple d'humour que vous avez donné hier. Nous savions que les rapporteurs qui ont rédigé un rapport écrit se réfèrent souvent, en séance plénière, à ce rapport. Cela leur permet de ne pas prendre la parole. Mais nous avons appris qu'il n'y pas seulement que les rapporteurs ayant fait des rapports écrits qui n'interviennent pas en séance publique. Nous venons d'apprendre que certains rapporteurs, qui n'ont pas fait de rapport écrit, ont déclaré s'en référer à leur rapport oral. (*Rires.*) Il y a là une gradation remarquable dans l'art de la concision.

Monsieur le président, ce que nous avons vécu entre les groupes, entre ces bancs, est difficilement transmissible. Cela justifie d'un bref salut. Bref puisque j'ai entendu à plusieurs reprises dans l'hémicycle que l'éloge que l'on fait de l'autre n'est souvent que le prélude intelligent à des critiques. M. Hatry, qui a beaucoup d'esprit, dirait que l'éloge annonce souvent une rétorsion perverse et l'hommage d'un enterrement. Mieux vaut donc en rester à la contestation et à la critique. Jules Renard, qui fut un homme politique médiocre mais très bon écrivain, pensait — et la réflexion est terrible — que nous ne pouvons jamais connaître la vérité sur la valeur de nos interventions parce que, disait-il, les élogieux ne les louent que par crainte ou par intérêt et les critiques ne les blâment que par envie ou vengeance. C'est plutôt déprimant et au demeurant contestable. Jules Renard oubliait la sincérité indiscutable des éloges funèbres.

Monsieur le président, mes chers amis, je pense qu'il restera toujours au plus profond de chacun de nous, par-delà les résultats électoraux qui vont survenir et décevront ou réjouiront, une mémoire enchantée de ces lieux et bon nombre de souvenirs heureux. Ces souvenirs, monsieur le président, nous vous les dédions pour perpétuer un héritage, pour que vive un Sénat plus présent, plus efficace, dans cette étrange recherche d'une entente, d'un lieu privilégié où les points de vues se divisent et s'opposent et, en même temps, s'affirment en contrepoint tacite d'une unité. Certains diront «contrepoint tacite, oh, combien tacite». Il est vrai que nous avons toujours cherché ici à affirmer des vérités et pas seulement des vérités. Chamfort aurait dit de façon très provocante: «Je suis passionné par la vérité mais aussi par les mensonges qu'elle autorise.» Il nous est arrivé pendant quelques minutes de maudire nos contradicteurs quand ils marquaient des points, quand ils disaient ce que nous considérons être des mensonges, comme ces avocats qui maudissent leurs adversaires dans une affaire perdue mais se réconcilient dans les couloirs du palais comme nous nous retrouvons dans les salons du Sénat.

Mais au Sénat, heureusement, la beauté des lieux conforte la paix des sénateurs et peut-être a-t-elle un effet bénéfique. Peut-être avons-nous reporté sur le Sénat, sur ses murs, l'estime que nous devrions porter à nos collègues et que nous ne parvenons pas à leur dire. Un non-dit considérable est ainsi sauvé et c'est le Sénat qui se fortifie de toute la sympathie que nous n'avons pas dite et de tous ces hommages qui vous étaient dus, chers collègues, et qui sont demeurés délicieusement anonymes. Et le Sénat nous les renvoie dans la beauté de ses murs.

Er rest mij nog de personeelsleden van de Senaat te danken voor hun voortreffelijk werk. Vaak waren deze voor ons de reddende hand bij onachtzaamheid of onwetendheid.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat onze assemblee zich volgende zittijd zal herinneren wat ze is geweest en dat ze haar werk met dezelfde kracht en bekwaamheid zal voortzetten. Dit wens ik toe aan ons allen en aan u, mijnheer de voorzitter, die ons tot onze grote spijt verlaat. Ik dank u. (*Algemeen applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan minister Viseur.

De heer Viseur, minister van Financiën. — Mijnheer de voorzitter, namens de regering dank ik de Senaat voor het intense werk tijdens deze legislatuur. De verdeling van de bevoegdheden tussen Kamer en Senaat, ingevolge de laatste staatsvorming, maakte het voor elk van de Kamers noodzakelijk haar nieuwe rol te bevestigen en haar prerogatieven te verdedigen. Van deze

eerste«nieuwe» legislatuur zal de balans moeten worden opgemaakt, maar nu reeds kunnen we verklaren dat de rol van de Senaat onze instellingen een extra dimensie heeft gegeven.

Qu'attend-on d'un président d'assemblée et, particulièrement, du président de cette Chambre haute qu'est resté le Sénat? L'indépendance, et vous en avez toujours fait preuve, monsieur le président. L'autorité, et on a rarement une main de fer dans un gant de velours. L'humour, ainsi que M. Lallemand l'a rappelé. Et la sérénité qui est la caractéristique de cette Chambre. Vous l'avez admirablement favorisée endiguant le rajeunissement de cette Chambre et parvenant même à donner aux plus jeunes des sénatrices ce calme qui a toujours marqué cette Assemblée. À cet égard, vous avez été ce que l'on attend d'un président, à savoir l'incarnation même de son institution, à l'intérieur ou à l'extérieur de celle-ci.

Aux membres qui siègent pour la dernière fois, je voudrais adresser tous mes vœux. Certains vogueront vers d'autres cieux parlementaires. D'autres quitteront définitivement la vie politique. Je leur souhaite de garder la nostalgie de leur passage dans cette Assemblée. La nostalgie est une grande vertu puisqu'elle a le mérite d'effacer tous les mauvais souvenirs et de ne garder que les bons.

Je voudrais dire enfin toute mon admiration et ma reconnaissance au personnel et aux collaborateurs du Sénat. Tant à l'égard de l'assemblée qu'à l'égard du gouvernement, ils ont fait preuve d'un dévouement qui a servi le travail de l'assemblée et qui a facilité les rapports entre le législatif et l'exécutif. (*Applaudissements.*)

HERZIENING VAN DE GRONDWET

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

ONTWERP VAN TEKST HOUDENDE HERZIENING VAN ARTIKEL 150 VAN DE GRONDWET

Stemming

PROJET DE TEXTE PORTANT RÉVISION DE L'ARTICLE 150 DE LA CONSTITUTION

Vote

De voorzitter. — Dames en heren, we moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van tekst houdende herziening van artikel 150 van de Grondwet, met de meerderheid vereist door artikel 195, laatste lid, van de Grondwet.

Nous devons nous prononcer maintenant, par un vote à la majorité requise par l'article 195, dernier alinéa, de la Constitution, sur le projet de texte portant révision de l'article 150 de la Constitution.

Het woord is aan de heer Van Hauthem voor een stemverklaring.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, we zullen dit ontwerp uiteraard niet goedkeuren. Het gemak waarmee het Parlement stelselmatig een aantal grondwettelijke vrijheden op de helling zet, is beangstigend. We hebben daarover het debat hier gevoerd, de anderen niet. Die anderen hebben het debat in een achterzaaltje gevoerd en daar het scenario geschreven waaraan niets meer kon worden veranderd. De collega's beseffen blijkbaar niet waarmee ze bezig zijn. Ze zeggen dat ze het racisme bestrijden en dat de wet daarvoor niet is aangepast, maar blijkbaar gold dat enkele jaren geleden niet, toen PRL-verkozenen werden aangeklaagd of toen de heer Nols zijn gang mocht gaan en een propaganda voerde waarbij die van het Vlaams Blok in het niets verzinkt. Nu wordt een stuk persvrijheid opzij geschoven. Zonder dat men het blijkbaar beseft, glijdt men hiermee af naar een vorm van totalitarisme, of hij nu van links of van rechts komt, heeft één kenmerk, namelijk dat de oppositie wordt uitgeschakeld. We zijn die oppositie en tot spijt van wie het benijdt, we

zullen oppositie blijven voeren. De zelfgenoegzaamheid waarin sommigen zich al maandenlang wentelen, zal daaraan niets veranderen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

63 leden zijn aanwezig.

63 membres sont présents.

58 stemmen ja.

58 votent oui.

5 stemmen neen.

5 votent non.

Ik stel vast dat het quorum en de meerderheid, zoals artikel 195 van de Grondwet vereist, bereikt zijn. Het ontwerp van tekst is dus aangenomen. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Je constate que le quorum et la majorité requis par l'article 195 de la Constitution sont atteints. Le projet de texte est donc adopté. Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt,

Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Wallendael, Vautmans, Weys et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Buelens, Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — Bijgevolg vervallen de voorstellen tot herziening van de heren Anciaux en Boutmans, mevrouw Milquet en de heer Vandenberghe.

À la suite de ce vote, les propositions de révision de MM. Anciaux et Boutmans, de Mme Milquet et de M. Vandenberghe deviennent sans objet.

Dames en heren, de Senaat is aan het einde gekomen van zijn werkzaamheden voor deze zittingsperiode.

Le Sénat a atteint la fin de ses travaux pour cette législature.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(*De vergadering wordt gesloten om 14.10 uur.*)

(*La séance est levée à 14 h 10.*)